

# نقطه مطلوب

یاراهای ارتباط معنوی با امام عصر (عج)

حسین کریمی زنجانی





## نقطهٔ مطلوب

یا راههای ارتباط معنوی با امام عصر (عج)

# نقطهٔ مطلوب

یا راههای ارتباط معنوی با امام عصر (عج)

حسین کریمی زنجانی

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

۱۳۸۴

کریمی، حسین

نقطه مطلوب یا راههای ارتباط معنوی با امام عصر (عج) / حسین کریمی زنجانی. -- تهران: دفتر  
نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۴.  
[۱۰۸] ص.

ISBN: 964-476-123-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: به صورت زیر نویس.

۱. مهدویت -- انتظار. ۲. محمد بن حسن (ع)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق. -- رویت. الف. دفتر نشر  
فرهنگ اسلامی. ب. عنوان.

۲۹۷/۴۶۲

۷ن ۴۴/۲۲۴ BP

۸۴-۱۱۵۲۸ م

کتابخانه ملی ایران



دفتر مرکزی: پاسداران، خیابان شهید ناطق نوری، بوستان کتاب. تلفن: ۲۸۵۶۱۲۴  
مرکز پخش و فروشگاه مرکزی: میدان ارک، جنب مسجد ارک. تلفن: ۳۱۱۴۲۸۸ - ۳۹۲۷۴۱۲  
تلفن مرکز پخش: ۳۹۲۰۳۰۷

عنوان: نقطه مطلوب «یا راههای ارتباط معنوی با امام عصر (عج)»

تألیف: حسین کریمی زنجانی

چاپ اول: ۱۳۸۴

این کتاب در ۲۰۰۰ نسخه در چاپخانه دفتر نشر فرهنگ اسلامی لیتوگرافی، چاپ و صحافی شد.

همه حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۵-۱۲۳-۴۷۶-۹۶۴

فروشگاه شماره یک: میدان انقلاب، بازارچه کتاب تلفن: ۶۴۶۹۶۸۵

فروشگاه شماره دو: میدان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر تلفن: ۶۴۱۸۹۳۵

فروشگاه شماره سه: شمیران تلفن: ۲۷۱۳۳۵۱      فروشگاه شماره چهار: شریعتی تلفن: ۲۸۵۵۱۶۴

فروشگاه قم: خیابان ارم تلفن: ۷۷۳۸۱۵۰

فروشگاه مشهد: چهار راه شهداء، پشت باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان، مجتمع گنجینه کتاب تلفن: ۲-۲۲۱۴۸۳۱

## فهرست

سراغاز: حرکت به سوی مطلوب ..... ۱

### فصل ۱: تمهیدات ارتباط معنوی با امام عصر (عج)

انگیزه‌ها ..... ۹

خودسازی ..... ۱۱

رعایت اوقات و حالات استجابیت دعا ..... ۱۲

تأثیر زمان و مکان در استجابیت دعا ..... ۱۵

الف) زمانها و اوقات مخصوص امام عصر (عج) ..... ۱۵

ب) مکانهای مقدس ..... ۱۹

حاصل گفتار ..... ۳۳

### فصل ۲: روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج)

از طریق دعا برای حصول فرج ..... ۳۵

الف) یک دعا با این همه آثار و برکات ..... ۳۵

ب) چگونه برای فرجش دعا کنیم؟ ..... ۵۸

۶۸	از طریق زیارت
۷۴	از طریق صلوات
۷۵	از طریق نماز
۸۳	از طریق استغاثه
۸۴	الف) آداب و شرایط استغاثه
۸۵	ب) وقت و عدد استغاثه
۸۵	از طریق عهد و پیمان
۸۹	از طریق نامه
۹۲	از طریق نذر
۹۴	از طریق هدیه
۹۶	از طریق بذل مال

## سرآغاز: حرکت به سوی مطلوب

وزشهای ویرانگر و برخاسته از هواهای مسموم ماتریالیسم و تا حدی مدرنیسم، و بسیاری از ایسمهای دیگر، بر باورهای اعتقادی و اجتماعی مردم لطمات جبران ناپذیری زده‌اند و نظام دلپذیر حرکت به سمت کمال مطلوب را برآشفته‌اند.

این ورزشها که عمدتاً از آفاق قرون جدید به حرکت در آمده‌اند، پس از نیرو گرفتن از تمایلات سنت‌ستیزانه اجتماعی، در راه‌زدن بر باورهای مردم، همان کاری را انجام داده‌اند که طوفانها با جاده‌ها؛ که سیلها با راهها. گردش کج‌مدار چرخ زمانه، اکنون در سیر سریع و شتابناک خود، کل مجموعه جهان - به استثنای اندک جاهایی از آن - را به سمت و سویی کشانده است که جهانیان یکسره از یاد برده‌اند که اگر در حرکت بوده‌اند، به کدامین سمت، و اگر باز ایستاده‌اند، وقوع چه واقعه‌ای را در خیال می‌پرورده‌اند.

مردم مدام از خود می‌پرسند: به کجا می‌رویم، چه می‌کنیم و چرا به بیراهه افتاده‌ایم؟

چگونه است که عرصه‌های خشک و زمخت تکنولوژی و جریانهای رام و روان

ارتباطات، اتفاقاً سازگار افتاده‌اند تا به راهزنی صراط مستقیم آرامش و آسایش خلق کمر بندند؟ ظاهر آن است که خانواده جهانی، در زیر سقف واحد ارتباطی، می‌بایست نزدیک‌تر و مهربان‌تر شده باشند؛ اما در واقع چنین نیست. آنچه می‌بینیم، جز این نیست که دلها از هم گسسته می‌نمایند و جانها بیقرار و وحشتزده، جای امن و آسایش نمی‌یابند؛ تا آنجا که جمعیت شش میلیاردی جهان، به گله‌های بی‌شبانی مانده‌اند که بر شانه‌های سرد و تاریک زمین رها شده‌اند.

این رمندگی و رهایی، که گاه با خوشباشی نیز همراه شده، و این سرگردانی و بی‌درکجایی، که گاه با فروپاشی فکری هم‌معنان گردیده، باعث آمده است که هر کسی راهی را در پیش گیرد و هر تنی، پناهی ویژه برای خویش جست‌وجو کند. گروهی به زراندوزی و جمع مال، برخی به ولنگاری و اعتیاد، انبوهی به مستی و میخوارگی، عده‌ای به شرط‌بندی و قمار، جمعی به موسیقی و رقص، و اکنون بیشترین شمار جوانان به جست‌وجو در اینترنت و به سیر در مجراهای ارتباطی رایانه‌ای روی آورده‌اند. اما نتیجه در همه جا منفی بوده است. گویی درخت بی‌ثمر آرزوهای مردم از دانه‌ای تلخ به بار آمده باشد؛ از هیچ شاخه آن نمی‌توان میوه‌ای چید. ما قرن‌ها شاهد بوده‌ایم که نه در عصر عیاری، نه در زمانه قلندری، نه در بحبوحه هیپی‌گری و نه امروز، در هنگامه اینترنتی، در پس صحنه‌های جست‌وجو چیزی به هم نمی‌رسیده و نرسیده است و در نهایت، آن پرسش همیشگی، همچنان باقی مانده است که: «مردم ز که جویند نشان سحری را؟»

اگر عالمانه و به دور از تعصب در حالات شخصی و گروهی انسانها تأمل و تعمقی کنیم و از نزدیک مسائل فردی و اجتماعی آنان را بررسی کنیم، خواهیم دید که غالباً در حیرت و سرگردانی به سر می‌برند. برای رستگاری و یافتن راه نجات و گشودن مشکلات خود، دست‌وپایی می‌زنند؛ ولی اغلب نه تنها نتیجه‌ای



سرآغاز: حرکت به سوی مطلوب / ۳

عایدشان نمی‌شود، بلکه بر مشکلاتشان نیز افزوده می‌گردد؛ چرا که می‌بینند کلوپهای شبانه، باشگاههای رقص و آواز، سالنهای سینما و تئاتر، و حتی میدانهای رو به تزاید ورزشی، به دلیل بی‌محتوایی و ناپایداری، نتیجه‌ای جز سرگرمی بی‌حاصل و گاه مشکل‌زا به بار نمی‌آورند. از این روست که بسیاری از جوانان عصر ما، هنگامی که ظرف حرف و حدیثهای مدیران جامعه خود را توخالی می‌یابند، به هر چیزی پناه می‌برند تا به خیال خود، لحظه‌ای از دنیا و شر و شورش بیاسایند. اگر قلندرانه زندگی می‌کنند، اگر بدن خود را با رنگهای تند نقاشی می‌کنند، اگر به قرصها و تزریقهای شادی‌آور و نشاط‌انگیز کاذب روی می‌آورند، اگر تن به عیاشی می‌سپارند، اگر در اعتیاد پناهی جست‌وجو می‌کنند، اگر در خلسه‌های موسیقی فرو می‌روند، اگر همچون مصروعی ناامید راه بیابانها را در پیش می‌گیرند، و اگر نهایتاً در پگاهی خلوت و در غروبی دلگیر، خود را از دار و درختی حلق‌آویز می‌کنند، به خاطر آن است که دستاوردهای عصر را در برابر خواسته‌های خود بی‌اعتبار یافته‌اند؛ و به خاطر آن است که از مجموعه حیات جوابی نگرفته‌اند؛ و به خاطر آن است که هیچ شخص و جریانی را قادر به حل مشکلات مادی و معنوی خود نیافته‌اند.

مجموعه این سخنها، حکایت از آن دارد که در پشت صحنه کارگاه زندگی، نقشهای دیگری جز آنچه دیده می‌شود، در کار جان گرفتن است و برای کشف حقیقت، به تلاش ژرف و گسترده‌ای نیاز است.

اکنون ای عزیزان، اگر باور دارید که بوستان خرم هستی، شادابی دیرینه خود را از دست داده است، و اگر می‌بینید که شاخ و برگ درخت زندگی را طوفانی ویرانگر به در هم شکستن و تباه‌شدن تهدید می‌کند، و سرانجام اگر بساط «زیستن» را در مخاطره می‌بینید، بهتر نیست که در اندیشه کشفی باشید که شما را به صراط مستقیم رهنمون سازد؟

ما بر مبنای آموزه‌های ماندگار و متین دینی و اعتقادی خویش، می‌پنداریم که باید طیف خیالهای سرگردان و سرخورده، به جانب کعبه دل‌آرام مقصود معطوف شوند. ما می‌پنداریم که دیر یا زود باید شاخابه‌های طلب و جست‌وجو، به سوی شطّ خروشان‌ی که راه دریا در پیش گرفته است، هدایت شوند. ما می‌پنداریم که چشمها را از نو باید شست و دوباره با نگاهی تازه، رو به سوی افقهای روشن، انتظاری خوش و خرم را آغاز کرد. یعنی که ما می‌پنداریم و بر این پندار اصرار می‌ورزیم که دنیای دیوانه دیوانه، با حضور بقیّة‌الله است که مدار خودمحور خویش را باز خواهد یافت، و او همان است که در باور شیعه اثنی‌عشری، «ولّی عصر»، «صاحب زمان»، «مهدی موعود»، «حجّت خدا» و «امام منتظر» نام گرفته است، و ما جمعیت خاطر را و آرامش خیال را و حلّ مشکلات را در انتظار شیرین ظهور او و در ارتباط معنوی با او جست‌وجو می‌کنیم؛ چرا که باور داریم امام عصر (عج)، روزی همچون نفس باد صبا همه چیز را زنده و باطراوات خواهد کرد. او جان و جهان را و زمین و زمان را حیاتی تازه خواهد بخشید و نظام آشفته عالم را دیگرگونه خواهد کرد. پس می‌توان فارغ از آشوبهای جهان سخت مادی، به دامن کسی آویخت که قادر است، بپا‌ذن‌الله بر تمام سرگردانیها و بی‌سروسامانیها و مشکلات بشریت فایق آید، و قدرت آن را دارد که بپا‌ذن‌الله در پرده غیب هم مشکلات مادی و معنوی انسانها را برطرف سازد. هم‌اکنون امام عصر (عج)، هرچند در پرده غیب به سر می‌برند، ولی نقش آفتاب را دارند که در پشت ابرهای متراکم هم کارساز و ثمربخش و نیروآفرین است. اگر انسانها قابلیت داشته باشند و خواهان ایجاد ارتباط معنوی با امام زمان خود باشند، بی‌شک به خواسته خود نایل خواهند آمد.

این سخن را به گونه دیگری نیز می‌توان طرح کرد. امروزه در کره خاکی، انسانهای بیشماری هستند که در وجود خود احساس ناراحتی و ناامنی می‌کنند؛

می فهمند که خوشنود نیستند و جهان را جای امن و آسایش نمی یابند. آنها درک می کنند که قرار و آرامی ندارند، پژمرده و افسرده هستند؛ اما علت و منشاء این افسردگی و بیقراری و ناامنیهای فردی و اجتماعی را نمی دانند. تنها می بینند که همه چیز و همه وسایل زندگی را فراهم نموده اند، ولی با این حال خوشنود نیستند و زندگی را به کام خود نمی یابند. ما معتقدیم که سعادت و خوشبختی انسانها، در نزدیکی به خدا و اطاعت از اوامر و نواهی او خلاصه می شود. هرکس خدا را محور زندگی خود قرار دهد و در جهت جلب رضایت او قدم بردارد، زندگی اش گواراتر و راحت تر و پایدارتر و معنادارتر و خوش عاقبت تر و امن تر خواهد بود؛ و هرکس از راه خدا دوری گزیند و از گناه و آلودگی اجتناب نکند، در نهایت، اسباب گرفتاری، بیچارگی، ترس، اضطراب و بدبختی خود و جامعه را فراهم آورده است؛ چرا که گناه، به ذات خود ویرانگر و نابودکننده است:

- خوبیهها را درو می کند و زشتیهها را به ارمغان می آورد.

- آسایش را سلب می کند و ناامنی را به جامعه تحویل می دهد.

- آبادانیها را ویران می کند و خرابهها را بر جای می گذارد.

- خوشیهها را می گیرد و به جای آن، غم و غصه تحویل می دهد.

- زیباییها را از چهرهها می زداید و زشتی و پلشتی را ظاهر می سازد.

ما همچنین - و علاوه بر آنچه آمد - به درستی معتقدیم که امام عصر (عج)

واسطه فیض الهی هستند و همه فیوضات ربانی به واسطه وجود مقدس ایشان به

بشریت ارزانی می شود.

عزت، سعادت، آسایش، آرامش، عاقبت به خیری و رستگاری، در رضایتمندی

او تحقق می یابد و رضایت او هم در اطاعت از اوامر و نواهی خداوند خلاصه

می شود. آنان که با دوری از گناه و انجام اعمال واجب، در جهت رضایت خداوند

متعال گام بر می دارند، در واقع خاطر امام زمان (عج) را خوشحال کرده اند؛ ولی

کسانی که به انجام واجبات و ترک محرمات واقعی نمی‌نهند، با اعمال خود، دل امام را محزون و غمگین می‌سازند؛ چراکه او عین‌الله است و بر همه اعمال و کردار ما نظارت دارد.

در راستای مطالب پیش‌گفته، ضرورت ارتباط معنوی با حضرت قائم (عج) مفهوم پیدا می‌کند؛ چراکه از ارتباط تقرب حاصل می‌شود و از تقرب سنخیت پیدا می‌شود و از سنخیت هم کمال تحصیل می‌گردد. پس اولاً طالبان کمال، برای تحصیل کمال راهی نزدیک‌تر از تقرب به حضرت قائم (عج) و ارتباط معنوی با ایشان نخواهند یافت؛ ثانیاً به دلیل مأموریتی که حضرت صاحب (عج) دارند و به دلیل اقتداری که بپاذن‌الله از جانب حضرت معبود به آن وجود مقدس تفویض گردیده است، تمام کسانی که از گرفتاریهای دنیایی خود رنج می‌برند، می‌توانند رفع گرفتاری خود را از آن وجود مقدس طلب نمایند.

نگارنده، با تحریر دفتری که در پیش رو دارید، آرزومند است ثمره آن ندای باطنی انسانها را به سوی امامشان معطوف دارد و از همگان بخواهد ضمن دعا برای فرج آن حضرت، به نحوی با آن وجود مقدس ارتباط معنوی برقرار سازند که هم گرفتاریهای آنان برطرف شود و هم موجبات ارتقای معنوی خویش را فراهم سازند. مگر نه آنکه او امام است و بپاذن‌الله قدرت انجام هر کاری را دارد و از گرفتاریهای ما نیز آگاه است؟ پس بیایید همگی آیه ذیل را زمزمه کنیم:

«يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلْنَا الضَّرَّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ.»<sup>۱</sup>

(ای عزیز! ما و خاندان ما را ناراحتی فرا گرفته و متاع کمی با خود آورده‌ایم. پیمانۀ ما را برای ما کامل کن؛ و بر ما تصدق و بخشش نما؛ که خداوند، بخشندگان را پاداش می‌دهد!)

سرآغاز: حرکت به سوی مطلوب / ۷

آورده‌اند که دو کبوتر در باد، و پیش از دمیدن سپیده، روی در مطلع الشمس بال می‌زدند. یکی دیگری را گفت: مگر نه اینکه خورشید به زودی خواهد آمد و به جانب ما راه خواهد سپرد؟ پس، از چیست که ما خود سراسیمه به آن سوی در حرکتیم؟ و آن دیگری پاسخ داد: همچنان است که تو می‌گویی؛ اما تو خود می‌دانی و من هم می‌دانم که نفس حرکت به سمت نقطه مطلوب، تلاشی است که به زندگی معنای واقعی می‌دهد. من و تو می‌دانیم که خورشید، دیر یا زود سر خواهد زد؛ اما اگر در هوای بر آمدن او بال نزنیم، چه کنیم؟

و موعود آل محمد خورشیدی است که دیر یا زود از افق آخرالزمان طالع خواهد شد و دنیا را روشن خواهد کرد؛ چه بنشینیم و چه برخیزیم. اما از کبوتران بال‌زننده در باد بیاموزیم که حرکت به جانب نقطه مطلوب، عین زندگی است. پس خوشا حرکت!

حسین کریمی زنجانی



## تمهیدات ارتباط معنوی با امام عصر (عج)

### انگیزه‌ها

انسانها، یکسره از گرفتاریهای مادی و معنوی خود رنج می‌برند و همیشه و در همه حال در جست‌وجوی شخصی هستند که بتواند بخشی از این رنجها و ناملایمات را برطرف سازد، و در این راه از هیچ کوشش دریغ نمی‌کنند؛ هر دری را می‌زنند و پیش هر کس و ناکسی سفره دل را باز می‌کنند. غافل از آنکه اگر به دست انسانهای هم‌نوع گرهی از زندگیشان باز شود، این یا به قیمت هتک آبرو تمام می‌شود و یا به بهایی گران‌تر از آنچه به دست می‌آورند.

اگر می‌بینید که در نظام هستی به دلیل اعمال ناشایست انسانها، گرفتاریها و ناملایماتی وجود دارد، باید بدانید که خدای مهربان به واسطه عطفوت بسیار، از سوی خود برای انسانها ولّی‌ای قرار داده که اگر به سوی او توجه نمایند، تحت ولایتش قرار گیرند و رفع گرفتاریهای خود را از او طلب کنند؛ نه آبرویشان هتک می‌شود و نه در ازای آن، بهایی می‌پردازند.

در عصر کنونی، امام عصر (عج) بر همه انسانها ولایت دارند. وجود شریفشان «نور» است و همگان به نحوی از آن منتفع‌اند. یکی از مأموریت‌های حضرت،

دستگیری از دردمندان و رفع گرفتاری از حاجتمندان است. دلیل مدّعی ما، قسمتی از متن زیارتنامه حضرت صاحب‌الزمان (عج) است که در آن می‌خوانیم:

وَأَنْتَ يَا مُوَلَّائِ كَرِيمٍ مِنْ أَوْلَادِ الْكِرَامِ وَ مَأْمُورٌ بِالضِّيَافَةِ  
وَالْإِجَارَةِ فَأَضِيفْنِي وَ أَجِرْنِي صَلَوَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ  
الطَّاهِرِينَ»

«و تو ای مولای من، کریم هستی و از خاندان کریمان، و مأمور ضیافت و پناه‌دادن؛ پس مرا ضیافت کن و پناهم ده. درود بر تو و اهل بیت پاکت باد.»<sup>۱</sup>

این عبارات به خوبی نشان می‌دهد که امام عصر (عج) مأموریت دارند انسانهای دردمند را پناه دهند و مشکلات مادی و معنوی آنها را برطرف سازند. در فرهنگ شیعه، «توسّل» به همین منظور مطرح شده است. زیرا شیعه معتقد است امام زمان (عج) به دلیل ولایت تکوینی و تشریحی خود، قادرند به اذنِ الله در نظام هستی تصرف نمایند و گرفتاریها را برطرف سازند؛ مگر آنکه برآوردن خواسته حاجتمند، به مصلحت نباشد و یا آنکه از سوی خدای سبحان مُجاز به این کار نباشند. پس بکوشیم با ترک گناهان و انجام کارهای خیر، رضایت خدای سبحان را فراهم و توجه مولایمان را جلب کنیم.

این دفتر، در بردارنده راههای گوناگون ارتباط معنوی و توسّل به حضرت صاحب (عج) است و به طور خلاصه می‌تواند رنجهای روحی و روانی دو گروه از انسانها را تا حدودی برطرف سازد:

- کسانی که در مسیر سیر و سلوک، از مشکلات معنوی رنج می‌برند و برای ترقیات روحی و معنوی خود، توجه و عنایت خاص حضرت بقیة الله الاعظم عليه السلام را طلب می‌کنند.

۱. مفاتیح الجنان، حاج شیخ عباس قمی، اعمال روز جمعه.

- آنان که در مسیر تحولات زندگی رنجهای فراوان خود را لاعلاج تلقی می‌کنند. هرچند پیروان ولایت و شیعیان مخلص، قلباً با امامانشان ارتباط معنوی دارند و امام عصر (عج) را حاضر و ناظر بر اعمال خود می‌شناسند و در گرفتاریهای مادی و معنوی، از توسل به امام منتظر (عج) غفلت نمی‌ورزند و از نحوه ارتباط نیز غافل نیستند، ولی جهت آشنایی نسل جوان، پیش از ورود به مبحث اصلی، ذکر مقدماتی ضرور به نظر می‌رسد. این مقدمات را در پی می‌خوانید.

## خودسازی

هر کاری برای آنکه به نتیجه مطلوب خود برسد، بی‌نیاز از مقدماتی نیست. اگر بخواهیم ساختمانی بسازیم، قبل از شروع به کار، باید نقشه تهیه کنیم، مهندس ناظری در نظر داشته باشیم، روی مصالح ساختمان مطالعه کنیم و... چنانچه قصد داشته باشیم تجارت کنیم، ناچار هستیم وضعیت بازار را ارزیابی کنیم، نیازهای جامعه را بسنجیم، منابع مالی خود را مشخص کنیم، مقدار سرمایه را در نظر بگیریم و....

«توسل» نیز همین ویژگی را دارد. یعنی چنانچه بخواهیم از توسل نتیجه مطلوبی به دست آوریم، باید از خود شروع کنیم و ببینیم گره کارمان در کجاست؛ چه گناهی از ما سر زده که این‌گونه گرفتار شده‌ایم؟ چرا به هر کاری دست می‌زنیم، با حرمان مواجه می‌شویم؟ و هزاران پرسش دیگر که در مسیر زندگی هر انسانی متبادر به ذهن می‌شود.

اگر با کلمات معصومین علیهم‌السلام آشنایی داشته باشیم و با قرآن - کلام وحی - نیز مانوس باشیم، خواهیم دید که اکثر گرفتاریهای روزمره به خودمان بر می‌گردد. بی‌تردید، ارتکاب گناه، نقشی مخرب را در زندگی ایفا می‌کند. برخی از گناهان آبروی انسان را بر باد می‌دهند؛ برخی روزی را کم می‌کنند؛ عده‌ای هم باعث



نزول بلا می‌شوند. برخی از گناهان باعث می‌شوند انسان از عمر طبیعی خود بی‌بهره باشد و در عنفوان جوانی بمیرد. نوعی از گناهان هم موجب آن می‌شوند که دشمن بر انسان غلبه کند و روزگار را تلخ و زندگی را مضطرب سازد. گناهان، در نزول و عدم نزول برکات آسمانی هم نقش مخربی دارند. گناهایی هستند که باعث می‌شوند باران قطع شود، هوا تیره و تار گردد و زندگی، غمناک و مصیبت‌بار شود. توسل، نوعی دعاست، و می‌دانیم که برخی از گناهان باعث می‌شوند که دعا مستجاب نگردد. اینها، همه حکایت از آن دارد که قبل از دعا و توسل، باید از خود شروع کنیم. نخست باید از صمیم قلب و با نهایت اخلاص، از همه گناهان خود توبه کنیم. دوم، نیت واقعی داشته باشیم که در آینده گناه نکنیم. سوم، اگر حقوقی از دیگران بر عهده داریم، رضایت آنان را تحصیل کنیم. با این مقدمات، می‌توانیم توسل کنیم و امید به استجاب آن داشته باشیم.

### رعایت اوقات و حالات استجاب دعا

همچنان که برای هر کاری وقت معینی است و کار با رعایت آن زودتر و سهل‌تر به انجام می‌رسد، دعا و توسل هم وقت مناسبی دارد که اگر رعایت شود، در به ثمر رسیدن دعا و استجاب توسل تأثیر بسزایی خواهد داشت. سالکان طریق، اوقات استجاب دعا را تعیین کرده‌اند و ما در سطور آتی خلاصه آن را یادآور می‌شویم:

• وقت سحر تا طلوع آفتاب

• روز تولد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله (۱۷ ربیع‌الاول)

• روز و شب مبعث پیامبر اکرم (۲۷ رجب)

• بین الطلوعین

• بین الصلاتین

• بین العشائین

- هنگام زوال آفتاب
- هنگام خشوع
- هنگام اخلاص (که اغلب با گریه همراه است)
- هنگام لرزش اندام (از خوف خداوند)
- هنگام وزش باد
- هنگام نزول باران
- هنگام قطع امید از همهٔ خلائق
- هنگام رؤیت هلال
- هنگام اذان
- بین اذان و اقامه
- هنگام غلبهٔ احزان
- هنگام افطار
- شب و روز عید غدیر
- شب و روز عید فطر
- شب و روز عید قربان
- شب اول ماه رجب
- روز پانزدهم رجب
- شب پانزدهم شعبان
- شب دهم ذی القعدة
- روز و شب عرفه (بالأخص در موقف حج و یا در کنار قبر امام حسین علیه السلام)
- شب جمعه (تمام شب)
- شبهای قدر، به ویژه شب بیست و یکم
- روزهای قدر

- پس از قرائت سوره قل هو الله احد
- پس از قرائت سوره حمد
- پس از ادای صدقه
- پس از نمازهای واجب
- پس از نماز مغرب در حال سجده
- پس از نماز طواف خانه کعبه
- پس از ذکر «سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ» (پس از سر برداشتن از رکوع)
- پس از قرائت آیه الکرسی
- وقت قرائت قرآن
- پس از حمد و ثنای الهی
- پس از استغفار
- پس از دعا برای چهل مؤمن
- در حال سجده
- در حال قنوت
- در تشهد آخر نماز
- روز چهارشنبه، بین نماز ظهر و عصر
- ساعت آخر روز جمعه (هنگام غروب)
- ساعت اول ظهر روز جمعه
- ساعت آخر شب
- هنگام نزدیک شدن ستاره مشتری با رأس الذنب که در هر ۱۴ سال یک بار اتفاق می افتد.<sup>۱</sup>

---

۱. رجوع شود به: منهج الدعوات، صص ۳۵۶-۳۵۵ و ۳۵۸ و مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۲۷۹.

## تأثیر زمان و مکان در استجابات دعا

توسل به حضرت حجت - صلوة الله و سلامه علیه - در همه حالات و همه زمانها و مکانها مطلوب و مرضی الهی است. هم قرب الهی را در پی دارد و هم برای وصول به مقاصد مادی و معنوی، آسانترین و نزدیکترین راه طی شده است.

در عین حال، زمانها و مکانهای خاصی وجود دارند که اگر ارتباط و توسل در آنها صورت پذیرد، نتیجه مطلوب زودتر حاصل خواهد شد و حتی محتمل است حضرت بقیة الله - صلوة الله و سلامه علیه - شخصاً در آنها حضور داشته باشند و با حضور باهر النور خود، زمان را حیات تازه‌ای بخشند و مکان را شرفی مضاعف. در چنین حالتی، آنان که حضور دارند - حتی اگر توفیق زیارت یا شناخت و یا بدون شناخت حضرت بقیة الله را نداشته باشند - حتماً به برکت مجاورت با آن معدن خیر و برکت، لطف عام و رحمت واسعة الهی شامل حالشان خواهد شد. از این رو، بهترین راه توسل آن است که در ایام خاص حضرت صاحب (عج)، با حضور در یکی از مکانهای شریف، به آن وجود مقدس متوسل شویم و حوایج مادی و معنوی خود را در این روزها از حضرت طلب نماییم. ولی اگر نتوانستیم در مکانهای شریف حضور یابیم، بکوشیم در ایام خاص حضرت صاحب (عج)، با انجام اعمال نیک و رعایت حدود و موازین الهی، در یکی از مساجد اعمال توسل را انجام دهیم که به استجابات نزدیکتر خواهد بود.

اکنون در سطور آتی، زمانهای خاص حضرت بقیة الله (عج) را به اختصار احصاء می‌کنیم. سپس مکانهای مقدسی را که محتمل است آن وجود مقدس در اوقات شریفه در آنها حضور داشته باشند به رشته تحریر در می‌آوریم.

### الف) زمانها و اوقات مخصوص امام عصر (عج)

۱. شب قدر: همه امور انسانها در این شب نوشته می‌شود. عمر، مال، فرزند،

عزت، تولد، ارزانی، گرانی، خیر، شر، صحت و سلامتی، صلح و جنگ،... و خلاصه هر آنچه حادث خواهد شد، تقدیرش در این شب رقم می خورد. در این شب، ملائکه تمام مقدرات عالم را از طرف پروردگار به امام عصر (عج) می سپارند. پس مراقب باشید که اعمالتان به گونه‌ای باشد که امامتان را خوشحال کند و شما را مشمول دعای آن حضرت قرار دهد. پس در این شب (که شب احیاء نیز هست) هر چه می توانید، دعا کنید و با انجام کار نیک و استغفار از کارهای بد، آینده خود را تضمین کنید و در همه حالات، از دعا کردن به امام عصر خود غفلت نکنید. با زبان حال هم می توانید به امامتان دعا کنید؛ ولی اگر این دعا را بخوانید، قطعاً بهتر خواهد بود: «اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيَّكَ...»

۲. روز جمعه: امام عصر (عج) در روز جمعه متولد شده‌اند و در همین روز هم ظهور خواهند فرمود. در آثار ائمه معصومین علیهم السلام برای این روز اعمال فراوانی نوشته شده است. اگر توفیق آن همه را نداشتید، بکوشید سه عمل را فراموش نکنید، که هر سه، شما را به امامتان نزدیک می کند و اگر صادقانه به این اعمال ادامه دهید، زندگی مادی و معنویتان سامان می گیرد:

• دعای ابوالحسن ضرابی که در عصر روز جمعه خوانده می شود؛

• دعای ندبه؛

• طلب نصرت و تعجیل فرج و ظهور برای آن حضرت؛ و چه بهتر که بعد از نماز عصر روز جمعه، یکصد بار بگویید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ».

۳. روز عاشورا: روز شهادت حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام، روز ماتم و عزای آل محمد علیهم السلام است. حضرت صاحب (عج) در روز عاشورا ظهور می کند و یاران وی با شعار «یا لثارات الحسین» قیام و حرکت خود را آغاز می نمایند. از آنجا که امام قائم (عج) در این روز به خونخواهی امام حسین علیه السلام قیام می کند، این روز به

حضرت حجت (عج) اختصاص یافته است.

شایسته است شما نیز در صف یاران حضرت قرار بگیرید و با تاسی به آن بزرگوار، در مراسم عزاداری شرکت کنید و با جان و دل و اندوه و ماتم و اشک دیدگان، برای تعجیل در فرجش دعا کنید و از خدا بخواهید محمد و آل محمد را یاری کند و در تشکیل دولت آنان - که به دست امام قائم انجام خواهد شد - تسریع نماید.

#### ۴. ساعت آخر هر روز (از هنگام فرو افتادن خورشید تا غروب): اگر

تمام روز را به دوازده قسمت تقسیم کنیم، هر قسمت آن به یکی از امامان معصوم علیهم السلام تعلق دارد. ساعت اول به امام اول، ساعت دوم به امام دوم و همین طور الی آخر. در نتیجه، قسمت دوازدهم، یعنی آخرین ساعت روز به امام عصر (عج) تعلق خواهد داشت.

بر همین مبنا، از هنگام فرو افتادن خورشید تا غروب آن، همه روزه به امام عصر (عج) اختصاص دارد. معنی این سخن آن است که هر امامی نسبت به ساعت اختصاصی خود، نگهبان و حامی آن ساعت است. پس در هر ساعت که مشکلی داشتید، می توانید به امام آن ساعت متوسل شوید؛ و چون آخرین ساعت روز به امام عصر (عج) اختصاص دارد، پس در این ساعت می توانید به آن وجود مقدس پناهنده شوید و درمان دردهای مادی و معنوی خود را از آن بزرگوار طلب کنید؛ و از همه مهم تر، برای تعجیل در فرج ایشان و ظهور هر چه سریع تر آن امام دعا کنید، که فرج ما نیز با فرج آن حضرت محقق خواهد شد.

۵. عصر روز دوشنبه و پنجشنبه: در زمان حاضر، عصر دوشنبه و پنجشنبه، اعمال همه خلائق به حضرت صاحب الزمان علیه السلام عرضه می شود. این سخن حکایت از آن دارد که در همه هفته ها، عصر روزهای یاد شده، کارهای نیک و بد هر انسانی به امام عصر نشان داده می شود و آن وجود مقدس از جزئیات تک تک اعمال خلائق آگاهی می یابد. پس چه خوب است:

اولاً، کارهای خود را به گونه‌ای انجام دهیم که در پیشگاه حضرتش شرمنده و سرافکننده نباشیم و با انجام کارهای بد، قلب مقدّسش را آزرده نسازیم؛ بلکه تا می‌توانیم، با انجام کارهای نیکو و خداپسند، موجبات شادی و شادمانی قلب مقدّسش را فراهم سازیم.

ثانیاً، برای جلب رضایت و عنایت حضرت، شایسته است در این دو روز، بیش از روزهای دیگر مراقب اعمالمان باشیم و از یاد نبریم که پالایش اعمالمان توسط آن وجود مقدّس انجام می‌شود و آن امام همام در پذیرش یا عدم پذیرش اعمال ما نقش اساسی دارد. بدین جهت است که برخی از صالحان، در طول سال، روزهای دوشنبه و پنجشنبه را روزه می‌دارند تا شاید از این طریق بتوانند رضایت حضرتش را جلب کنند.

ثالثاً، متوجه باشیم که عصرهای این دو روز زمان استغاثه و پناهندگی به امام زمان (عج) است و هر استغاثه‌کننده‌ای باید برای جلب رضایت مولای خود، هرچه در توان دارد، تلاش کند و بکوشد موجبات رضایت وی را فراهم سازد. رضایت امام هم جز با عبودیت و عبادت خالصانه برای خدا مُحَقَّق نخواهد شد. پس باید با برداشتن گامهای بلند و خالصانه در عبودیت الله، به سوی تحصیل رضایت امام عصر گام برداریم.

۶. شب و روز نیمه شعبان: در عظمت شب نیمه شعبان همین بس است که امام عصر (عج) در این شب متولّد شده‌اند، و اتمام و اکمال نعمت خداوندی برای بشریت، با ختم امامت در این شب مُحَقَّق شده است. شاید به همین دلیل باشد که این شب از شبهای قدر محسوب است و اولیاءالله آن را احیاء می‌دارند. آیا بهتر نیست که در این شب، ضمن احیاء و شب‌زنده‌داری، با استغاثه به آن وجود مقدّس، کدورت‌های درونیمان را روشنی بخشیم، آرزوها و آمالهای مادی و معنوی‌مان را قرین استجابت نماییم و پیش و بیش از خواسته‌های خود، برای

تعیین در ظهور و فرجش دعا کنیم، که فرجمان نیز در گرو فرج آن عزیز است؟

۷. روز نوروز: روز عید ما ایرانیان، روز ظهور و غلبه حضرت امام عصر بر دجال لعین است. در شرافت نوروز همین بس که امام صادق علیه السلام این روز را ستوده و مردم فارس (ایرانیان) از اینکه آن را گرامی و محفوظ داشته‌اند، تشویق شده‌اند. این روز هم از روزهای استغاثه به درگاه امام عصر (عج) است. تا می‌توانیم، عاجزانه و ملتمسانه به ملجأ واقعی خود، امام عصر، پناه ببریم و از اینکه تا کنون آن چنان که شایسته بوده، پناهنده درگاه او نشده‌ایم، استغفار کنیم و از وجود مقدسش بخواهیم تا ما را بپذیرد و خواسته‌های مادی و معنوی مان را استجابت فرمایند و تا می‌توانیم، بگوییم: «مولای أنت کریم من اولاد الکرام».

## ب) مکانهای مقدس

هر یک از مکانهایی که در پی از آنها نام برده خواهد شد، در اوقاتی معین تجلی خاصی دارند و برکات خاصی از آنها به ظهور و بروز می‌رسد و ائمه معصومین علیهم السلام مؤمنین را ترغیب فرموده‌اند تا با حضور خود در مکانهای مقدس، از آن تجلیات ربانی بهره‌مند گردند. از این رو، محتمل است که امام زمان (عج) نیز که واسطه فیض الهی هستند، برای مشاهده تجلیات فیض قدسی، در آن مکانها حضور داشته باشند. چه زیباست که شما هم با حضور خود، از تجلیات فیض قدسی بهره‌مند شوید!

۱. مسجد الحرام در مکه معظمه: مسجد الحرام و همین‌طور همه مکانهایی که در اوقات حج تمتع و عمره مفرده، حضور حاجی در آنها ضرورت دارد (همانند میقاتها، منی، عرفات، مشعر الحرام، جمرات)، همگی مکانهای مقدسی هستند که هر جا قدم بگذارید، گویی پا بر آثار قدمهای مبارک امامت گذاشته‌اید؛ چرا که امام (عج) هم همه ساله در اعمال حج حضور دارند و در ماههایی هم که استحباب



عمره تأکید شده (مانند ماههای رجب، شعبان و رمضان)، امام (عج) برای عمل به سنت رسول الله حضور خواهند داشت. اگر توفیق حضور در مکانهای مذکور را بیابید، از عنایات آن حضرت نیز بهره‌مند خواهید شد.

## ۲. مسجد النبی در مدینه الرسول: خانه رسول الله و مرقد آن وجود مقدس،

خانه امیرالمؤمنین، خانه فاطمه زهرا، منبر رسول الله، محراب رسول الله، ستون توبه، ستون حرس، ستون وفود و ستون حنانه، همگی در درون مسجد قرار دارند. یقیناً این مکان بیش از مکانهای دیگر برای امام زمان (عج) محترم، خاطره‌انگیز و دلرباست؛ چراکه خاطره‌هایش وقایع تاریخ اسلام را تداعی می‌کند.

اگرچه این مکان همیشه مقدس و خاطره‌انگیز است، ولی روزها و شبهای زیر که به حضرت رسول گرامی اختصاص دارند، تجلی خاصی دارند:

- اول ربیع‌الاول (شب هجرت از مکه به مدینه)
- دوازدهم ربیع‌الاول (روز ورود حضرت پیامبر به مدینه)
- هفدهم ربیع‌الاول (روز ولادت رسول اکرم)
- دهم ربیع‌الاول (روز ازدواج با حضرت خدیجه)
- بیست و هفتم رجب (روز مبعث)
- بیست و چهارم رجب (روز فتح خیبر)
- پانزدهم رجب (روز بیرون آمدن از شعب ابی طالب)
- هفدهم رمضان (روز فتح جنگ بدر)
- بیستم رمضان (روز فتح مکه)
- بیست و یکم رمضان (شب معراج)
- هفدهم رمضان (روز فتح جنگ بدر)
- هفدهم شوال (روز جنگ احد)

• بیست و چهارم ذی‌الحجه (روز مباحله)

• بیست و هشتم صفر (روز شهادت آن حضرت).

هرچند قبر حضرت زهرا علیها السلام مطهر علیها السلام مخفی است، ولی شواهدی نشان می‌دهد آن بانوی گرامی در خانه خود که نزدیکی مرقد رسول الله است، دفن شده‌اند. از این رو، روزها و شبهای آتی نیز به لحاظ اختصاص به آن بانوی گرامی تجلی خاص خواهند داشت:

• سوم جمادی‌الثانی (روز شهادت حضرت زهرا)

• بیستم جمادی‌الثانی (روز تولد حضرت زهرا)

• پانزدهم رجب (روز ازدواج با حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام)

• بیست و چهارم ذی‌الحجه (روز مباحله)

• بیست و پنجم ذی‌الحجه (روز نزول سوره هل آتی).

پس اگر توفیق آن را داشته باشید که در شبها و روزهای یادشده در مسجدالنبی حضور یابید، ضمن کسب فیض از تجلیات آن مکان مقدس، امید است امام زمان (عج) را نیز - شناخته یا شناخته - رؤیت نمایید.

۳. حرم حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در نجف اشرف: در کنار مرقد

امیرالمؤمنین علی علیه السلام، حضرت آدم ابوالبشر و نوح پیامبر هم مدفون شده‌اند و هنگام زیارت حضرت امیر، آن دو بزرگوار نیز زیارت می‌شوند. ایثارها، رشادتها، فضیلتها، دانشهای بیکران و عبادت‌های خالصانه ابوالائمّه، برای پیروان آن حضرت الگویی وصف‌ناپذیر است.

در قداست حرم امیرالمؤمنین علیه السلام همین بس که امام صادق علیه السلام فرموده

است:

«هر روز هفتاد هزار ملک، اول بیت‌المعمور را طواف می‌کنند و پس از آن به طواف کعبه می‌روند و پس از فراغت، به سوی مرقد

رسول الله شرفیات می شوند و آن حضرت را سلام می کنند و آنگاه به سوی نجف اشرف می شتابند و به امیرالمؤمنین سلام می نمایند و در آخر، زیر قبه حضرت امام حسین علیه السلام به آن حضرت سلام می دهند.<sup>۱</sup>

ولی روزهای خاصی که در زیر می آیند، نورافشانیهای مخصوصی دارند که مشاهده آنها، حضور در مرقد را طلب می نماید:

- سیزدهم رجب (روز ولادت حضرت امیرالمؤمنین)
- بیست و هفتم رجب (روز فتح خیبر)
- یکم ماه ربیع الاول (شبی که حضرت در مکه در بستر رسول الله خوابیده است)
- هفدهم ماه مبارک رمضان (روز بدر)
- نوزدهم ماه مبارک رمضان (روز ضربت خوردن آن حضرت)
- هفدهم شوال (روز جنگ احد که از پیغمبر حمایت کرد)
- بیستم ماه مبارک رمضان (روز بت شکنی حضرت بر دوش پیغمبر)
- بیست و یکم ماه رمضان (روز شهادت آن حضرت)
- پانزدهم جمادی الاول (روز فتح بصره)
- هفدهم شوال (روز رد الشمس)
- یکم ذی الحجّه (روز ابلاغ سوره براءت توسط حضرت برای کفار)
- نهم ذی الحجّه (روز عرفه؛ روزی که همه درهای خانه هایی که به مسجد باز می شده اند، بسته شد، جز در خانه آن حضرت)
- بیست و چهارم ذی الحجّه (روز تصدق انگشتر در حال نماز، و نزول آیه در شأن آن حضرت، و روز مباحله)

• بیست و پنجم ذی‌الحجه (روز نزول سوره هل آتی)

• پانزدهم رجب (روز ازدواج با حضرت زهرا)

• بیست و هشتم صفر (روزی که به خلافت منصوب شدند)

• هجدهم ذی‌الحجه (روز بیعت برای خلافت آن حضرت)

اگر در روزهای یادشده توفیق زیارت آن وجود مقدس را پیدا کنید، این شاءالله از عنایات امام زمان (عج) نیز بهره‌مند خواهید شد و چه بسا به توفیق زیارتش نیز نایل گردید.

۴. حرم ائمه بقیع در مدینه الرسول: همان گونه که به ائمه بقیع تعلق

ظاهری دارید و یادشان را گرامی می‌دارید و ایام شهادت و تولد آن بزرگواران را روزهای غم و شادی خود می‌دانید و با شور و شغف، از محل سکونت خود به زیارتشان می‌شتابید، امام عصر (عج) نیز روزهای تولد و شهادت موالی خود را روزهای شادی و حزن خود می‌داند و زیارتشان را مغتنم می‌شمارد، و یقیناً در روزهای شهادتشان اشک ماتم می‌ریزد و در روزهای تولدشان مسرور و شادمان می‌گردد.

چه خوب است بدانید که امام حسن مجتبی علیه السلام روز ۱۵ رمضان متولد و روز ۲۱ رمضان به امامت منصوب شده و روز ۲۸ صفر به شهادت رسیده‌اند. امام زین‌العابدین هم در روز ۵ شعبان متولد و روز ۱۰ محرم به امامت منصوب شده و روز ۱۲ محرم وفات یافته‌اند. امام باقر روز اول رجب متولد و روز ۱۲ محرم به امامت منصوب شده و روز ۷ ذی‌الحجه وفات یافته‌اند. امام صادق علیه السلام روز ۱۷ ربیع‌الاول متولد و روز ۷ ذی‌الحجه به امامت منصوب شده و روز ۲۵ شوال به شهادت رسیده‌اند. اگر در این روزها در بقیع حضور داشته باشید، ضمن بهره‌مندی از تجلیات روزهای یادشده، چه بسا امام خویش را هم ببینید. چه او را بشناسید و چه نشناسید، در هر حال، از نور فیضش بهره‌مند خواهید شد.

۵. حرم امام حسین علیه السلام در کربلای معلّی: واقعه کربلا که به شهادت امام حسین و ۷۲ تن از یاران باوفای ایشان انجامیده است، از خاطره‌ها زدودنی نیست. هر چند امام حسین علیه السلام با خون خود و یاران باوفای خویش حیات تازه‌ای به اسلام بخشید، ولی مصیبت آن چنان بزرگ و فراموش‌نشدنی است که امام زمان (عج) فرموده:

«یا جدّ، من در مصیبت تو آن چنان گریه می‌کنم که به جای اشک، از چشمانم خون جاری گردد.»<sup>۱</sup>

با این وصف، آیا می‌توان تردید داشت که امام زمان (عج) در عاشورا و اربعین حسینی در کربلا حضور نداشته باشند و در کنار مرقد امام حسین علیه السلام اشک ماتم نریزند؟ با تفحص در متون روایی و استمداد از آثار معصومین علیهم السلام، ایام زیارت امام حسین علیه السلام را که در پی خواهد آمد، به دست آورده‌ایم. در این ایام که اختصاص به آن وجود مقدس دارند، مرقد شریف و مبارک آن حضرت نورافشانیهای خاصی دارد. به همین خاطر، ائمه معصومین علیهم السلام تأکید فرموده‌اند شیعیان در این ایام از زیارت حضرت غفلت ننمایند:

- سوم شعبان (روز ولادت آن حضرت)
- بیست و چهارم ذی‌الحجه (روز مباحله)
- بیست و پنجم ذی‌الحجه (روز نزول سوره هل‌أتی)
- روز عاشورا (روز شهادت آن حضرت)
- روز اربعین
- روز عرفه
- روز عید فطر

• روز عید قربان

• روز عید نوروز

• شب اول ماه رمضان

• شب نیمه ماه رمضان

• شبهای قدر

• نیمه شعبان (شب و روز)

• نیمه رجب (شب و روز)

• اول رجب (شب و روز)

• چهاردهم ربیع الاول (روز مرگ یزید - لعنة الله عليه -).

اگر گفته شود که امام زمان (عج) در ایام زیارت امام حسین علیه السلام در کنار مرقد شریف آن حضرت حاضر می شوند و جد بزرگوار خود را زیارت می فرمایند، سخن بی مآخذي گفته نشده است. شما هم تا می توانید، در روزهای یادشده در آن مکان مقدس حضور یابید تا ضمن بهره مندی از تجلیات آن مرقد مقدس، از عنایات و توجهات امام عصر نیز بهره مند شوید. ولی اگر این حضور برایتان میسر نیست، از هر جا که هستید، می توانید آن حضرت را زیارت کنید و ضمن بهره مندی از ثوابهای بیکران، قلب امام زمانتان را هم از خود راضی بگردانید.

۶. حرم موسی بن جعفر و امام جواد علیه السلام در کاظمین: ابن خلکان از قول

پیشوای اهل سنت شافعی نقل می کند که: «قبر موسی بن جعفر تریاق مجرب است». به عبارت دیگر، آرامگاه موسی بن جعفر، شفای همه دردها و آلام است.

وقتی که عقیده عالم سنی که به ولایت ائمه معصومین معتقد نیست، چنین باشد، من و شما که به ولایت آنان معتقدیم و زنده و مرده امامانمان را یکی می دانیم و بالاترین مقام و والاترین تصرفات تکوینی و تشریحی را درباره آنان باور داریم، قطعاً قبه موسی بن جعفر و جواد الائمه را درمان همه دردهای مادی و

معنوی خویش و برآورنده همه آمال و آرزوهای خود می‌شناسیم.

هرچند حضرت موسی بن جعفر و امام جواد علیهما السلام همیشه پناهگاه رنجدیدگان و دردمندان هستند، ولی در شبها و روزهای ذیل، عنایات و الطاف خاصی دارند و تجلیات مخصوصی از آنان به ظهور می‌رسد.

• هفتم صفر (روز ولادت حضرت امام کاظم)

• بیست و پنجم شوال (روز به خلافت رسیدن آن حضرت)

• بیست و پنجم رجب (روز شهادت حضرت امام کاظم)

• دهم رجب (روز ولادت حضرت امام جواد)

• بیست و سوم ذی قعدة (روز به امامت رسیدن آن حضرت)

• سی‌ام ذی قعدة (روز شهادت حضرت امام جواد)

شایسته است با حضور خود در آن مکان مقدس و عرض ادب و ارادت به ساحت مقدس آن بزرگواران، ضمن بهره‌مندی از الطاف و تجلیات ایشان، از فیوضات و عنایات امام زمان (عج) نیز که با حضور ایشان در آن مکان عالی قدر متجلی خواهد شد، بهره‌مند گردید.

۷. حرم حضرت امام رضا در مشهد مقدس: کرامات و معجزاتی که از

حضرت امام رضا علیه السلام در طول سالیان متمادی به وقوع پیوسته، برای همگان روشن است. در گوشه و کنار ایران و دیگر کشورهای اسلامی، کسان بیشماری هستند که از کرامات و معجزات آن حضرت موارد عدیده‌ای به یاد دارند. در این مقال، در صدد بیان معجزات و کرامات آن حضرت نیستیم؛ زیرا «چیزی که عیان است / چه حاجت به بیان است»؛ بلکه می‌خواهیم به اشاره و به صورت گذرا یادآور شویم که اگرچه همیشه از حضرت رضا علیه السلام کرامات و معجزاتی ظاهر می‌شود، ولی روزها و شبهای خاصی وجود دارند که عنایات و فیوضات رحمانی آن حضرت بیشتر از روزها و شبهای دیگر متجلی می‌گردد:

- یازدهم ذی قعدة (روز ولادت آن حضرت)
- بیست و پنجم رجب (روز به خلافت رسیدن آن حضرت)
- بیست و سوم ذی قعدة (روز شهادت آن بزرگوار)
- بیست و پنجم ذی قعدة
- اول ماه مبارک رمضان (روز بیعت برای خلافت آن حضرت)
- اول رجب
- ششم ماه رمضان
- چهارشنبه هر هفته که روز زیارت آن حضرت است.

شما می توانید در همه روزهای مذکور و یا دست کم در برخی از آنها، در حرم شریف آن حضرت حضور یابید و ضمن عرض ارادت به آن وجود مقدس، کرامات و معجزات آن حضرت را از نزدیک مشاهده کنید و از عنایات و توجهات خاص بقية الله الأعظم - امام زمان - نیز بهره مند گردید.

۸. حرم امام هادی و امام حسن عسکری در سامرا: امام زمان (عج) فرزند بلا فصل امام حسن عسکری علیه السلام هستند و امام هادی علیه السلام هم جد آن حضرت اند. به حکم فطرت بشری، امام عصر (عج) بالاترین عاطفه پدری و فرزندگی را نسبت به آن بزرگواران دارند. آیا همین توجه کافی نیست که گفته شود امام عصر (عج) علقه و علاقه وافری به آن قبه دارند و آنانی را که زیر آن بارگاه به آن بزرگواران متوسل می شوند، بیشتر مورد عنایت و توجه قرار می دهند؟ مگر ممکن است که شبها و روزهای ولادت و شهادت آن عزیزان، امام عصر (عج) برای عرض تبریک و تسلیت در آن قبه حضور نداشته باشند؟

روزها و شبهای ذیل را فراموش نکنید، که در هر یک، عنایت و نور خاصی از آن امامان معصوم متجلی می شود:

- پانزدهم ذی حجه (روز ولادت حضرت امام هادی)



• سی‌ام ذی‌قعدة (روز به امامت رسیدن آن حضرت)

• سوم رجب (روز شهادت حضرت امام هادی)

• هشتم ربیع‌الثانی (روز ولادت حضرت امام حسن عسکری)

• سوم رجب (روز به امامت رسیدن آن حضرت)

• هشتم ربیع‌الاول (روز شهادت حضرت امام حسن عسکری)

پس بکوشید در این ایام در زیر آن قبه، ضمن بهره‌مندی از تجلیات و نورافشانی ایام مذکور، از توجهات امام عصر (عج) نیز بهره‌مند شوید.

۹. مسجد کوفه در نزدیکی نجف اشرف: اگر در اعمال مسجد کوفه دقت

کافی داشته باشید، متوجه خواهید شد که بجز مسجدالنبی و مسجدالحرام، مسجد دیگری در عظمت و منزلت به مقام آن نخواهد رسید. در محراب این مسجد، پیشوای اول شیعیان ضربت شهادت خورده‌اند. فرمانها و امور حکومتی آن پیشوای عظیم‌الشان، در این مکان صادر و اجرا می‌شده است. قضاوت‌های محیرالعقول آن حضرت هم - که تنها یک نمونه آن بیت‌الطشت است - در این مکان انجام می‌شد.

طبق روایات معصومین علیهم‌السلام هزار پیامبر و هزار وصی پیامبر در مسجد کوفه نماز خوانده‌اند. ثواب یک رکعت نماز واجب در آن، برابر حج مقبول و هزار رکعت نماز است و ثواب یک رکعت نماز مستحبی، برابر عمره مقبوله است. وقتی که مولای - ما حضرت صاحب (عج) - ظهور فرمایند، نماز جماعت‌های خود را در این مکان اقامه می‌فرمایند.

وجود مکانهای ذیل، همگی حکایت از عنایت و توجه معصومین و اولیاءالله به آن مکان مقدس دارد:

• مقام حضرت آدم

• مقام حضرت نوح

• مقام حضرت ابراهیم

• مقام حضرت خضر

• مقام معراج پیامبر اکرم

• مقام حضرت علی

• مقام حضرت جبرئیل

• مقام حضرت امام زین العابدین

• مقام حضرت امام صادق

• مقام به گل نشستن و شروع به سیر کردن کشتی حضرت نوح

پس اگر میسر شود که در این مکان مقدس با انجام اعمال مربوط، خود را در معرض نزول رحمت الهی قرار دهید، لزوماً از عنایات و توجهات ویژه امام عصر (عج) هم بی بهره نخواهید بود.

۱۰. **مشاهد مشرفه امامزادگان جلیل القدر:** مشاهد و مراقد امامزادگان جلیل القدر و مکانهای مقدس شناخته شده، که اسامی برخی از آنها در سطور آتی به اجمال خواهد آمد، محل نزول رحمت و برکات الهی و فیوضات حضرت حق هستند و گاه کرامات و معجزاتی از آنها ظاهر می شود که همگی نشانگر آن است که آن مکان مقدس و صاحب مرقد، دارای قداست و شرافت و تقرب خاص رحمانی است.

اگر با تشرّف خود در مراقد هر یک از آن امامزادگان، ارادت و پیروی خویش را به خاندان عصمت و طهارت نشان دهید، مسلماً مورد عنایات خاصه صاحب العصر - امام زمان - (عج) نیز قرار خواهید گرفت.

برای نمونه، برخی از این مشاهد را یادآور می شویم:

• مرقد مطهر حضرت عباس ابن علی - شهید کربلا - (در کربلای معلی)

• مرقد مطهر حضرت معصومه - سلام الله علیها - (در شهر مقدس قم)

- مرقد مطهر حضرت عبدالعظیم الحسنی (در شهر ری)
- مرقد مطهر حضرت علی بن محمد الباقر (در مشهد اردهال کاشان)
- مرقد مطهر حضرت امام زاده محمد (در عراق)
- مرقد مطهر حضرت زینب کبری (در شام)
- مرقد مطهر حضرت شاه چراغ (در شیراز)

و...

۱۱. مسجد سهله: در نجف اشرف و در نزدیکی مسجد کوفه، مسجد سهله واقع است. این مسجد، طبق آثار رسیده از معصومین علیهم السلام پیش از اسلام، منزل حضرت ادریس و حضرت ابراهیم و حضرت خضر علیهم السلام بوده است و تمام پیامبران خدا در آن نماز خوانده‌اند. در طول شبانه‌روز، ملایک بیشماری به زیارت آن فرود می‌آیند و در آن به عبادت مشغول می‌شوند.

مسجد سهله، در عصر ظهور هم منزل مسکونی حضرت مهدی (عج) خواهد شد. در این مکان، مقامهای مقدسی وجود دارد که هر یک حکایت از قداست آن می‌کند. در سطور زیر، اسامی آنها به اجمال ذکر می‌شود:

• مقام حضرت امام صادق علیه السلام

• مقام حضرت ابراهیم علیه السلام

• مقام حضرت ادریس علیه السلام

• مقام حضرت خضر علیه السلام

• مقام حضرات صلحاء و انبیاء علیهم السلام

• مقام حضرت امام زمان (عج)

اولیای خدا چهل شب چهارشنبه به این مسجد می‌آیند تا شاید توفیق زیارت جمال مبارک آقا امام زمان (عج) را پیدا کنند. اگر شیفته جمال مبارکش هستیم، کاری کنیم که مولایمان با رضایت و خرسندی ما را قبول فرماید.

## ۱۲. مسجد جمکران قم: طبق فرموده امام صادق علیه السلام، شهر قم، حرم ائمه

معصومین علیهم السلام است. از این بیان معلوم می‌شود که شهر قم، حرم حضرت صاحب الزمان (عج) هم هست. در نزدیکی شهر مقدس قم، مسجد جمکران به امر مولای ما، حضرت مهدی (عج)، ساخته شده است. این مسجد، اعمال خاصی دارد که در کتابهای ادعیه، به ویژه در کتاب باقیات الصالحات مرحوم حاج شیخ عباس قمی به تفصیل نگاشته شده است. عاشقان حضرت مهدی (عج) دل در گرو این مسجد دارند و شبهای چهارشنبه می‌کوشند با حضور در مسجد و انجام اعمال مربوط، دل مولایشان را از خود راضی نمایند.

و شما که دل‌باخته آن وجود مقدس هستید، می‌توانید به شهر قم سفر کنید و نخست، کریمه اهل بیت، حضرت فاطمه معصومه علیها السلام را زیارت کنید و آنگاه سری به عالمان دین بزنید و پس از کسب معرفت، آگاهانه به مسجد جمکران مشرف شوید. مطمئن باشید که اگر اعمال مسجد را خالصانه و عاشقانه انجام دهید و با امام خود پیمان ببندید که هیچ‌گاه گناه نکنید و در طول زمان پایبندی خود را به تعهدی که کرده‌اید، نشان دهید، آثار مادی و معنوی آن را هم مشاهده خواهید کرد.

## ۱۳. غدیر خم: بین مکه و مدینه و در نزدیکی جحفه، بیابانی است به نام

«غدیر خم». در تاریخ اسلام، این وادی به لحاظ وقوع یک حادثه مهم تاریخی شهرت بسزایی دارد. روز ۱۸ ذی‌الحجه، رسول الله صلی الله علیه و آله به هنگام بازگشت از حجة الوداع، در این مکان با ایراد خطبه‌ای به امر خدای سبحان، علی علیه السلام را به جانشینی خود منصوب فرمود:

«مَنْ كُنْتُ مُوَلَّاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مُوَلَّاهُ.»<sup>۱</sup>

(هر کس من مولای او هستم، این علی مولای اوست).

از آن زمان، عظمت و منزلت این مکان بر همگان ظاهر شد. بیش از همه،

پیروان راستین علی علیه السلام دریافتند که در این مکان، خداوند - جلّ شأنه - عهد ولایت تمام ائمه تا حضرت قائم - سلام الله علیهم اجمعین - را از همه انس و جن و حیوانات گرفتند. چنین است که «غدیر خم» برای حضرت مهدی (عج) قداست ویژه‌ای دارد؛ زیرا که آن حضرت ولایت خود را برگرفته از آن مکان می‌شناسند. از این روست که می‌گوییم شاید آن وجود مقدّس، در شب و روز غدیر به آن مکان گرانقدر سر می‌زنند و خاطرات دوران رسول الله صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام را از نزدیک تداعی می‌فرمایند.

مع الأسف در زمان ما، به واسطه دشمنی دشمنان ولایت، سرزمین غدیر خم متروک مانده است. چه خوب است که ما پیروان راستین علوی برای شناساندن حقیقت ولایت، روز غدیر خم را عید واقعی خود بدانیم و با انجام اعمال این روز، که در کتابهای ادعیه مضبوط است، قلب مقدّس امام زمان خود را شاد کنیم.

۱۴. سرداب مقدّس و دیگر مقامهای منتسب به امام عصر (عج): در چند

قدمی حرم امام حسن عسکری و امام هادی علیهما السلام، سرداب مقدّس محلّ غیبت کبرای حضرت امام مهدی (عج) قرار دارد. این مکان مقدّس، ملک شخصی امام زمان (عج) و پیوسته محلّ عبادت آن وجود مقدّس بوده است. پس از غیبت کبرای امام، کثیری از علمای شیعه و ارادتمندان آن حضرت، در همین مکان افتخار ملاقات پیدا کرده‌اند.

مکانهای دیگری هم در شهرهای نجف - همانند وادی السلام، حلّه و نعمانیّه عراق - به نام آن حضرت معروف است و گه گاه معجزات و کراماتی در آنها به ظهور می‌رسد و حکایت از آن دارد که حضرت قائم (عج) به مکانهای یادشده عنایت ویژه‌ای دارند.

اگر توفیق آن را داشتید که در این مکانها حضور یابید، بکوشید ضمن حفظ حرمت آنها، از اعمال خاص آنها نیز غفلت نورزید.

## حاصل گفتار

تا این قسمت از نوشتار، بازمانهای اختصاصی حضرت حجت (عج) آشنا شدیم و مکانهای مقدسی را که احتمال حضور آن حضرت در آنها وجود دارد نیز شناختیم و خودسازی را مقدمه حصول نتیجه معرفی کردیم. در مجموع و به طور خلاصه، هدف از این گفتار این بود که دریابیم چگونه می‌توانیم به امام زمان متوسل شویم و امید استجابت داشته باشیم:

اولاً، باید از همه گناهان خود توبه کنیم و مصمم باشیم که در آینده گناه نکنیم، و اگر از کسی حقی بر عهده داریم، رضایت او را جلب کنیم. ثانیاً، سعی کنیم توسط خویش را در یکی از روزهای اختصاصی آن حضرت انجام دهیم.

ثالثاً، برای این کار، یکی از مکانهای مقدس را انتخاب کنیم. رابعاً، تلاش کنیم دعای خود را در اوقات و حالات استجابت دعا انجام دهیم. اکنون ببینیم که چگونه و از چه راهی می‌توانیم با امام زمان (عج) ارتباط معنوی برقرار کنیم و راه متوسل شدن به آن وجود چگونه است. برای توسل به حضرت صاحب (عج) راههای مختلفی وجود دارد که برخی از آنها را در صفحات آینده بیان می‌کنیم.



## روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج)

### از طریق دعا برای حصول فرج

یکی از طرق توسل به حضرت صاحب (عج)، دعا برای فرج آن حضرت است. به نظر می‌آید این روش نسبت به روشهای دیگر برتری و ارجحیت داشته باشد. لذا به لحاظ اهمیت و ویژگی این نوع توسل، شایسته است قبل از ورود به مبحث اصلی، آثار و برکات آن را مطرح نماییم.

### الف) یک دعا با این همه آثار و برکات

اگر گفته شود بر یک دعا قریب یکصد برکت و ثمره مترتب است، باعث شگفتی عده‌ای خواهد شد؛ ولی اگر بدانند ثمره تحقق یک دعا، همه نابسامانیهای جهان هستی را سامان می‌بخشد، نه تنها شگفت‌زده نخواهند شد، بلکه قلباً هل من مزید هم خواهند گفت.

نتیجه تحقیق دانشمند امام شناس، صاحب مکیال المکارم، نشان می‌دهد هر مسلمان واقعی که برای تعجیل در ظهور امام عصر (عج) دعا کند، قریب یکصد

برکت برای او تحصیل خواهد شد.<sup>۱</sup>

در این مقال ما نیز، با استفاده از تحقیقات دانشمند مذکور و با الهام از آثار معصومین علیهم السلام یکایک آنها را بر می شماریم تا عاشقان سوخته دل و یاران منتظر، ثمرات دعای خود را مشاهده نمایند و از آنچه در مقابل دعا به دست می آورند، آگاه گردند:

۱. باعث رسیدن به حوایج و آرزوهای دنیایی و زوال هم و غم است.
۲. سبب زیادی نعمت است.
۳. نشان دهنده محبت قلبی به علی علیه السلام است.
۴. نشانه و علامت انتظار است.
۵. باعث زنده نگه داشتن یاد و خاطره ائمه اطهار علیهم السلام است.
۶. مایه ناراحتی و وحشت شیطان و دوری او از دعا کننده است.
۷. باعث نجات یافتن از فتنه های آخرالزمان و ایمنی از دامهای شیطانی است.<sup>۲</sup>

۸. هر امامی نسبت به پیروان خود حق و حقوقی دارد. امام زمان (عج) نیز که هم اکنون عهده دار امامت امت اسلام هستند، حقوق فراوانی بر گردن پیروان خود دارند. اگر برای فرج ایشان دعا نماییم، تنها توانسته ایم بخشی از حقوق حضرتشان را ادا نماییم. پس دعا کردن برای فرج آن حضرت باعث ادا کردن بخشی از حقوق آن وجود مقدس نیز خواهد بود.<sup>۳</sup>

۹. تعظیم و گرامیداشت امام معصوم علیه السلام نوعی بزرگداشت خدا و دین و رسول

۱. رجوع شود به کتاب مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام، تألیف مرحوم آیه الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی، جلد های اول و دوم.

۲. از بند ۱ لغایت ۷ رجوع شود به ترجمه کتاب ارزشمند مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم، تألیف مرحوم آیه الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی.

۳. بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۶۵.



روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۳۷

خداست. اگر برای تعجیل در ظهور امام زمان (عج) دعا کنیم، هم به تعظیم آن وجود مقدس اقدام کرده‌ایم و هم خدا و دین خدا و رسول خدا را گرامی داشته‌ایم.<sup>۱</sup>

۱۰. اگر خالصانه برای فرج حضرت دعا کنیم، حضرت نیز برای ما دعا خواهد

فرمود و اگر بدانیم دعای حضرت کلید هر خیر و دافع هر شری است، پیوسته دعایش می‌کنیم و لحظه‌ای غفلت نخواهیم کرد.<sup>۲</sup>

۱۱. در قیامت، شفاعت آن حضرت شامل حال دعاکننده خواهد بود.<sup>۳</sup>

۱۲. در قیامت، شفاعت رسول گرامی اسلام ﷺ شامل حال دعاکننده

خواهد بود.<sup>۴</sup>

۱۳. موجب قرب الهی و طلب فضل و عنایت اوست.<sup>۵</sup>

۱۴. مایه استجابت دعاهاست.<sup>۶</sup>

۱۵. ادا کردن اجر و مزد رسالت است؛ چرا که رسول الله ﷺ مودت

ذی‌القربی را مزد رسالت خود می‌داند. دعای قلبی هم جز از محبت درونی نشئت نمی‌گیرد.<sup>۷</sup>

۱۶. مایه دفع بلاست.<sup>۸</sup>

۱۷. سبب وسعت روزی است.<sup>۹</sup>

۱۸. باعث آمرزش گناهان می‌شود.<sup>۱۰</sup>

۱۹. باعث تشرف به دیدار آن حضرت در بیداری یا خواب است.<sup>۱۱</sup>

---

۱. ترجمه مکيال؛ ج ۱، صص ۴۴۴-۴۴۷. ۲. مجمع الدعوات، ص ۳۰۲.

۳. بحار الانوار، ج ۸، ص ۴۱. ۴. الخصال، ج ۱، ص ۱۹۶.

۵. تفسیر قمی، ج ۱، ص ۱۶۸. ۶. کافی، ج ۱، ص ۵۰۹.

۷. غایة المرام، ص ۳۰۷. ۸. اصول کافی، ج ۲، ص ۵۰۷.

۹. همان، ج ۲، ص ۵۰۷.

۱۰. التفسیر المنسوب الی الامام العسکری علیہ السلام، ص ۵۱۸.

۱۱. بحار الانوار، ج ۸۶، ص ۷۷.

۲۰. سبب رجعت به دنیا در زمان ظهور آن حضرت است.<sup>۱</sup>
۲۱. دعا کننده، از برادران پیغمبر صلی الله علیه و آله محسوب خواهد شد.<sup>۲</sup>
۲۲. باعث می شود فرج مولای ما حضرت صاحب الزمان (عج) زودتر واقع شود.<sup>۳</sup>
۲۳. بر اساس روایات وارده، رسول الله صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام نیز هم اکنون در شبهای جمعه و در عالم بالا برای ظهور حضرت و تعجیل در تحقق آن دعا می فرمایند. اگر برای ظهور حضرت دعا کنیم و تعجیل در فرجش را طالب باشیم، در واقع از رسول الله صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام پیروی کرده ایم. چه خوب است بکوشیم همیشه با دعا کردن خود، از پیروان آن انوار مقدس باشیم.<sup>۴</sup>
۲۴. طبق تفسیر ائمه اطهار از برخی آیات قرآنی، و بر مبنای آثار وارده از ائمه معصومین علیهم السلام ولایت علی علیه السلام و یازده فرزند گرامی اش، عهدی است که از سوی خدای بزرگ از انسانها گرفته شده است. چنانچه برای تعجیل در ظهور حضرت قائم (عج) دعا کنیم، به عهد معهودمان وفا کرده ایم، وگرنه جفاکار خواهیم بود.<sup>۵</sup>
۲۵. امام عصر (عج) پدر حقیقی همه انسانهاست، و حقیقت عظیم تر و مقامش بالاتر از هر پدر صلبی است. بنابراین تمام آثار و برکات مادی و معنوی ای که برای انسان از نیکی به والدین حاصل می شود، از دعا به فرج امام (عج) نیز تحصیل می گردد.<sup>۶</sup>
۲۶. امام زمان (عج) امانت الهی و امانت رسول گرامی اسلام است. رعایت این امانت الهی به این است که به طور جدی نصرت و پیروزی او را طالب باشیم و اطاعت و فرمانبرداری از او را واجب بدانیم و بادل و جان دوستش داشته باشیم. اگر این گونه شدیم، به تعجیل در فرجش دعا خواهیم کرد؛ و دعا برای فرجش به

۱. انوار النعمانیه، ج ۲، صص ۱۰۴-۱۰۵. ۲. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۳۲.  
 ۳. همان، ج ۵۲، ص ۱۳۱. ۴. غیبت نعمانی، ص ۱۴۷.  
 ۵. کافی، ج ۱، ص ۲۲۱. ۶. بحار الانوار، ج ۱۰۲، ص ۱۲۹.

معنای آن است که ما دوستش داریم و اطاعتش را بر خود فرض می‌دانیم و نصرت و پیروزی‌اش را طالبیم.<sup>۱</sup>

۲۷. قلب دعا کننده، به واسطه دعا برای فرج امام زمان (عج) مستفیض و منور می‌شود، و نورانیت هم بصیرت و شناخت حق از باطل را به ارمغان می‌آورد. پس چنانچه برای تعجیل در ظهور امام عصر (عج) دعا کنیم و بر این امر مداومت و اهتمام ورزیم، نور امام علیه السلام در دل‌های ما منور می‌گردد و هر روز بیشتر و بهتر جلوه‌گر می‌شود و با تجلی آن، حقایق را بهتر از قبل ادراک خواهیم کرد.<sup>۲</sup>

۲۸. دعای فرج، باعث طولانی شدن عمر دعا کننده می‌شود.<sup>۳</sup>

۲۹. دعا کردن برای تعجیل در ظهور حضرت، نوعی تعاون و کمک به نیکی و تقواست و در فضیلت، همان ثواب و فضیلت کمک به نیکیها و تقوا را دارد. و چه کمکی بالاتر از اینکه از خدا بخواهیم امام ظهور کند و با برقراری عدل و داد و دعوت به تقوا و زدودن ناپاکیها، جهان را پاک و زلال نماید.<sup>۴</sup>

۳۰. دعا برای تعجیل در ظهور حضرت قائم (عج) باعث می‌شود دعا کننده بر دشمنانش پیروز شود و در امور زندگی خود از نصرت و یاری خداوند برخوردار گردد.<sup>۵</sup>

۳۱. دعا برای ظهور حضرت قائم (عج) موجب فزونی اشراق انوار الهی در دل انسان می‌گردد و هنگامی که قلب آدمی به نور پروردگار روشن و منور گردد، از قرآن مجید مطالبی را خواهد فهمید که دیگران قادر به فهم آن نخواهند بود، و همین وسیله هدایت و راهنمایی و موجب شفای دردهای مادی و معنوی او می‌گردد.<sup>۶</sup>

---

۱. تفسیر فرات، ص ۱۴۷.  
۲. کافی، ج ۱، ص ۱۹۴.  
۳. مکارم الاخلاق، ص ۲۸۴.  
۴. ترجمه مکیال، ج ۱، ص ۵۴۶.  
۵. همان، ص ۵۴۶.  
۶. همان، ص ۵۴۸.

۳۲. حضرات معصومین - علیهم صلوة الله أجمعین - در صحنه قیامت حضور دارند و در «اعراف» دوستان و دشمنان خود را می شناسند و بر اساس همین شناخت، دوستان خود را شفاعت می کنند و دشمنان خویش را به جهنم گسیل می دهند.

اگر مستمراً در تعجیل به ظهور حضرت قائم (عج) دعا کنیم، به دلیل همین دوستی و محبت، در «اعراف» مورد عنایت حضرات معصومین قرار خواهیم گرفت و از شفاعت آنان بهره مند خواهیم شد.<sup>۱</sup>

۳۳. دعای فرج باعث ایمنی از عقوبتهای اخروی است.<sup>۲</sup>

۳۴. هنگام مرگ مؤمن واقعی، رسول الله و ائمه معصومین علیهم السلام نزد وی حاضر می شوند و ملک الموت را به نرمی و مدارا با وی سفارش می نمایند. نکیر و منکر هم به لحاظ حضور معصومین - علیهم صلوة الله - تکریم و احترامش می کنند. این سفارش و آن مکرمت، از دعا به ظهور حضرت حجت (عج) هم حاصل می شود.<sup>۳</sup>

۳۵. تمام اوامر و نواهی ائمه معصومین علیهم السلام و همین طور همه کارهای آن بزرگواران، به امر و فرمان خدا و رسول خدا انجام می شود. از آثار آن پیشوایان ظاهر می شود که همه آنها برای مولا یمان - صاحب الزمان - دعا فرموده اند و ظهور و فرجش را از خدای بزرگ مسئلت نموده اند. اگر ما به پیروی از آن بزرگواران، راه آنان را در پیش بگیریم و مستمراً به مولای خود - صاحب الزمان - (عج) دعا کنیم و برای تعجیل در ظهور و فرجش ملتمسانه به پیشگاه خدا روی آوریم، در واقع، دعوت خدا و رسول خدا را اجابت نموده ایم.<sup>۴</sup>

۳۶. امیرالمؤمنین علی علیه السلام خود فرموده است: «کسانی که در آخر الزمان بر دین خود ثابت بمانند، روز قیامت در درجه من خواهند بود.» آنان که برای

۲. تفسیر قمی، ج ۱، ص ۲۳۱.  
۴. ترجمه مکیال، ج ۱، ص ۵۶۱.

۱. مجمع البیان، ج ۴، ص ۴۲۳.  
۳. فروع کافی، ج ۳، ص ۱۲۸.

روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۴۱

تعجیل فرج و ظهور صاحب الزمان دعا می کنند، نشانه ثبات و پایداری در دین را دارند و این شاء الله در قیامت هم در درجه علی علیه السلام قرار خواهند گرفت.<sup>۱</sup>

۳۷. آنان که خلق خدا را شادمان می کنند و عیال الله را مسرور می سازند و نفعشان شامل عموم انسانها می گردد، در پیشگاه حق از محبوب ترین خلائق محسوب می شوند. بدیهی است اگر امام زمان ظهور فرمایند، مشکلات همه انسانها مرتفع می شود و سرور و شادمانی همه خانواده ها را فرا می گیرد. ما نیز چنانچه به امام خود دعا کنیم و فرج و ظهورش را از خدا بخواهیم، طالب سرور و شادمانی عیال الله هستیم و این شاء الله از محبوبین درگاه خدا خواهیم بود.<sup>۲</sup>

۳۸. رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله فرموده است: «کسی که به قائم اهل بیت، قبل از قیامتش اقتدا کند و دوستانش را دوست بدارد و از دشمنانش بیزار می جوید و به ولایت مابقی ائمه معتقد و متعهد باشد، از دوستان من است و من او را گرامی ترین خلق خدا می شناسم.»

آن کس که در غیبت امام زمان (عج) حضرتش را دوست می دارد و از دشمنانش تبری می جوید و به انگیزه محبت، برای آن بزرگوار دعا می کند و ظهور و فرجش را از خدا طلب می نماید، از اقتدا کنندگان قبل از قیام محسوب و محبوب رسول الله است.<sup>۳</sup>

۳۹. طبق بیان امام صادق علیه السلام: «هر کس هفت شوط خانه کعبه را طواف کند، خداوند شش هزار حسنه برایش می نویسد و شش هزار از سیئه او را محو می سازد و شش هزار حاجت او را بر می آورد.» و طبق همین بیان، بر آوردن حاجت مؤمن، ثواب ده طواف کعبه را دارد.

۲. کافی، ج ۲، ص ۱۶۴.

۱. کمال الدین، ج ۱، ص ۳۰۳.

۳. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۹.

پس اگر با دعا کردن به مولا امام زمان (عج) در تحقق یافتن حاجت همه صالحان عالم سهیم باشیم، ثواب مذکور را هم به دست خواهیم آورد.

۴۰. رسول الله ﷺ فرموده است: «هر کس پنج چیز را تضمین نماید من

بهشت را برای او ضمانت می‌کنم:

- خیرخواهی برای خداوند - عزوجل -

- خیرخواهی برای رسول خدا

- خیرخواهی برای کتاب خدا (قرآن)

- خیرخواهی برای دین خدا

- خیرخواهی برای جامعه مسلمین.»

آن کس که به امام خود دعا می‌کند و ظهور و فرجش را طالب است، همه اقسام خیرخواهیهای یادشده را داراست؛ چه، اگر امام ظهور فرمایند، با استقرار و حاکمیت دین خدا، مسلمین نیز شادمان و مسرور خواهند شد و این شاءالله دعاکننده نیز از بهشتیان خواهد بود.<sup>۱</sup>

۴۱. از خواص ذکر این است که گناهان ذاکر بخشیده می‌شود و سیئات او به حسنات مبدل می‌گردد. دعا برای حضرت قائم (عج) از اذکار است؛ هم باعث بخشیده شدن گناهان می‌شود و هم سیئات را به حسنات مبدل می‌سازد.<sup>۲</sup>

۴۲. مبشر رحمت - رسول گرامی اسلام ﷺ - به دوستان و ولایت و پیروان

معصومین علیهم السلام دعا فرموده‌اند که از دوستان خدا محسوب شوند، و به دشمنان آنان نفرین کرده‌اند که مورد غضب خداوند قرار گیرند. اگر امام خود را قلباً دوست داشته باشیم و برای فرجش دعا کنیم و ظهورش را از خدا بخواهیم، به دلیل دعای مستجاب رسول الله، از دوستان خدا محسوب خواهیم شد و زهی سعادت!<sup>۳</sup>

۲. عدة الداعی، ص ۲۳۸.

۱. خصال صدوق، ج ۱، ۲۹۴.

۳. احتجاج، ج ۱، ص ۸۸.

روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۴۳

۴۳. عبادتِ مستمر و خالصانه، موجب می‌شود که خداوند انسان را از لغزشها و اشتباهات نگه دارد. دعا هم نوعی عبادت است. در سایه دعا برای حضرت مهدی (عج) لغزشهای انسان کم می‌شود و اشتباهات وی به حداقل می‌رسد. پس بکوشیم با مواظبت و استمرار بر این دعا، لغزشها و اشتباهات خود را بیمه نماییم.<sup>۱</sup>

۴۴. در حال حاضر، مظلوم‌ترین شخص جهان هستی، امام عصر علیه السلام است؛ چرا که به چشم خود حقوق خود را غصب شده و پایمال شده می‌بیند و بدون اذن خدا قادر به استرداد نیست. اگر از خدا بخواهیم وسیله قیام و ظهور آن وجود مقدس را فراهم نماید، ثواب کمک و یاری مظلوم را کسب کرده‌ایم و نتیجه آن خواهد بود که خداوند هفتاد و دو رحمت برایمان قرار دهد؛ یکی در دنیا و برای سامان بخشیدن به زندگی مان، و هفتاد و یکی برای احوال و صحنه‌های ترسناک قیامت.<sup>۲</sup>

۴۵. تواضع در برابر بزرگان و تجلیل از آنان، نوعی تجلیل از خداوند سبحان است، که تقرب به درگاه الهی را در پی دارد و موجب ایمنی از احوال قیامت و رفعت و بزرگی در پیشگاه حضرت حق خواهد بود، و از سوی دیگر باعث می‌شود شخص متواضع، نزد مولای خود مورد مهر و محبت قرار گیرد.

دعا برای امام زمان (عج) و درخواست تعجیل ظهور آن حضرت از خداوند متعال، هم تعظیم آن بزرگوار است و هم تواضع در برابر ایشان و *إن شاء الله همه* آثار یادشده را در پی خواهد داشت.<sup>۳</sup>

۴۶. مؤمن، با شناختی که از خود دارد، می‌داند بدون کسب قدرت، قادر به خونخواهی امام حسین علیه السلام نیست. بر همین اساس، مستمراً برای فرج امام زمان (عج) دعا می‌کند، تا با ظهور آن حضرت، در معیت و تحت فرماندهی مولای

۲. بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۲۱.

۱. عدة الداعی، ص ۲۳۵.

۳. ترجمه مکیال، ج ۱، ص ۵۷۲.

خود، به خونخواهی امام حسین علیه السلام قیام نماید، و اگر عمرش وفا نکرد، از خدا می‌خواهد در دولت حضرت مهدی عج برایش رجعت حاصل شود تا در رکاب آن حضرت از خونخواهان امام حسین علیه السلام باشد.

مؤمن با این نیت خونخواه امام حسین علیه السلام محسوب می‌شود و ثواب خونخواهی آن حضرت را تحصیل می‌کند. ثواب این عمل را جز خدا نمی‌داند؛ زیرا که عظمت شأن خون، به مقدار عظمت صاحب آن است. همان‌طور که کسی جز خدا نمی‌تواند بر شئون حسینی احاطه پیدا کند، کسی هم نمی‌تواند ثواب خونخواهی او را احصا نماید.<sup>۱</sup>

۴۷. دعای خالصانه برای مولا صاحب الزمان (عج) سبب خلوص ایمان و کمال آن و پایدار ماندن مؤمن بر عقیده و یقین است. اینها، همه سبب می‌شود که مؤمن، همه احادیث و امور مربوط به ائمه را به آسانی بپذیرد و برای او احادیث صعب و مستعصب (اعمال توجیه‌ناپذیر ظاهری) تفاوتی با احادیث روشن و آشکار و کارهای توجیه‌پذیر ظاهری نداشته باشد.<sup>۲</sup>

۴۸. دعاکننده، در قیامت از تشنگی در امان خواهد بود.<sup>۳</sup>

۴۹. برای همیشه در بهشت خواهد بود.<sup>۴</sup>

۵۰. بدون حساب وارد بهشت می‌شود.<sup>۵</sup>

۵۱. باعث رنجش ابلیس لعین و خراش صورت وی و زخم دلش می‌گردد.<sup>۶</sup>

۵۲. در بهشت، خدمتگزاران بهشتی در خدمتش قرار می‌گیرند.<sup>۷</sup>

۵۳. در همه حالات دعا، مؤمن در زیر سایه گسترده خداوند قرار خواهد

گرفت و رحمت واسعة الهی شامل حالش خواهد بود.<sup>۸</sup>

۱. ترجمه مکیال، ج ۱، صص ۵۸۷ و ۵۹۲. ۲. همان، صص ۶۰۹-۵۹۲.

۳. تحف العقول، ص ۲۲۶. ۴. همان، ص ۲۲۶.

۵. همان. ۶. کافی، ج ۲، ص ۲۰۷.

۷. همان. ۸. همان، ج ۲، ص ۲۰۶.



روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۴۵

۵۴. به خاطر همین دعا، در قیامت از سوی خداوند هدیه‌های ویژه‌ای دریافت می‌دارد.<sup>۱</sup>

۵۵. اگر دعا برای حضرت قائم به صورت دسته‌جمعی و گروهی انجام شود (همانند مجالس مرسوم)، فرشتگان نیز حضور می‌یابند و در دعا کردن، مؤمنین را یاری می‌نمایند. پس بکوشیم ما نیز در جمع یاران باشیم تا از حضور فرشتگان بهره‌مند شویم.<sup>۲</sup>

۵۶. آنجا که برای حضرت قائم (عج) مجلس دعا تشکیل شود و مؤمنین برای فرج آن عزیز دعا نمایند، فرشتگان حاضر می‌شوند و برای مؤمنین استغفار می‌نمایند. اگر شما هم در آن مجلس حضور داشته باشید، قطعاً مشمول استغفار ملائک خواهید بود.<sup>۳</sup>

۵۷. اجتماع مؤمنین برای دعا به فرج حضرت صاحب (عج) خداوند کریم را نیز به مباحثات وامی‌دارد و ملائک را بر این امر آگاه می‌سازد. اگر شما نیز در آن جمع باشید، قطعاً خداوند سبحان حضور شما را هم منظور می‌دارد و از الطاف غیبی‌اش بهره‌مند می‌سازد.<sup>۴</sup>

۵۸. حسب صراحت قرآن مجید، اطاعت از اولی‌الأمر - که ائمة اطهار (علیهم صلوة الله) هستند - تکلیف شرعی است. اکثریت ائمة معصومین - سلام الله علیهم أجمعین - شیعیان را امر فرموده‌اند که برای فرج مولای خود دعا کنند.

پس اگر مؤمن برای فرج مولای خود دعا کند، به تکلیف شرعی خود عمل کرده و از ثواب اخروی آن بهره‌مند خواهد شد، و اگر به تکلیف خود عمل نکند مؤاخذه خواهد شد.<sup>۵</sup>

۲. بحار الانوار، ج ۱، ص ۲۰۵.

۱. کافی، ج ۲، ص ۲۰۷.

۴. همان، ۲۰۰.

۳. بحار الانوار، ص ۲۰۰.

۵. قرآن کریم، سوره نساء، آیه ۵۹ و کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۵.

۵۹. اگر امام علیه السلام را شاد کنید، خدا را شاد کرده‌اید، هرگاه برای فرج امام زمانتان دعا کنید، امامتان از شما خرسند خواهد شد و برای شما نیز دعا خواهد کرد. پس با این دعا، هم برای خود دعای خیر طلب کرده‌اید، هم دعای امام را تحصیل نموده‌اید و هم خدا را شاد کرده‌اید؛ زیرا که خدا با سرور امام مسرور خواهد شد.<sup>۱</sup>

۶۰. اگر امام علیه السلام را شاد کنید، رسول الله را شاد کرده‌اید. چنانچه به امام خویش دعا کنید و فرجش را از خدای بزرگ مسئلت نمایید، امام از شما خرسند خواهد شد و در مقابل، او نیز برایتان دعا خواهد فرمود. پس با دعای فرج، هم برای خود طلب خیر نموده‌اید، هم دعای امام را تحصیل نموده‌اید و هم رسول الله را شاد کرده‌اید.<sup>۲</sup>

۶۱. اگر ایمان همه اهل ایمان را در یک کفه ترازو قرار دهیم و ایمان امام عصرمان (عج) را در کفه دیگر، قطعاً کفه دومی سنگین‌تر و پرمحتواتر خواهد بود. از این رو، دعا برای فرج امام زمان (عج) - که دعا برای مؤمن‌ترین فرد روی زمین است - بهترین عمل نزد خدای سبحان است؛ چرا که در پیشگاه با عظمت خدا، محبوب‌ترین کار، خشنود ساختن مؤمنین است.<sup>۳</sup>

۶۲. ثمره این خوشحالی در مؤمن تا آنجا اوج گرفته است که بر حسب روایات معصومین علیهم السلام موجب می‌شود مؤمن در بهشت جاویدان حق حکومت و سلطنت داشته باشد و به دلخواه خویش، حا کمیّتش را اعمال نماید.

حال تصور کنید اگر برای فرج امام خود، که از مؤمن‌ترین مؤمنین محسوب می‌شوند، دعا کنید، در بهشت از چگونه حا کمیّتی برخوردار خواهید بود. زهی سعادت که هم بهشت جاویدان را به دنبال دارد و هم حا کمیّت و سلطنت آن را!<sup>۴</sup>

۲. کافی، ج ۱، ص ۱۸۸.

۴. کافی، ج ۱، ص ۱۸۸.

۱. کافی، ج ۱، ص ۱۸۸.

۳. همان، ص ۱۸۹.

۶۳. وحشتناک‌ترین حالات قیامت، موقف حساب است. ولی برای مؤمنی که به امامت - معصومین علیهم‌السلام معتقد است و اعمال و رفتار آنان را الگوی زندگی اش قرار داده و حاکمیت بر جهان را حق آنان می‌شناسد و برای فرج امام قائمش دعا می‌کند، موقف آسانی خواهد بود. زیرا معصومین علیهم‌السلام به یاری او می‌آیند و حسابرسی وی را آسان می‌سازند.<sup>۱</sup>

۶۴. ثواب دعا برای فرج امام زمان (عج)، معادل روانه ساختن هزار اسب زین‌کرده در راه خداست، که مقدار آن را جز خدا نمی‌داند.

آیا سزاوار نیست برای تحصیل این همه ثواب، در همه ساعات شبانه‌روز برای فرج مولای خود دعا کنیم و آنی غفلت نداشته باشیم؟<sup>۲</sup>

۶۵. در گذشته‌های دور، برده‌داری و برده‌فروشی، معمول و مرسوم بوده است. اسلام برای آزاد کردن برده، ثواب عظیمی قایل شده است.

امام صادق علیه‌السلام فرموده است گام برداشتن در راه حاجت برادر مسلمان، برابر آزاد کردن هزار برده است. پس اگر با دعا کردن برای ظهور و فرج حضرت قائم، در راه سامان گرفتن زندگی بشریت قدمی برداریم، همانند آن است که هزار برده را در راه خدا آزاد کرده‌ایم.<sup>۳</sup>

۶۶. عمل انسان، در قیامت تجسم پیدا می‌کند. اگر خوب باشد، مایه شادی و خرسندی انسان می‌گردد و چنانچه بد باشد، زمینه ترس و وحشت وی را فراهم می‌سازد. پیش‌تر گفتیم که دعا برای فرج امام زمان (عج)، شادی و خرسندی امام (عج) را فراهم می‌سازد. این عمل در قیامت و عالم برزخ به صورت شخص راهنما برای مؤمن تجسم می‌یابد و پیشاپیش وی حرکت می‌کند تا مژده اعمالش را ابلاغ کرده و منزلگاه جاوید او را نشان دهد.<sup>۴</sup>

۲. کافی، ج ۲، ص ۱۹۷.

۴. همان، ج ۱، ص ۱۹۰.

۱. تفسیر قمی، ج ۱، ص ۲۳۱.

۳. همان، ج ۲، ص ۱۹۷.

۶۷. اعمال انسانها در عالم بالامنعکس می شود. یکی از نتایج آن، این است که اگر ملایک کار خیری از انسان مشاهده کنند، برایش طلب خیر می کنند. از این رو، هنگامی که مؤمن برای امام غایب خود دعا کند و از خدای سبحان تعجیل در فرجش را مسئلت نماید، ملایک دعایی دوچندان در حقش می نمایند که مستجاب خواهد بود.<sup>۱</sup>

۶۸. نه تنها ملایک در مقابل دعای فرج به مؤمن دعا می کنند، بلکه از طرف خدای سبحان هم هر صبح و شام بر مؤمن صلوات و سلام فرستاده می شود.<sup>۲</sup>

۶۹. می دانیم دعای معصومین علیهم السلام مستجاب است. یکی از خواسته های سید ساجدین - امام زین العابدین علیه السلام - از خدای بزرگ، این بوده است که «خدایا، شیوه زندگی کسانی را که منتظر دولت حقه آل محمد اند، اصلاح نما و سامان بخش.»

منتظرین دولت حقه، دعاخوانان فرج آل محمد هستند. این شاءالله با دعای امام سجاد زندگی دنیایی آنان نیز اصلاح خواهد شد.<sup>۳</sup>

۷۰. امام سجاد علیه السلام در دعای عرفه از خدای بزرگ خواسته است توبه منتظران مهدی (عج) پذیرفته شود و گناهشان آمرزیده گردد.

پس شادمان باشید، که دعای امام مستجاب است. اگر برای فرج امام زمان خویش دعا کنید، این شاءالله مشمول دعای مستجاب حضرت سجاد قرار خواهید گرفت و این شاءالله هم توبه تان پذیرفته می شود و هم گناهانتان آمرزیده می گردد.<sup>۴</sup>

۷۱. بهشت درجاتی دارد. هر درجه ای را که خدا نصیبتان کند، آرزوی درجه بالاتری را خواهید داشت. به نظر می آید بالاترین آرزوی مؤمن واقعی آن باشد که در بهشت در کنار امام و رهبر خود قرار گیرد. امام سجاد علیه السلام برای تحقق

۲. بلد الامین کفعمی، ص ۴۸۳.

۴. همان.

۱. کافی، ج ۲، ص ۵۰۷.

۳. صحیفه سجادیه، دعای ۴۷.

بخشیدن به آرزوهای مؤمنین، از خدا خواسته است که مؤمنین منتظر و آنانی که با دعا بر فرج امامشان آرزوی استواری و حا کمیت دولت آل محمد را دارند، در بهشت کنار امام معصوم خود قرار گیرند.

روشن است که دعای امام مستجاب است و این شاء الله مؤمنین منتظر و ملتسمان فرج آل محمد در بهشت، کنار امامان معصوم خویش قرار خواهند گرفت.<sup>۱</sup>

۷۲. ایمان درجاتی دارد. اولین درجه آن، پذیرش ولایت علی بن ابی طالب - اولین امام معصوم علیه السلام است و پس از آن، ولایت هر یک از معصومین درجه جداگانه‌ای است. با پذیرش ولایت دوازدهمین امام، ایمان کامل می‌گردد. پس اگر ولایت دوازدهمین امام را پذیرا شدید، با دعا برای فرجش محبت خود را آشکار ساختید و خالصانه در تحقق آرمانش تلاش نمودید، شادمان باشید که به اعلا درجه ایمان دست یافته‌اید.<sup>۲</sup>

۷۳. خاتم الانبیاء - رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله - مسلمین را به دو گوهر گرانبها - که قرآن و عترت طاهرین است - سفارش فرموده‌اند و تأکید نموده‌اند که تنها راه عدم انحراف از دین، تمسک به قرآن و عترت طاهرین است، و راههای دیگر، کج راههای بیش نیست.

و شما ای منتظران، وقتی که خالصانه به امام زمان خود دعا می‌کنید و فرجش را می‌طلبید، متمسک به قرآن و عترت شده‌اید و سفارش پیغمبر خود را عمل کرده‌اید و مأجور خواهید بود.<sup>۳</sup>

۷۴. به حکم آیه «و اعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا»، قرآن همه مسلمین را بر تمسک به حبل الله سفارش اکید نموده است. امام صادق علیه السلام، ائمه معصومین

۲. بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۲۹۶.

۱. صحیفه سجّادیه، دعای ۴۷.

۳. غایة المرام، ص ۲۱۸.

- سلام الله عليهم أجمعين - را به حبل الله تفسیر فرموده‌اند.

پس منتظران حضرت مهدی و دعا کنندگان بر آن وجود مقدس، متمسکین به حبل الله محسوب‌اند و در راه مستقیم قرار دارند.<sup>۱</sup>

۷۵. رسول گرامی اسلام به امیر المؤمنین علی علیه السلام فرموده است: «هرکس در دل تو را دوست داشته باشد، یک سوم ثواب تمام خلائق را خواهد داشت و هرکس با دل و زبان تو را دوست بدارد، دو سوم ثواب همه خلائق را به دست می‌آورد و هرکس با دل و زبان و دست تو را دوست بدارد، ثواب تمام اعمال خلائق در نامه عمل او ثبت خواهد شد.»

وقتی که بدانیم امام عصر (عج) هم در حکم امیر المؤمنین علی علیه السلام است، متوجه خواهیم شد که دعا برای فرج امام عصر (عج) اگر در دل باشد، ثواب یک سوم اعمال خلائق را دارد و چنانچه با دل و زبان انجام شود، دو سوم ثواب اعمال خلائق را تحصیل می‌کند و چنانچه با دل و زبان و دست انجام شود ثواب تمام اعمال خلائق در نامه عمل مؤمن نوشته می‌شود.

پس هم اکنون دستهای خود را به سوی آسمان دراز کنیم و با عجز و انکسار قلبی، فرج مولای خویش را بخواهیم، که إن شاء الله ثواب اعمال همه خلائق در نامه عملمان نوشته خواهد شد.<sup>۲</sup>

۷۶. هرکس شعایر الهی را تعظیم نماید، قلباً از تقوای واقعی برخوردار است. امام زمان (عج) از بزرگ‌ترین نشانه‌های دین الهی است. اگر امام را دعا کنید و برای تعجیل در ظهور و فرج او ملتمسانه به درگاه خدا روی آورید، شعایر الهی را گرامی داشته‌اید و این کار حکایت از قلب پاکتان دارد. اکنون می‌توانید خود را بیازمایید و از نیات قلبی خود نیز باخبر گردید.<sup>۳</sup>

۲. تفسیر برهان، ج ۴، ص ۵۲۱.

۱. غایة المرام، ص ۲۴۲.

۳. قرآن کریم، سوره حج، آیه ۳۲.

روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۵۱

۷۷. اگر از بیشتر مؤمنین بپرسند که آرزوی نهایی آنان چیست، شهادت در راه خدا را بر زبان خواهند آورد. بدیهی است اگر شهادت زیر پرچم امام عصر (عج) نصیب شخصی گردد، نهایی‌ترین آرزوی مؤمن تحقق یافته است.

امام صادق علیه السلام فرموده است هر کس به امامان معصوم علیهم السلام ایمان بیاورد و منتظر دوران حاکمیت آل محمد باشد، مانند کسی است که زیر پرچم قائم گشته شده است.

پس هم‌اینک برای اثبات منتظر بودن دستها را به سوی خدا دراز کنید و برای فرج مولای خود صادقانه دعا کنید، که ثواب شهادت در زیر پرچم امام عصر (عج) در نامه اعمالتان نوشته خواهد شد.<sup>۱</sup>

۷۸. آیا به یاد می‌آورید که سحرگاهان در نماز شب، وقتی که با خدای خود خلوت کرده بودید، آرزو داشتید که کاش ما هم خدمت رسول الله جهاد می‌کردیم و به فیض شهادت نایل می‌آمدیم؟ دل خوش دارید، که امام باقر علیه السلام فرموده است هر کس قائم آل محمد را بشناسد و منتظر ظهور آن وجود مقدس باشد، نه تنها همچون کسی است که در خدمت رسول الله با شمشیر جهاد کرده، بلکه همانند کسی است که در خیمه رسول خدا شهید شده باشد.<sup>۲</sup>

پس ای منتظران حاکمیت آل محمد، مشتاقانه و ملتمسانه و در کمال عجز و انکسار، از خدا برای فرج آل محمد دعا کنید، که ثواب فوق را تحصیل خواهید کرد.

۷۹. ثواب دعا برای فرج مولا امام عصر (عج)، معادل هزار سال خدمت برای خدای بزرگ است؛ خدمتی که در آن، در یک چشم برهم‌زدن، گناه و معصیتی مرتکب نشده است.

آیا این همه ثواب ایجاب نمی‌کند که مستمراً و در همه حال، در دعا کردن

۲. مجمع‌البیان، ج ۹، ص ۲۳۸.

۱. تفسیر برهان، ج ۴، ص ۲۹۳.

برای فرج مولای خود - حضرت صاحب - (عج) بکوشیم و آنی از آن غفلت نکنیم؟<sup>۱</sup>  
 ۸۰. نیکی و احسان، آثار شگرفی در زندگی دنیوی و اخروی انسان دارد. اگر بدانید که نیکی و احسان به قائم آل محمد، احسان به خاتم انبیاء، امامان، پیامبران، رسولان و همه مؤمنان است - زیرا که فرج آن حضرت، در واقع فرج تمام اولیای خداست - اهمیت دعا برای فرج امام عصر را بهتر از قبل درک خواهید کرد.

پس ای عزیزان، اگر می خواهید با نیکی و احسان به امام زمان (عج) رضایت خاتم انبیاء، امامان معصوم، پیامبران، رسولان و همه مؤمنان را تحصیل کنید، دستها را بلند کنید و برای فرج امام عصر دعا کنید، که *إن شاء الله* آن بزرگواران از شما راضی خواهند شد.<sup>۲</sup>

۸۱. منزلت عالم در پیشگاه خدا، از روزه داری که شبها را عبادت می کند و روزها در راه خدا جهاد می نماید، بالاتر و اجرش بیشتر است. گرامیداشت چنان عالمی، رضایت خدا را در پی دارد.

امام عصر (عج)، عالم حقیقی تمام جهان هستی است. گرامیداشت آن وجود مقدس، رضایت الهی را جلب می نماید و *إن شاء الله* رضایت حضرت قائم هم با دعا برای فرج و ظهور آن حضرت تحصیل خواهد شد.<sup>۳</sup>

۸۲. شخصی را کریم می گویند که از جهات نفسانی و از حیث بخشندگی، در درجه بالایی از سخاوت مندی باشد. امام عصر (عج) مظهر کرم الهی است و در درجه اعلا کرم قرار دارد. همه کریمان محترمند و احترامشان ثواب عظیمی را در پی دارد. شما می توانید با دعا برای تعجیل در فرج کریم اهل بیت، در تحقق

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۵۴۱.

۲. دعای امام صادق در روز ماه رمضان بعد از نماز ظهر.

۳. بحار الانوار، ج ۲، ص ۴۴.



بخشیدن ظهور کریمانه آن وجود مقدس سهیم باشید.<sup>۱</sup>

۸۳. امام حسین علیه السلام در شب عاشورا به نقل از رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله به یاران خود فرمودند: «فرزندم، حسین، در کربلا غریب و تنها گشته خواهد شد. هرکس او را یاری کند، مرا یاری کرده و فرزندش، قائم، را یاری نموده است، و هرکس با زبانش ما را یاری نماید، روز قیامت در حزب ما خواهد بود.»

وقتی که برای مولایمان - امام زمان - (عج) با زبان دعا می‌کنیم و فرجش را از خدای بزرگ مسئلت می‌داریم، این شاء الله در قیامت از حزب رسول الله خواهیم بود. برای تحقق آن هدف بزرگ، مستمراً از خدا بخواهید فرجش نزدیک و نزدیک‌تر گردد.<sup>۲</sup>

۸۴. ثواب دعا برای فرج امام عصر (عج) مانند آن است که شخصی نه هزار سال خداوند را عبادت کرده، روزها روزه‌دار بوده و شبها به نماز اشتغال داشته باشد.

آیا این همه ثواب انگیزه دعا را بیشتر و بیشتر نمی‌کند؟<sup>۳</sup>

۸۵. امام زین العابدین علیه السلام فرموده است: «انجام اعمال حج، روزی را زیاد می‌کند و سلامتی برای حاجی به ارمغان می‌آورد و بالاتر اینکه، گناهان حاجی آمرزیده و بهشت برایش واجب می‌شود و مال و خانواده‌اش در امان می‌مانند.»  
امام صادق علیه السلام هم فرموده‌اند: «اگر شخصی برای برآورده شدن حاجت مسلمان تلاش کند و آن کار با دست وی انجام شود، خداوند ثواب یک حج و یک عمره و دو ماه اعتکاف در مسجد الحرام و دو ماه روزه برای وی منظور خواهد داشت، و چنانچه تلاش کند، ولی آن کار انجام نشود، ثواب یک حج و یک عمره را خواهد داشت.»

۲. معالی السبطين، ص ۷۸.

۱. ترجمه مکيال، ج ۱، ص ۶۴۵.

۳. بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۳۱۵.

وقتی که برای فرج امام عصر دعا می‌کنید، این شاءالله مشمول ثوابهای فوق خواهید شد.<sup>۱</sup>

۸۶. ثواب دو ماه روزه در دفتر اعمال منتظران دعاگو نوشته خواهد شد.<sup>۲</sup>

۸۷. ثواب دو ماه اعتکاف در مسجدالحرام برای منتظران دعاخوان نوشته می‌شود.<sup>۳</sup>

۸۸. رسول خدا فرموده است: «هر کس دو حدیث یاد بگیرد که آن حدیثها به حال او نفعی داشته باشد، یا به دیگری یاد بدهد که بهره‌مند شود، ثواب آن از عبادت شصت سال بهتر خواهد بود.»

شما که برای فرج مولای خود - امام عصر - (عج) دعا می‌کنید، به این قصد که با ظهور آن حضرت، علوم واقعی برایتان کشف شود و از آن منتفع گردید، ثواب فوق را تحصیل خواهید کرد.<sup>۴</sup>

۸۹. رسول الله ﷺ فرمود است: «سه گروه‌اند که آسمانها و زمینها و ملایک، شب و روز برای آنها طلب آمرزش می‌کنند: علما، سخاوتمندان و طالبان دانش.» یاران منتظر که همیشه برای فرج امام عصر (عج) دعا می‌کنند و قصد آن دارند که با ظهور حضرت به علوم واقعی دست یابند، بدانند که آسمانها، زمینها، ملایک، شب و روز برای آنان طلب مغفرت دارند. پس بکوشید تا از این موهبت بی‌نصیب نگردید.

۹۰. امام حسن مجتبیٰ علیه السلام از رسول گرامی اسلام ﷺ نقل فرموده است که: «بعد از نماز، محبوب‌ترین و بهترین اعمال پیش خدا، خوشحال کردن و مسرور نمودن دل مؤمنین است.»

وقتی که مؤمن برای فرج مولای خود دعا می‌کند، قطعاً خوشحالی مولای

۲. مکیال، ج ۱، ص ۶۵۱.

۴. بحار الانوار، ج ۲، ص ۱۵۲.

۱. کافی، ج ۲، ص ۱۹۸.

۳. همان.

خویش را فراهم و توفیق انجام بهترین عمل خداپسندانه را تحصیل کرده است.<sup>۱</sup>  
۹۱. به نظر نگارنده، در پهنه گیتی هیچ کس به اندازه امام عصر (عج) داغدار نیست. و ما البته برخی از علل ظاهری آن را می فهمیم؛ لیکن انگیزه های باطنی بیشماری بر آن مترتب است که در فهم ما نمی گنجد.

اگر بتوانیم - که می توانیم - با دعا برای فرج مولای خویش، بخشی از آلام آن وجود مقدس را التیام بخشیم، در زندگی مان نیز شادی و سرور پدید می آید.  
۹۲. جبریل امین در قیامت به حضرت زهرا علیها السلام می گوید: «حاجت خود را بخواه.» حضرت می فرماید: «خدایا، شیعیانم!» پاسخ می رسد: «آمرزیدم.»  
آنگاه مخدّره مطهره می گوید: «پروردگارا، شیعیان فرزندانم!» پاسخ می رسد: «آمرزیدم.» سومین بار، آن بانوی بزرگ می گوید: «پروردگارا، پیروان شیعیانم!» خداوند خواهد فرمود: «برو، که هر که به تو پناه بسته باشد، با تو در بهشت باشد.»  
در آن هنگام، خلائق آرزو می کنند که کاش فاطمی می بودند.

هم اکنون وقت فاطمی بودن است. اگر می خواهید فاطمی محسوب شوید، با دعا کردن به حضرت صاحب (عج) پناهندگی خود را به سیده زنان عالم اثبات کنید و همیشه و در همه حال فرجش را طلب کنید؛ که با فرج او، فرج شما نیز در دنیا و آخرت تحصیل خواهد شد.<sup>۲</sup>

۹۳. علی علیه السلام فرمود: «بهشت، هشت در دارد. از یک در پیغمبران و صدیقین داخل می شوند و از در دیگر، شهدا و صالحین و از پنج در دیگر، شیعیان و دوستان ما. من خود پیوسته به صراط می ایستم، دعا می کنم و به خدا می گویم: پروردگارا شیعیان و دوستان و یاران مرا و کسانی را که در دنیا از من پیروی کرده اند، سلامت بدار. از باطن عرش ندا می رسد: دعایت را مستجاب کردم و درباره شیعیانت شفاعت دادم [ یعنی شفاعت آنها را درباره دیگران می پذیرم ].»

پس فرمود: «شیعیانم و کسانی که از من پیروی کرده‌اند و مرا یاری نموده و با دشمنان من جنگ کرده‌اند، در حق هفتاد هزار تن از همسایگان و نزدیکان شفاعت می‌کنند.»

آیا شما دوست ندارید در قیامت از دوستانتان شفاعت کنید؟ اگر طالب هستید، با دعا کردن به مولا امام عصر (عج) حضرتش را یاری دهید و در قیامت، خود شفیع دیگران باشید.<sup>۱</sup>

۹۴. از فقرة بالا روشن شد که امیرالمؤمنین علی علیه السلام پیروان خود را دعا می‌کند و دعایش هم مستجاب خواهد شد. اگر می‌خواهید مشمول دعای آن حضرت باشید، مولا صاحب‌الزمان علیه السلام را فراموش نکنید تا شما نیز از یاران حضرتش محسوب شوید.<sup>۲</sup>

۹۵. بلاها و گرفتاریهای مردم، بر اثر گناهان و معاصی پدید می‌آید. می‌دانیم که اکثریت افراد جامعه آن‌گونه که شایسته است، حریم الهی را نگه نمی‌دارند و پیوسته به معاصی و گناهان دست می‌یازند و بر همین اساس مستوجب بلا و گرفتاری می‌شوند. اعمال و کارهای نیکی وجود دارد که به واسطه انجام آنها، بلاها دفع می‌شود و گرفتاریها برطرف می‌گردد.

یکی از آثار دعا برای حضرت صاحب، این است که دعا کننده، به مقدار تلاش و نیت صادقانه خود از بلا خلاص می‌شود و گرفتاری‌اش کم می‌گردد. اگر آرامش می‌طلبید، پیوسته در دعا برای فرج مولا کوشا باشید، که ان شاء الله آرامش حقیقی را به دست خواهید آورد.<sup>۳</sup>

۹۶. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «یا علی، تو و شیعیانت از قبرهایتان بیرون می‌آید، در حالی که صورتهایتان همچون ماه شب چهارده می‌درخشد،

۲. ترجمه مکیال، ج ۱، ۶۱۳.

۱. بحار الانوار، ج ۸، ص ۱۲۱.

۳. وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۴۷.

روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۵۷

سختیها از شما دور شده و محنتها بر طرف گردیده است. زیر عرش سایه می‌گیرید. مردم می‌ترسند، ولی شما ترس ندارید. مردم اندوهگین هستند، ولی شما اندوهی ندارید؛ و در حالی که مردم پای حساب هستند، برای شما مائده‌ای گسترده می‌شود.»

امام زمان (عج) تالی تلو امیرالمؤمنین علیه السلام اند. پیروانشان هم پیروان علی هستند و دوستدارانشان دوستان وی. اگر بتوانید رضایت آن جناب را تحصیل کنید، در قیامت از همان گروهها خواهید بود. بکوشید پیوسته امامتان را دعا کنید و فرجش را طلب نمایید تا نعمت ولایت را کسب کنید و از ثمرات آن بهره‌مند گردید.<sup>۱</sup>

۹۷. در قیامت، درجه شهدا از دیگران برتر و بالاتر است. عالی‌ترین درجه، درجه شهیدان است.

شادمان باشید، که موسی بن جعفر علیه السلام فرموده است: «از برترین درجه‌داران شهدا در روز قیامت، کسی است که خدا و رسول او را در غیاب یاری نموده و از خدا و رسول او دفاع کرده باشد...»

وقتی که در غیبت امام عاشقانه ظهورش را می‌طلبید و برای پیروزی او دعا می‌کنید و سلامتی وی را می‌خواهید، خدا و رسولش را غایبانه یاری نموده‌اید. این شاء الله در بهشت در اعلا درجه شهدا قرار خواهید گرفت.<sup>۲</sup>

۹۸. امام باقر علیه السلام فرمود: «هرکس در راه روا ساختن حاجت برادر مسلمان خود قدم بردارد، خداوند او را با هفتاد و پنج هزار فرشته سایه می‌دهد. هیچ گامی بر نمی‌دارد، مگر اینکه به خاطر، آن حسنه‌ای برایش نوشته شود و گناهی از او دور گردد و درجه‌ای بالا رود.

اگر بگوییم امام عصرمان از ما حاجت خواسته است، تعجب نکنید. او خود

۲. ترجمه مکیال، ج ۱، ص ۶۴۹.

۱. بحار الانوار، ج ۷، ص ۱۴۲.

فرموده است: «برای تعجیل در فرج دعا کنید، که فرج شما در همین است.»  
 اکنون چنانچه خالصانه برای فرجش دعا کنیم، در قیامت نتایج پیش گفته را  
 به دست خواهیم آورد.

### ب) چگونه برای فرجش دعا کنیم؟

تاکنون با آثار و برکات دعا برای حصول فرج مولا حضرت قائم (عج) آشنا شدیم.  
 اکنون ببینیم که آیا دعا برای فرج حضرت الفاظ خاصی دارد و یا اینکه می شود  
 بدون استفاده از الفاظ خاص، با هر زبان و بیانی ظهورش را از حضرت حق طلبید  
 و از آثارش بهره مند گردید.

واقعیت آن است که هرگاه شخصی با نیت صادقانه و از سر دلسوزی، با هر  
 زبان و بیانی، فرج مولا را طلب نماید، خدای سبحان خواسته اش را بی ثمر و  
 دعایش را بی بهره نخواهد گذاشت. ولی در آثار معصومین دعای فرج با الفاظ و  
 عبارات مخصوصی مطرح شده است که چون اهل بیت علیهم السلام «أدری بما فی البیت»  
 هستند، شایسته است سالک پیرو دردمند و هوشمند، به تبعیت از آنان از  
 دعاهای ماثور استفاده نماید.

در اینجا بخشی از این دعاها را یادآور می شویم:

۱. اگر حال و مجال دعای طولانی را نداشتید، می توانید کوتاه ترین دعا را که  
 در زیر آورده می شود، انتخاب کنید:

«اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ وَوَلِيِّكَ وَابْنِ وَوَلِيِّكَ وَاجْعَلْ فَرَجَنَا مَعَ فَرَجِهِ  
 يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»<sup>۱</sup>

۲. الحمد لله امروزه در جامعه اسلامی مان دعای ذیل ورد زبان تمام  
 شیفتگان حضرت مهدی (عج) شده است. شما هم دلسوختگی و عشقتان را

۱. رجوع شود به: من لایحضره الفقیه شیخ صدوق، ج ۲، ص ۶۰۷.

نشان دهید و تا می توانید این دعا را شبانه روز قرائت کنید و ضمن آن، عرض حاجت نمایید:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ.  
اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيكَ الْحُجَّةَ ابْنَ الْحَسَنِ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ  
فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ وَ لَيْلًا وَ حَافِظًا وَ قَائِدًا وَ  
نَاصِرًا وَ دَلِيلًا وَ عِينًا حَتَّى تُسْكِنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَ تُمَتِّعَهُ  
فِيهَا طَوِيلًا.»<sup>۱</sup>

۳. دعای سوم، از دعای اول و دوم بیشتر است و وقت بیشتری را طلب می کند. ولی می دانیم که هرچه زحمت بیشتری را تحمل کنیم، نتیجه بیشتر و مطلوب تری را به دست خواهیم آورد:

«اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيكَ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ  
عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ أَفْضَلَ الصَّلَاةِ وَ السَّلَامِ، فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ  
فِي كُلِّ سَاعَةٍ، وَ لَيْلًا، وَ حَافِظًا، وَ قَائِدًا وَ نَاصِرًا وَ دَلِيلًا، وَ  
مُؤَيِّدًا، حَتَّى تُسْكِنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَ تُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا وَ  
عَرْضًا، وَ تَجْعَلَهُ وَ ذُرِّيَّتَهُ مِنَ الْأَيْمَةِ الْوَارِثِينَ، اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَ  
انْتَصِرْ بِهِ، وَ اجْعَلِ النَّصْرَ مِنْكَ لَهُ وَ عَلَى يَدِهِ وَ اجْعَلِ النَّصْرَ  
لَهُ وَ الْفَتْحَ عَلَى وَجْهِهِ وَ لَا تُوجِّهِ الْأَمْرَ إِلَى غَيْرِهِ. اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ  
دِينَكَ وَ سُنَّةَ نَبِيِّكَ، حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةً  
أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ تُعِزُّ بِهَا  
الْإِسْلَامَ وَ أَهْلَهُ، وَ تُذِلُّ بِهَا النِّفَاقَ وَ أَهْلَهُ، وَ تَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ  
الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ، وَ الْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً  
وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ، وَ اجْمَعْ لَنَا خَيْرَ الدَّارَيْنِ،

وَاقْضِ عَنَّا جَمِيعَ مَا تُحِبُّ فِيهِمَا، وَاجْعَلْ لَنَا فِي ذَلِكَ الْخَيْرَةَ،  
بِرَحْمَتِكَ وَ مَنَّكَ فِي عَافِيَةٍ، أَمِينَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ زِدْنَا مِنْ  
فَضْلِكَ وَ يَدِكَ الْمَلَأُ. فَإِنَّ كُلَّ مَعْطٍ يَنْقُصُ مِنْ مُلْكِهِ وَ عَطَاءُكَ  
يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ.»<sup>۱</sup>

۴. دعای مفصل آتی، داعی است که حضرت امام رضا علیه السلام برای فرج مولا  
امام زمان (عج) قرائت فرموده‌اند. در عظمتش همین بس که امام رضا علیه السلام با اینکه  
خود حسب ظاهر به ولایت عهدی نایل شده بودند، فرج آل محمد را فقط در فرج  
امام قائم علیه السلام معرفی فرموده‌اند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَادْفَعْ عَنَّا وَ لِيكَ وَ  
خَلِيفَتِكَ، وَ حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ، وَ لِسَانِكَ الْمُعَبِّرِ عَنكَ بِإِذْنِكَ  
النَّاطِقِ بِحُكْمَتِكَ وَ عَيْنِكَ النَّاطِرَةِ فِي بَرِيَّتِكَ، وَ شَاهِدِكَ عَلَى  
عِبَادِكَ الْحَاجِّ الْمَجَاهِدِ الْمُجْتَهِدِ عَبْدِكَ الْعَائِدِ بِكَ. اللَّهُمَّ وَ  
أَعِدْهُ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقْتَ وَ ذَرَأْتَ وَ بَرَأْتَ وَ أَنْشَأْتَ وَ صَوَّرْتَ  
وَ أَحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَن يَمِينِهِ وَ عَن شِمَالِهِ  
وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ، بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يَضِيعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ.  
وَ أَحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ وَصِيَّ رَسُولِكَ وَ أَبَانَهُ أَيْمَتَكَ، وَ دَعَائِمَ  
دِينِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ. وَ اجْعَلْهُ فِي وَدِيعَتِكَ الَّتِي  
لَا تَضِيعُ، وَ فِي جَوَارِكِ الَّذِي لَا يُخْفَرُ، وَ فِي مَنْعِكَ وَ عِزِّكَ الَّذِي  
لَا يُقْهَرُ، اللَّهُمَّ وَ آمِنَهُ بِأَمَانِكَ الْوَثِيقِ، الَّذِي لَا يُخَذَلُ مَنْ آمَنَتْهُ  
بِهِ وَ اجْعَلْهُ فِي كَنَفِكَ الَّذِي لَا يُضَامُ مَنْ كَانَ فِيهِ. وَ انصُرْهُ  
بِنَصْرِكَ الْعَزِيزِ وَ أَيْدِهِ بِجُنْدِكَ الْغَالِبِ، وَ قُوَّةِ بِقُوَّتِكَ وَ أَرْزِيقَهُ  
بِمَلَأِيكَتِكَ، اللَّهُمَّ وَ آلِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ وَ أَلْبِسْهُ



دِرْعَكَ الْحَصِينَةَ وَحُفَّهُ بِالمَلَائِكَةِ حَفًّا، اللَّهُمَّ وَبَلِّغْهُ أَفْضَلَ مَا  
بَلَغْتَ الْقَائِمِينَ بِقِسْطِكَ مِنْ أَتْبَاعِ النَّبِيِّينَ اللَّهُمَّ اشْعَبْ  
بِهِ الصَّدْعَ وَارْتُقْ بِهِ الْفَتْقَ وَأَمِتْ بِهِ الْجُورَ وَأَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَ  
زَيِّنْ بِطُولِ بَقَائِهِ الْأَرْضَ وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَانصُرْهُ بِالرُّعْبِ  
وَافْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا وَاجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِ  
سُلْطَانًا نَصِيرًا اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ الْقَائِمَ الْمُنْتَظَرَ وَالْإِمَامَ الَّذِي بِهِ  
تَنْتَصِرُ وَأَيِّدْهُ بِنَصْرِ عَزِيزٍ وَفَتْحِ غَرِيبٍ وَوَرِثَةِ  
مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا اللَّاتِي بَارَكْتَ فِيهَا وَأَخِي بِهِ سُنَّةَ  
نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ  
مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ وَقُوِّ نَاصِرَهُ وَاخْذُلْ خَاذِلَهُ وَدَمِدِمِ عَلَى  
مَنْ نَصَبَ لَهُ وَدَمَّرْ عَلَى مَنْ غَشَّهَ اللَّهُمَّ وَاقْتُلْ بِهِ جَبَابِرَةَ  
الْكُفْرِ وَعُمَدَهُ وَدَعَائِمَهُ وَالْقَوَامَ بِهِ وَاقْصِمِ بِهِ رُؤُوسَ الضَّلَالَةِ  
وَشَارِعَةَ الْبِدْعَةِ وَمُحِيطَةَ السُّنَّةِ وَمُقَوِّيَةَ الْبَاطِلِ وَأَذِلُّ بِهِ  
الْجَبَّارِينَ وَأَبِرْ بِهِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَجَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ  
حَيْثُ كَانُوا وَأَيْنَ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا وَبَرِّهَا  
وَبَحْرِهَا وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا حَتَّى لَا تَدَعَ مِنْهُمْ دَيَّارًا وَلَا تُبْقِيَ  
لَهُمْ أَثَارًا، اللَّهُمَّ وَطَهِّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ وَاشْفِ مِنْهُمْ عِبَادَكَ  
وَأَعِزِّ بِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَأَخِي بِهِ سُنَنَ الْمُرْسَلِينَ وَدَارِسَ  
حُكْمِ النَّبِيِّينَ وَجَدِّدْ بِهِ مَا مَجَى مِنْ دِينِكَ وَبُدِّلْ مِنْ حُكْمِكَ  
حَتَّى تُعِيدَ دِينَكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ غَضًّا جَدِيدًا صَاحِبِحَا مَحْضًا  
لَا عِوَجَ فِيهِ وَلَا بِدْعَةَ مَعَهُ حَتَّى تُنِيرَ بِعَدْلِهِ ظُلْمَ الْجُورِ وَتُطْفِئَ  
بِهِ نِيرَانَ الْكُفْرِ وَتُظْهِرَ بِهِ مَعَاقِدَ الْحَقِّ وَمَجْهُولَ الْعَدْلِ  
وَتُوضِحَ بِهِ مُشْكَلاتَ الْحُكْمِ اللَّهُمَّ وَإِنَّهُ عَبْدُكَ الَّذِي  
اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ وَاصْطَفَيْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ وَاصْطَفَيْتَهُ عَلَى

عِبَادِكَ وَاتَّمَنَّتْهُ عَلَى غَيْبِكَ وَعَصَمَتْهُ مِنَ الذُّنُوبِ وَبَرَّأَتْهُ  
 مِنَ الْعُيُوبِ وَطَهَّرَتْهُ مِنَ الرَّجْسِ وَصَرَفَتْهُ عَنِ الدَّنَسِ وَسَلَّمَتْهُ  
 مِنَ الرَّيْبِ، اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَشْهَدُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَوْمَ حُلُولِ الطَّامَةِ  
 أَنَّهُ لَمْ يُذْنِبْ ذَنْباً وَلَمْ يَأْتِ حَوْباً وَلَمْ يَزْتَكِبْ لَكَ مَعْصِيَةً وَلَمْ  
 يُضَيِّعْ لَكَ طَاعَةً وَلَمْ يَهْتِكْ لَكَ حُرْمَةً وَلَمْ يُبَدِّلْ لَكَ فَرِيضَةً  
 وَلَمْ يُغَيِّرْ لَكَ شَرِيعَةً وَأَنَّهَ الْإِمَامُ النَّقِيُّ الْهَادِي الْمُهْتَدِي  
 الطَّاهِرُ النَّقِيُّ الْوَفِيُّ الرَّضِيُّ الرَّكِيُّ، اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى  
 آبَائِهِ وَأَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَوَلَدِهِ وَأَهْلِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَأُمَّتِهِ وَجَمِيعِ  
 رَعِيَّتِهِ مَا تُقَرِّبُهُ عَيْنُهُ وَتَسْرِبُهُ نَفْسُهُ وَتَجْمَعُ لَهُ مَلَكِ الْمَمْلَكَاتِ  
 كُلِّهَا قَرِيبِهَا وَبَعِيدِهَا وَعَزِيزِهَا وَذَلِيلِهَا حَتَّى يَجْرِيَ حُكْمُهُ  
 عَلَى كُلِّ حُكْمٍ وَيَغْلِبَ بِحَقِّهِ كُلَّ بَاطِلٍ، اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ بِمَا عَلَى  
 يَدَيْهِ مِنْهَاجِ الْهُدَى وَالْمَحَجَّةِ الْعُظْمَى وَالطَّرِيقَةِ الْوَسْطَى الَّتِي  
 يَرْجِعُ إِلَيْهَا الْغَالِي وَيَلْحَقُ بِهَا النَّالِي اللَّهُمَّ وَقَوْنَا عَلَى طَاعَتِهِ  
 وَتَبَتُّنَا عَلَى مُشَايَعَتِهِ وَآمَنَّا بِمُتَابَعَتِهِ وَاجْعَلْنَا فِي  
 حِزْبِهِ الْقَوَّامِينَ بِأَمْرِهِ الصَّابِرِينَ مَعَهُ الطَّالِبِينَ رِضَاكَ  
 بِمُنَاصَحَتِهِ حَتَّى تَحْشُرْنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَ  
 مُقَوِّيَةِ سُلْطَانِهِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ ذَلِكَ  
 كُلَّهُ مِنَّا لَكَ خَالِصاً مِنْ كُلِّ شَكٍّ وَشُبْهَةٍ وَرِيَاءٍ وَسُمْعَةٍ حَتَّى  
 لَا نَعْتَمِدَ بِهِ غَيْرَكَ وَلَا نَطْلُبَ بِهِ إِلَّا وَجْهَكَ وَحَتَّى تُحِلَّنَا مَحَلَّهُ  
 وَتَجْعَلَّنَا فِي الْجَنَّةِ مَعَهُ وَلَا تَبْتَلِنَا فِي أَمْرِهِ بِالسَّأَمَةِ وَالْكَسَلِ  
 وَالْفِتْرَةِ وَالْفُشْلِ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ تَنْتَصِرُ بِهِ لِدِينِكَ وَتُعِزُّ بِهِ  
 نَصْرَ وَلِيكَ وَلَا تَسْتَبْدِلْ بِنَا غَيْرَنَا فَإِنَّ اسْتِبْدَالَكَ بِنَا غَيْرَنَا  
 عَلَيْكَ يَسِيرٌ وَهُوَ عَلَيْنَا كَبِيرٌ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ وَ  
 صَلِّ عَلَى وُلَاةِ عَهْدِهِ وَبَلِّغْهُمْ آمَالَهُمْ وَزِدْ فِي آجَالِهِمْ

وَانصُرْهُمْ وَتَمِّمْ لَهُمْ مَا أَسْنَدْتَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَمْرِ دِينِكَ وَاجْعَلْنَا لَهُمْ أَعْوَانًا وَعَلَى دِينِكَ أَنْصَارًا وَصَلِّ عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَيْمَةَ الرَّاشِدِينَ اللَّهُمَّ فَإِنَّهُمْ مَعَايِدُنُ كَلِمَاتِكَ وَخُرَازِنُ عِلْمِكَ وَوَلَاةُ أَمْرِكَ وَخَالِصَتُكَ مِنْ عِبَادِكَ وَخَيْرَتُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَأَوْلِيَاءُكَ وَسَلَائِلُ أَوْلِيَائِكَ وَصِفْوَتُكَ وَأَوْلَادُ أَصْفِيَاءِكَ صَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ اللَّهُمَّ وَشُرَكَائِهِ فِي أَمْرِهِ وَمُعَاوِنُوهُ عَلَى طَاعَتِكَ الَّذِينَ جَعَلْتَهُمْ حِصْنَهُ وَسِلَاحَهُ وَمَفْرَعَهُ وَأُنْسَهُ الَّذِينَ سَلَوُوا عَنِ الْأَهْلِ وَالْأَوْلَادِ وَتَجَافَوْا الْوَطْنَ وَعَطَّلُوا الْوَثِيرَ مِنَ الْمِهَادِ قَدْ رَفَضُوا تِجَارَاتِهِمْ وَأَضْرَبُوا بِمَعَايِشِهِمْ وَفَقِدُوا فِي أَنْدِيَّتِهِمْ بِغَيْرِ غَيْبَةٍ عَنْ مِصْرِهِمْ وَخَالَفُوا الْبَعِيدَ مِمَّنْ غَاضَدَهُمْ عَلَى أَمْرِهِمْ وَخَالَفُوا الْقَرِيبَ مِمَّنْ صَدَّ عَنْ وَجْهِتِهِمْ وَاشْتَلَفُوا بَعْدَ التَّدَابُرِ وَالتَّقَاطُعِ فِي دَهْرِهِمْ وَقَطَعُوا الْأَسْبَابَ الْمُتَّصِلَةَ بِعَاجِلِ حُطَامِ مَنْ الدُّنْيَا فَاجْعَلْهُمُ اللَّهُمَّ فِي حِرْزِكَ وَفِي ظِلِّ كَنَفِكَ وَرُدِّ عَنْهُمْ بَأْسَ مَنْ قَصَدَ إِلَيْهِمْ بِالْعَدَاوَةِ مِنْ خَلْقِكَ وَأَجِرْ لَهُمْ مِنْ دَعْوَتِكَ مِنْ كِفَايَتِكَ وَمَعُونَتِكَ لَهُمْ وَتَأْيِيدِكَ وَنَصْرِكَ إِيَّاهُمْ مَا تُعِينُهُمْ بِهِ عَلَى طَاعَتِكَ وَأَزْهِقْ بِحَقِّهِمْ بَاطِلَ مَنْ أَرَادَ إِطْفَاءَ نُورِكَ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَمْلَأْ بِهِمْ كُلَّ أَفْقٍ مِنَ الْأَفَاقِ وَقَطْرٍ مِنَ الْأَقْطَارِ قِسْطًا وَعَدْلًا وَمَرْحَمَةً وَفَضْلًا وَأَشْكُرْ لَهُمْ عَلَى حَسَبِ كَرَمِكَ وَجُودِكَ وَمَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَى الْقَائِمِينَ بِالْقِسْطِ مِنْ عِبَادِكَ وَأَنْخِرْ لَهُمْ مِنْ ثَوَابِكَ مَا تَرْفَعُ لَهُمْ بِهِ الدَّرَجَاتِ إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ. ۱»

۵. دعای مفضل ذیل که از نایب خاص اول امام عصر (عج) - عمروی - روایت شده است، نشان می‌دهد که امام زمان (عج) نیز برای فرجشان دعا می‌فرمایند و در تمام اوقات منتظر فرمان حضرت حق برای ظهور خویش هستند. شما هم برای تحقق دولت کریمه آل محمد و جهت دفع گرفتاریها و ناراحتیهای خود و دیگران، تا می‌توانید، قرائت آن را مستمراً ادامه دهید:

«اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي نَفْسَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ، لَمْ أَعْرِفْ رَسُولَكَ، اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي رَسُولَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ، لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ، اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي، اللَّهُمَّ لَا تُمِتْنِي مِيتَةَ جَاهِلِيَّةٍ، وَلَا تُزِغْ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي، اللَّهُمَّ فَكَمَا هَدَيْتَنِي لِوِلَايَةِ مَنْ فَرَضْتَ عَلَيَّ طَاعَتَهُ مِنْ وِلَايَةِ وُلَاةِ أَمْرِكَ بَعْدَ رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ حَتَّى وَالَيْتُ وُلَاةَ أَمْرِكَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَ عَلِيًّا وَمُحَمَّدًا وَ جَعْفَرًا وَ مُوسَى وَ عَلِيًّا وَ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ الْحَسَنَ وَ الْحُجَّةَ الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ، اللَّهُمَّ فَثَبِّتْنِي عَلَى دِينِكَ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ، وَ لِيَنَّ قَلْبِي لِوَلِيِّ أَمْرِكَ، وَ غَافِنِي مِمَّا امْتَحَنْتَ بِهِ خَلْقَكَ، وَ ثَبِّتْنِي عَلَى طَاعَةِ وَلِيِّ أَمْرِكَ الَّذِي سَتَرْتَهُ عَنْ خَلْقِكَ، فَبِإِذْنِكَ غَابَ عَنِ بَرِيَّتِكَ وَ أَمْرِكَ يَنْتَظِرُ، وَأَنْتَ الْعَالِمُ غَيْرُ مُعَلِّمٍ بِالْوَقْتِ الَّذِي فِيهِ صَلَاحُ أَمْرٍ وَ لِيَّكَ فِي الْإِذْنِ لَهُ بِإِظْهَارِ أَمْرِهِ وَ كَشْفِ سِتْرِهِ، فَصَبِّرْنِي عَلَى ذَلِكَ حَتَّى لَا أَحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ وَ لَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ، وَ لَا أَكْشِفَ مَا سَتَرْتَ وَ لَا أَلْبَحْثَ عَمَّا كَتَمْتَ، وَ لَا أَنْزِعَكَ فِي تَدْبِيرِكَ، وَ لَا أَقُولُ لِمَ وَ كَيْفَ وَ مَا بَالُ وَلِيِّ الْأَمْرِ لَا يَظْهَرُ وَ قَدِ امْتَلَأَتِ الْأَرْضُ مِنَ الْجَوْرِ، وَ أَفَوْضُ أُمُورِي كُلَّهَا إِلَيْكَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُرِينِي وَلِيَّ

أَمْرِكَ ظَاهِرًا نَافِذًا لِأَمْرٍ، مَعَ عِلْمِي بِأَنَّ لَكَ السُّلْطَانَ وَالْقُدْرَةَ  
وَالْبُرْهَانَ وَالْحُجَّةَ وَالْمَشِيئَةَ وَالْحَوْلَ وَالْقُوَّةَ، فَافْعَلْ ذَلِكَ بِي وَ  
بِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ حَتَّى نَنْظُرَ إِلَى وِلِيِّ أَمْرِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ  
ظَاهِرًا مَقَالَةً، وَاضِحَ الدَّلَالَةِ هَادِيًا مِنَ الضَّلَالَةِ، شَافِيًا  
مِنَ الْجَهَالَةِ، أَبْرِرْ يَا رَبِّ مُشَاهَدَتَهُ، وَثَبَّتْ قَوَاعِدَهُ، وَاجْعَلْنَا  
مِمَّنْ تَقَرُّ عَيْنُهُ بِرُؤْيَيْهِ، وَأَقِمْنَا بِخِدْمَتِهِ، وَتَوَقَّفْنَا عَلَى مِلَّتِهِ،  
وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ، اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ مَا خَلَقْتَ وَ  
ذَرَأْتَ وَبَرَأْتَ وَانْشَأْتَ وَصَوَّرْتَ وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ  
خَلْفِهِ وَ عَنِ يَمِينِهِ وَ عَنِ شِمَالِهِ وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ  
بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يَضِيعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ  
وَصِيَّ رَسُولِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، اللَّهُمَّ وَ مَدِّ فِي عُمْرِهِ، وَ زِدْ فِي  
أَجَلِهِ، وَ أَعِنُّهُ عَلَى مَا وَلَّيْتَهُ وَ اسْتَرْعَيْتَهُ، وَ زِدْ فِي كَرَامَتِكَ لَهُ  
فِي أَنَّهُ الْهَادِي الْمُهْتَدِي وَالْقَائِمُ الْمُهْتَدِي وَ الطَّاهِرُ التَّقِيُّ الزَّكِيُّ  
النَّقِيُّ الرَّضِيُّ الْمَرْضِيُّ الصَّابِرُ الشَّكُورُ الْمُجْتَهِدُ، اللَّهُمَّ وَلَا  
تَسْلُبْنَا الْيَقِينَ لِطُولِ الْأَمَدِ فِي غَيْبَتِهِ وَانْقِطَاعِ خَيْرِهِ عَنَّا، وَلَا  
تُنْسِنَا ذِكْرَهُ وَانْتِظَارَهُ وَ الْإِيمَانَ بِهِ وَ قُوَّةَ الْيَقِينِ فِي ظُهُورِهِ  
وَ الدُّعَاءَ لَهُ وَ الصَّلَاةَ عَلَيْهِ، حَتَّى لَا يُقْبَطْنَا طُولَ غَيْبَتِهِ مِنْ  
ظُهُورِهِ وَ قِيَامِهِ، وَ يَكُونَ يَقِينُنَا فِي ذَلِكَ كَيَقِينُنَا فِي قِيَامِ  
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ مَا جَاءَ بِهِ مِنْ وَحْيِكَ وَ  
تَنْزِيلِكَ، وَ قُوَّةَ قُلُوبِنَا عَلَى الْإِيمَانِ بِهِ حَتَّى تَسْلُكَ بِنَا عَلَى يَدَيْهِ  
مِنْهَاجَ الْهُدَى، وَ الْمَحَجَّةَ الْعُظْمَى، وَ الطَّرِيقَةَ الْوَسْطَى، وَ قَوْنَا  
عَلَى طَاعَتِهِ، وَ ثَبَّتْنَا عَلَى مُتَابَعَتِهِ، وَاجْعَلْنَا فِي حِزْبِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ  
أَنْصَارِهِ وَ الرَّاظِينَ بِفِعْلِهِ، وَ لَا تَسْلُبْنَا ذَلِكَ فِي حَيَاتِنَا،  
وَ لَا عِنْدَ وَفَاتِنَا حَتَّى تَتَوَقَّأْنَا وَ نَحْنُ عَلَى ذَلِكَ، لِأَشَاكِينِ وَ

لَا نَاكِبِينَ وَلَا مُرْتَابِينَ وَلَا مُكَذِّبِينَ، اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَأَيِّدْهُ  
بِالنُّصْرِ وَانصُرْ ناصِرِيهِ وَأَخْذُلْ خَاذِلِيهِ وَدَمِّمْ عَلَى مَنْ  
نَصَبَ لَهُ وَكَذَّبَ بِهِ وَأَظْهِرْ بِهِ الْحَقَّ وَأَمِتْ بِهِ الْجَوْرَ وَاسْتَنْقِذْ  
بِهِ عِبَادَكَ الْمُؤْمِنِينَ مِنَ الذُّلِّ وَانعَشْ بِهِ الْبِلَادَ وَأَقْتُلْ بِهِ  
جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ وَأَقْصِمْ بِهِ رُؤُسَ الضَّلَالَةِ وَذَلِّلْ بِهِ الْجَبَّارِينَ  
وَالْكَافِرِينَ وَأَبِرْ بِهِ الْمُنَافِقِينَ وَالنَّاكِبِينَ وَجَمِيعَ الْمُخَالِفِينَ وَ  
الْمُلْحِدِينَ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا وَ  
سَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، حَتَّى لَا تَدَعَ مِنْهُمْ دَيَّارًا، وَلَا تُبْقِيَ لَهُمْ اثَارًا،  
طَهَّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ، وَاشْفِ مِنْهُمْ صُدُورَ عِبَادِكَ، وَجَدِّدْ بِهِ  
مَا امْتَحَى مِنْ دِينِكَ، وَأَصْلِحْ بِهِ مَا بَدَّلَ مِنْ حُكْمِكَ وَغَيَّرَ مِنْ  
سُنَّتِكَ، حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ غَضًا جَدِيدًا صَاحِبًا  
لَا عِوَجَ فِيهِ وَلَا بِدْعَةَ مَعَهُ، حَتَّى تُطْفِئَ بِعَدْلِهِ نِيرَانَ الْكَافِرِينَ،  
فَإِنَّهُ عَبْدُكَ الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ، وَارْتَضَيْتَهُ لِنُصْرَةِ  
دِينِكَ، وَاصْطَفَيْتَهُ بِعِلْمِكَ، وَعَصَمْتَهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَبَرَّأْتَهُ مِنَ  
الْعُيُوبِ، وَاطْلَعْتَهُ عَلَى الْغُيُوبِ، وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ، وَطَهَّرْتَهُ مِنَ  
الرَّجْسِ، وَنَقَيْتَهُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى  
آبَائِهِ الْأَيْمَّةِ الطَّاهِرِينَ، وَعَلَى شَيْعَتِهِ الْمُتَّبِعِينَ، وَبَلِّغْهُمْ مِنْ  
أَمَالِهِمْ مَا يَأْمُلُونَ، وَاجْعَلْ ذَلِكَ مِنَّا خَالِصًا مِنْ كُلِّ شَكٍّ وَ  
شُبْهَةٍ وَرِيَاءٍ وَسُمْعَةٍ حَتَّى لَا نُرِيدَ بِهِ غَيْرَكَ، وَلا نَطْلُبَ بِهِ إِلَّا  
وَجْهَكَ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقْدَ نَبِيِّنَا وَغَيْبَةَ وَلِيِّنَا،  
وَشِدَّةَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا، وَوُقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا، وَتَظَاهَرَ الْأَعْدَاءِ عَلَيْنَا،  
وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا، وَقِلَّةَ عَدَدِنَا، اللَّهُمَّ فَافْرُجْ ذَلِكَ بِفَتْحِ مِنْكَ تُعَجِّلْهُ،  
وَ نَصِرْ مِنْكَ تُعِزُّهُ، وَ إِمَامٍ عَدْلٍ تُظْهِرُهُ إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ، اللَّهُمَّ إِنَّا  
نَسْأَلُكَ أَنْ تَأْذِنَ لِوَلِيِّكَ فِي إِظْهَارِ عَدْلِكَ فِي عِبَادِكَ،

و قَتَلَ أَعْدَائِكَ فِي بِلَادِكَ، حَتَّى لَا تَدْعَ لِلْجَوْرِ يَا رَبِّ دِيغَامَةً إِلَّا  
قَصَمْتَهَا، وَلَا بَقِيَّةً إِلَّا أَفْنَيْتَهَا، وَلَا قُوَّةً إِلَّا أَوْهَنْتَهَا، وَلَا رُكْنًا إِلَّا  
هَدَمْتَهُ، وَلَا حَدًّا إِلَّا فَلَطْتَهُ، وَلَا سِلَاحًا إِلَّا أَكَلْتَهُ، وَلَا زَايَةً إِلَّا  
نَكَّسْتَهَا، وَلَا شُجَاعًا إِلَّا قَتَلْتَهُ، وَلَا جَيْشًا إِلَّا خَذَلْتَهُ، وَارْمِهِمْ يَا  
رَبِّ بِحِجْرِكَ الدَّامِغِ، وَاضْرِبْهُمْ بِسَيْفِكَ الْقَاطِعِ، وَبِأَسِيكَ الَّذِي  
لَا تَرُدُّهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ، وَعَذَّبْ أَعْدَاءَكَ وَاعْدَاءَ دِينِكَ وَ  
أَعْدَاءَ رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِيَدِ وَلِيِّكَ وَآيْدِي عِبَادِكَ  
الْمُؤْمِنِينَ، اللَّهُمَّ أَكْفِ وَلِيِّكَ وَحُجَّتَكَ فِي أَرْضِكَ هَوْلَ عَدُوِّهِ،  
وَكَيِّدْ مَنْ كَادَهُ، وَامْكُرْ بِمَنْ مَكَرَ بِهِ، وَاجْعَلْ دَائِرَةَ السُّوءِ عَلَى  
مَنْ أَرَادَ بِهِ سُوءًا، وَاقْطَعْ عَنْهُ مَادَّتَهُمْ، وَارْعِبْ لَهُ قُلُوبَهُمْ، وَ  
زَلْزِلْ أَقْدَامَهُمْ، وَخُذْهُمْ جَهْرَةً وَبَغْتَةً وَشَدِّدْ عَلَيْهِمْ عَذَابَكَ، وَ  
أَخْرِجْهُمْ فِي عِبَادِكَ، وَالعَنَّهُمْ فِي بِلَادِكَ، وَاسْكِنَهُمْ أَسْفَلَ  
نَارِكَ وَاجْطَبْ بِهِمْ أَشَدَّ عَذَابِكَ، وَأَصْلِبْهُمْ نَارًا، وَاحْشُ قُبُورَ  
مَوْتَاهُ نَارًا، وَأَصْلِبْهُمْ حَرَّ نَارِكَ، فَإِنَّهُمْ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَ  
اتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ وَأَضَلُّوا عِبَادَكَ وَأَخْرَبُوا بِلَادَكَ، اللَّهُمَّ وَ  
أَخِي بِوَلِيِّكَ الْقُرْآنَ وَارِنَا نُورَهُ سَرْمَدًا لِأَظْلَمَةِ فِيهِ، وَأَخِي بِهِ  
الْقُلُوبَ الْمَيِّتَةَ، وَاشْفِ بِهِ الصُّدُورَ الْوَعِغْرَةَ، وَاجْمَعْ بِهِ الْأَهْوَاءَ  
الْمُخْتَلِفَةَ عَلَى الْحَقِّ، وَأَقِمْ بِهِ الْحُدُودَ الْمُعْطَلَّةَ وَالْأَحْكَامَ  
الْمُهْمَلَةَ، حَتَّى لَا يَبْقَى حَقٌّ إِلَّا ظَهَرَ وَلَا عَدْلٌ إِلَّا زَهَرَ وَاجْعَلْنَا يَا  
رَبِّ مِنْ أَعْوَانِهِ وَمُقَوِّيَةِ سُلْطَانِهِ وَالْمُؤْتَمِرِينَ لِأَمْرِهِ وَ  
الرَّاضِينَ بِفِعْلِهِ وَالْمُسْلِمِينَ لِأَحْكَامِهِ، وَمِمَّنْ لَا حَاجَةَ بِهِ إِلَى  
التَّقِيَّةِ مِنْ خَلْقِكَ، وَأَنْتَ يَا رَبَّ الَّذِي تَكْشِفُ الضَّرَّ وَتُجِيبُ  
الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاكَ وَتُنْجِي مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ، فَاكْشِفِ  
الضَّرَّ عَنِّي وَلِيِّكَ وَاجْعَلْهُ خَلِيفَةً فِي أَرْضِكَ كَمَا ضَمِنْتَ لَهُ،

اللَّهُمَّ وَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ خُصْمَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَلَا  
 تَجْعَلْنِي مِنْ أَعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ  
 أَهْلِ الْحَنْقِ وَالْغَيْظِ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، فَإِنِّي  
 أَعُوذُ بِكَ مِنْ ذَلِكَ، فَأَعِزَّنِي وَاسْتَجِبْ بِكَ فَأَجِرْنِي، اللَّهُمَّ صَلِّ  
 عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنِي بِهِمْ فَائِزاً عِنْدَكَ فِي الدُّنْيَا وَ  
 الْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ»<sup>۱</sup>

### از طریق زیارت

اگر در جامعه شخصی ارزش و اعتبار داشته باشد و به دیدهٔ ما بزرگ و محترم  
 جلوه کند، سعی خواهیم کرد که از نزدیک به دیدن او برویم و با احترام خاصی  
 تجلیلش نماییم و به او نشان دهیم که ارادتمندش هستیم و از جان و دل  
 دوستش داریم. چرا که فکر می‌کنیم اگر روزی دچار گرفتاری شدیم، می‌توانیم از  
 نفوذ و اعتبارش استفاده کنیم. برای همین، خوب است که از پیش محبتش را  
 جلب کرده باشیم.

امام‌شناس می‌داند که امام زمان (عج) از همهٔ شخصیت‌های روی زمین  
 بزرگ‌تر است و در پیشگاه حق از همه محبوب‌تر، با اعتبارتر و با اهمیت‌تر است و  
 خود یاذن الله بر انجام هر امری قدرت دارد و از دانش بی‌پایان الهی بهره‌افز برده  
 است. و باز می‌داند که امام (عج) در هر جا که باشد، صدای او را می‌شنود و از  
 خواسته‌ها و گرفتاری‌های آگاهی کامل دارد، و چنانچه خواسته‌هایش را مطرح  
 کند و رهایی از گرفتاری‌ها را خواستار شود، از امدادهای غیبی امام (عج) بهره‌مند  
 خواهد شد.

اگر متن زیارت‌نامه‌های واصل از معصومین عليهم السلام مورد تعمق و ژرفنگری قرار

۱. رجوع شود به: جمال‌الاسبوع، سید بن طاووس، ص ۵۲۲.



گیرد، روشن خواهد شد که زیارتنامه‌ها، همگی برای ارتباط و تشرّف ظاهری و باطنی به آن بزرگواران است. اکنون که این راه برایمان گشوده شده، بکوشیم از این طریق در همه حالات خوشی و گرفتاری با امام خود ارتباط برقرار کنیم. اما اگر توفیق همیشگی را نداشتیم، باز هم غفلت نکنیم که امام علیه السلام پناهگاه پناهجویان است. پس هرگاه دچار گرفتاری شدیم، برای دفع آن، یکی از زیارتنامه‌های ذیل را انتخاب کنیم و تا حصول نتیجه عرض حاجت نماییم، که این شاء الله به مراد نایل خواهیم شد:

۱. حضرت صاحب (عج) به نایب خاص خود - محمد حمیری - زیارتی تعلیم فرموده‌اند که بعدها به «زیارت آل یس» معروف شده است. این زیارت، از هر جهت مورد توجه اولیاء الله است. در همه حال می‌شود آن را قرائت کرد؛ ولی اگر در مکانهای مقدّس و زمانهای اختصاصی حضرت صاحب (عج) قرائت گردد، تأثیر بهتر و بیشتری خواهد داشت. اکنون متن آن را می‌خوانیم:

«سَلَامٌ عَلٰی اٰلِ یَسِّ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا دَاعِيَ اللّٰهِ وَ رَبَّائِنِیْ اٰیَاتِهِ،  
السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَابَ اللّٰهِ وَ دِیَانَ دِیْنِهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا خَلِیْفَةَ اللّٰهِ  
وَ نَاصِرَ حَقِّهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ وَ دَلِیْلَ اِزَادَتِهِ، السَّلَامُ  
عَلَیْكَ يَا تَالِیَ كِتَابِ اللّٰهِ وَ تَرْجُمَانَهُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ فِی اِنَاءِ لَیْلِكَ  
وَ اَطْرَافِ نَهَارِكَ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَقِیَّةَ اللّٰهِ فِی اَرْضِهِ، السَّلَامُ  
عَلَیْكَ يَا مِثْقَالَ اللّٰهِ الَّذِیْ اَخَذَهُ وَ وَكَّدَهُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا وَعْدَ اللّٰهِ  
الَّذِیْ ضَمِنَهُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ اٰیُّهَا الْعِلْمُ الْمَنْصُوبُ وَ الْعِلْمُ  
الْمَصْبُوبُ وَ الْغَوْثُ وَ الرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ وَ عِدَا غَیْرِ مَكْدُوبٍ،  
السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَقُومُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَقْعُدُ، السَّلَامُ  
عَلَیْكَ حِیْنَ تَقْرَأُ وَ تُبَیِّنُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تُصَلِّیْ وَ تَقْنُتُ  
السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَرْكَعُ وَ تَسْجُدُ السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تُهَلِّلُ  
وَ تُكَبِّرُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَحْمَدُ وَ تَسْتَغْفِرُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ

حِينَ تَصْبِحُ وَ تُمْسِي، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَ  
 النَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ، السَّلَامُ  
 عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ  
 أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ  
 وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ لَا حَبِيبَ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ وَأَشْهَدُكَ يَا  
 مَوْلَايَ أَنَّ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتُهُ وَالْحَسَنَ حُجَّتُهُ وَ  
 الْحُسَيْنَ حُجَّتُهُ وَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتُهُ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ  
 حُجَّتُهُ وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ وَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتُهُ وَ  
 عَلِيَّ بْنَ مُوسَى حُجَّتُهُ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ وَ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ  
 حُجَّتُهُ وَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ أَنْتُمْ الْأَوَّلُ  
 وَالْآخِرُ وَأَنَّ رَجَعْتَكُمْ حَقُّ لَارِيبَ فِيهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا  
 إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ أَمَنْتَ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا وَأَنَّ  
 الْمَوْتَ حَقٌّ وَأَنَّ نَاكِرًا وَ نَكِيرًا حَقٌّ وَأَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ  
 وَ الْبَعْثَ حَقٌّ وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ وَ الْمِرْضَادَ حَقٌّ وَ الْمِيزَانَ حَقٌّ  
 وَ الْحَشْرَ حَقٌّ وَ الْحِسَابَ حَقٌّ وَ الْجَنَّةَ وَ النَّارَ حَقٌّ وَ الْوَعْدَ  
 وَ الْوَعِيدَ بِهِمَا حَقٌّ يَا مَوْلَايَ شَقِيَّ مَنْ خَالَفَكَمْ وَ  
 سَعِدَ مَنْ أَطَاعَكُمْ فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ وَ أَنَا وَ لِي لَكَ  
 بَرِيءٌ مِنْ عَدُوِّكَ فَالْحَقُّ مَا رَضِيْتُمُوهُ وَ الْبَاطِلُ مَا سَخَطْتُمُوهُ  
 وَ الْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ وَ الْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ فَتَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ  
 بِاللَّهِ وَ حِدَّةٌ لِشَرِيكَ لَهُ وَ بِرَسُولِهِ وَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ بِكُمْ يَا  
 مَوْلَايَ أَوْلِيَّكُمْ وَ أَخْرِيكُمْ وَ نَصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ وَ مَوَدَّتِي خَالِصَةٌ  
 لَكُمْ أَمِينَ أَمِينَ.

و بعد از آن، این دعا خوانده شود:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَ كَلِمَةِ

نُورِكَ وَأَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي نُورَ الْيَقِينِ وَ صَدْرِي نُورَ الْإِيمَانِ وَ  
 فِكْرِي نُورَ النَّيِّاتِ وَ عَزْمِي نُورَ الْعِلْمِ وَ قُوَّتِي نُورَ الْعَمَلِ وَ  
 لِسَانِي نُورَ الصِّدْقِ وَ دِينِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ وَ بَصْرِي  
 نُورَ الضِّيَاءِ وَ سَمْعِي نُورَ الْحِكْمَةِ وَ مَوَدَّتِي نُورَ الْمُؤَالَاتِ  
 لِمَحَمَّدٍ وَ إِلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَتَّى الْفَاكِ وَ قَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَ  
 مِيثَاقِكَ فَتَغَشَّيْنِي رَحْمَتَكَ يَا وَلِيَّ يَا حَمِيدُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى  
 مُحَمَّدٍ حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ وَ خَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى  
 سَبِيلِكَ وَ الْقَائِمِ بِقِسْطِكَ وَ الثَّائِرِ بِأَمْرِكَ وَ لِيَّ الْمُؤْمِنِينَ وَ بَوَارِ  
 الْكُافِرِينَ وَ مُجَلِّي الظُّلْمَةَ وَ مُنِيرِ الْحَقِّ وَ النَّاطِقِ بِالْحِكْمَةِ  
 وَ الصِّدْقِ وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ فِي أَرْضِكَ الْمُرْتَقِبِ الْخَائِفِ وَ الْوَلِيِّ  
 النَّاصِحِ سَفِينَةِ النِّجَاةِ وَ عِلْمِ الْهُدَى وَ نُورِ أَبْصَارِ الْوَرَى وَ خَيْرِ  
 مَنْ تَقَمَّصَ وَ ارْتَدَى وَ مُجَلِّي الْعَمَى (الْغَمَاءِ) الَّذِي يَمْلَأُ  
 الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَ جَوْرًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ  
 شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَ لِيكَ وَ ابْنِ أَوْلِيَائِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ  
 طَاعَتَهُمْ وَ أَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ  
 تَطْهِيرًا، اللَّهُمَّ انصُرْ وَ انْتَصِرْ بِهِ لِديْنِكَ وَ انصُرْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ  
 وَ أَوْلِيَاءَهُ وَ شِيعَتَهُ وَ انصَارَهُ وَ اجْعَلْنَا مِنْهُمْ، اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ  
 شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَ طَاغٍ وَ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَ احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ  
 يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ وَ احْرُسْهُ وَ امْنَعْهُ  
 مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ آلَ رَسُولِكَ  
 وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَ أَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَ انصُرْ نَاصِرِيهِ وَ اخذُلْ  
 خَاذِلِيهِ وَ اقْصِمِ قَاصِمِيهِ وَ اقْصِمِ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ وَ اقْتُلْ بِهِ  
 الْكُفَّارَ وَ الْمُتَنَافِقِينَ وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ  
 مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا بَرًّا وَ بَحْرًا وَ امْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ

عَدْلًا وَ أَظْهَرَ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ  
مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ أَتْبَاعِهِ وَ شِيعَتِهِ وَ أَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ  
عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمَلُونَ وَ فِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ إِلَهَ الْحَقِّ  
أَمِينَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»<sup>۱</sup>

۲. زیارت «سلام الله الكامل التام الشامل العام...» هم در زمره زیارتهای  
اختصاصی حضرت قائم (عج) است. می توان آن را با آداب و شرایطش قرائت کرد  
و از امدادهای حضرت بهره مند شد.<sup>۲</sup>

۳. روز جمعه، از ایام اختصاصی حضرت صاحب (عج) است. به همین  
مناسبت، از ائمه طاهرين عليهم السلام زیارت مخصوص برای حضرت قائم (عج) نقل  
گردیده است. می توان با حضور در یکی از مکانهای مقدس، و اگر مقدور نبود، در  
یکی از مساجد و یا مکانهای نماز جمعه، با انتظار ظهور آن وجود مقدس و دعا  
برای فرج آن عزیز، خواسته ها و گرفتاریهای خود را ضمن قرائت زیارت مطرح  
نمود. اکنون متن آن را می خوانیم:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ اللَّهِ  
فِي خَلْقِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ الَّذِي يَهْتَدِي بِهِ الْمُهْتَدُونَ  
وَ يُفَرِّجُ بِهِ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُهَذَّبُ الْخَائِفُ  
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَلِيُّ النَّاصِحُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَفِينَةَ النِّجَاةِ  
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ الْحَيَاةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ  
وَ عَلَى آلِ بَيْتِكَ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ عَجَّلَ اللَّهُ لَكَ مَا  
وَ عَدَدَكَ مِنَ النَّصْرِ وَ ظُهُورِ الْأَمْرِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ  
أَنَا مَوْلَاكَ غَارِفُ بِأَوْلِيكَ وَ أُخْرِيكَ أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكَ وَ

۱. رجوع شود به: احتجاج طبرسی، (چاپ بیروت)، ج ۲، ص ۴۹۲.

۲. رجوع شود به صفحه ۷۶ همین کتاب.

بِأَلِ بَيْتِكَ وَ أَنْتَظِرُ ظُهُورَكَ وَ ظُهُورَ الْحَقِّ عَلَى يَدَيْكَ وَ  
أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ يَجْعَلَنِي  
مِنَ الْمُنتَظِرِينَ لَكَ وَ التَّابِعِينَ وَ النَّاصِرِينَ لَكَ عَلَى أَعْدَائِكَ  
وَ الْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْكَ فِي جُمْلَةِ أَوْلِيَائِكَ يَا مَوْلَايَ يَا  
صَاحِبَ الزَّمَانِ صَلَّواتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَ عَلَى آلِ بَيْتِكَ هَذَا  
يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ هُوَ يَوْمُكَ الْمَتَوَقَّعُ فِيهِ ظُهُورُكَ وَ الْفَرَجُ فِيهِ  
لِلْمُؤْمِنِينَ عَلَى يَدَيْكَ وَ قَتْلُ الْكَافِرِينَ بِسَيْفِكَ وَ أَنَا يَا مَوْلَايَ  
فِيهِ ضَيْفُكَ وَ جَارُكَ وَ أَنْتَ يَا مَوْلَايَ كَرِيمٌ مِنْ أَوْلَادِ الْكِرَامِ وَ  
مَأْمُورٌ بِالضِّيَافَةِ وَ الْإِجَارَةِ فَأُضِيفُنِي وَ أُجْرُنِي صَلَّواتُ اللَّهِ  
عَلَيْكَ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِينَ»<sup>۱</sup>

۴. زیارت چهارم، از زیارتهای کوتاه و دلنشین است که بنا به نقلی،  
حضرت صاحب (عج) فرموده‌اند: «من آن را دوست دارم.» اگر شما به وسیله این  
زیارت حضرت را زیارت کنید، آن وجود مقدس را خوشحال کرده‌اید. امید است  
آن وجود مقدس نیز با برآوردن خواسته‌ها و حاجتهایتان شما را خوشحال نماید.  
متن آن را با هم می‌خوانیم:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ  
فِي أَرْضِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ عَلَى وَحْيِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا  
بَقِيَّةَ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَائِهِ وَ حُجَجِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى  
آبَائِكَ الطَّاهِرِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى أَصْحَابِكَ وَ أَنْصَارِكَ  
وَ أَحْبَابِكَ وَ أَشْيَاعِكَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى مَنْ تُحِبُّ السَّلَامُ  
عَلَيْهِ»<sup>۲</sup>

۱. رجوع شود به: مفاتیح الجنان شیخ عباس قمی، زیارت امام زمان در روز جمعه.

۲. رجوع شود به: فوز اکبر در توسلات به امام منتظر، ص ۷۲.

## از طریق صلوات

در عظمت ثواب و برکات صلوات بر محمد و آل محمد، همین بس که معصومین -  
علیهم صلوٰة الله - فرموده‌اند: «صلوات، وسیله قبولی اعمال و مستجاب شدن دعا  
و موجب دفع هم و غم و شک از قلب انسان است.»

انبیای گذشته، صلوات را موجب تقرب به خدای بزرگ و رسیدن به مقامات  
عالیه می‌شناخته‌اند و به جهت دفع گرفتاری، از صلوات بهره می‌گرفته‌اند.  
ملایک هم آثار صلوات را به همین گونه شناخته‌اند.

پس ما می‌توانیم به پیروی از انبیاء، ملایک و اهل بیت، از طریق صلوات با  
امامان ارتباط برقرار کنیم و خواسته‌ها و گرفتاریهایمان را عرضه بداریم و امید آن  
داشته باشیم که امام (عج) با چشم پدری فرزندان خود را یاری فرمایند.

در این فصل، به بیان صلوات ذیل بسنده می‌کنیم و امید آن داریم که عاشقان  
دل سوخته، با بهره‌گیری از آن، از انوار تابناک امام عصر (عج) مستفیض و به  
خواسته‌ها و حوایج خود نایل گردند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَاءِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَ  
أَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيراً، اللَّهُمَّ  
انصُرْهُ وَانْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ وَانصُرْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ وَ أَوْلِيَاءَهُ وَ  
شِيعَتَهُ وَأَنْصَارَهُ وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ طَاغٍ  
وَبَاغٍ وَمِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ  
وَ عَن يَمِينِهِ وَ عَن شِمَالِهِ وَاحْرُسْهُ وَامْنَعْهُ مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ  
بِسُوءٍ وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ آلَ رَسُولِكَ وَأَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ  
وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَانصُرْ نَاصِرِيهِ وَ اخذُلْ خَائِلِيهِ وَأَقْصِمْ بِهِ  
جَبَابِرَةَ الْكُفْرَةِ وَاقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَ جَمِيعَ الْمُلْجِدِينَ  
حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا وَ بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا وَ  
سَهْلِهَا وَ جَبَلِهَا وَامْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ أَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ

روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۷۵

عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامَ وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَأَتْبَاعِهِ  
وَشِيعَتِهِ وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ مَا يَأْمُلُونَ وَفِي عَدُوِّهِمْ مَا  
يَحْذَرُونَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبَّ الْعَالَمِينَ آمِينَ.»<sup>۱</sup>

## از طریق نماز

همه ما با نمازهای واجب پنجگانه آشنا هستیم؛ ولی از طریقه نمازهای مستحبتی و نمازهای حاجت شناخت کافی نداریم. معصومین علیهم السلام در آثار گرانقدر خود روش قرائت این گونه نمازها را بیان فرموده‌اند. شایسته است پیروان مخلص، همان گونه که معصومین دستور داده‌اند، عمل نمایند و از پیش خود چیزی کم و یا زیاد نکنند، که «أهل البيت أدرى بما فى البيت».

روش توسل به امام عصر (عج) از طریق قرائت نماز، به صور گوناگون مطرح شده است که در سطور آتی، چند روش مجرب و سودمند را که سالکان طریق پسندیده‌اند، بیان می‌کنیم و امید آن داریم که حاجتمندان سوخته‌دل به خواسته‌های خود نایل گردند.

۱. هرگاه خواستید به این توسل عمل کنید، اول به قصد زیارت حضرت صاحب الزمان (عج) غسل کنید، سپس وضو بگیرید و دو رکعت نماز بخوانید. در رکعت اول، بعد از قرائت سوره «حمد»، سوره «إِنَّا فَتَحْنَا» را قرائت کنید و در رکعت دوم، بعد از خواندن سوره «حمد»، سوره «إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحِ» را تلاوت نمایید. پس از خاتمه نماز، متن ذیل را که زیارت حضرت صاحب الزمان (عج) است در زیر آسمان و در هوای آزاد غیر مسقف، رو به قبله و در حالت ایستاده با تضرع و زاری و استعانت از حضرت و توسل به آن وجود مقدس تلاوت نمایید، که ان شاء الله حاجتان برآورده خواهد شد.

«سَلَامُ اللَّهِ الْكَامِلُ التَّامُّ الشَّامِلُ الْعَامُّ، وَصَلَوَاتُهُ الدَّائِمَةُ وَ  
بَرَكَاتُهُ الْقَائِمَةُ التَّامَّةُ عَلَى حُجَّةِ اللَّهِ وَوَلِيِّهِ فِي أَرْضِهِ وَبِلَادِهِ، وَ  
خَلِيفَتِهِ عَلَى خَلْقِهِ وَعِبَادِهِ، وَ سُلَالَةِ النُّبُوَّةِ وَبَقِيَّةِ الْعِتْرَةِ  
وَالصَّفْوَةِ، صَاحِبِ الزَّمَانِ وَ مُظْهِرِ الْإِيمَانِ وَ مُلَقِّنِ  
أَحْكَامِ الْقُرْآنِ، وَ مُطَهِّرِ الْأَرْضِ وَ نَاشِرِ الْعَدْلِ فِي الطُّولِ وَ  
الْعَرْضِ وَ الْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الْإِمَامِ الْمُنْتَظَرِ الْمَرْضِيِّ، وَ ابْنِ  
الْأَيْمَةِ الطَّاهِرِينَ، الْوَصِيِّ ابْنِ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ،  
الْهَادِي الْمَعْصُومِ ابْنِ الْأَيْمَةِ الْهُدَاةِ الْمَعْصُومِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ  
يَا مُعِزَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُسْتَضْعَفِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُذِلَّ الْكَافِرِينَ  
الْمُتَكَبِّرِينَ الظَّالِمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ،  
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ  
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ  
نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْأَيْمَةِ الْحُجَّجِ الْمَعْصُومِينَ  
وَ الْإِمَامِ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ سَلَامٌ  
مُخْلِصٌ لَكَ فِي الْوِلَايَةِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْمَهْدِيُّ قَوْلًا وَفِعْلًا؛  
وَ أَنْتَ الَّذِي تَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا بَعْدَ مَا مَلَأْتَ ظُلْمًا وَ جَوْرًا،  
فَعَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَكَ وَ سَهَّلَ مَخْرَجَكَ؛ وَ قَرَّبَ زَمَانَكَ وَ كَثَّرَ  
أَنْصَارَكَ وَ أَعْوَانَكَ، وَ أَنْجَزَكَ مَا وَعَدَكَ فَهُوَ أَصْدَقُ الْقَائِلِينَ،  
وَ نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعَفُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَيْمَةً  
وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ، يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، يَا ابْنَ  
رَسُولِ اللَّهِ.»

در اینجا هر حاجتی که دارید، از حضرت صاحب الزمان بخواهید و پس از بیان

حاجت بگویید:



«فَاشْفَعْ لِي فِي نَجَاحِهَا فَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي لِعِلْمِي أَنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَفَاعَةً مَقْبُولَةً وَ مَقَاماً مَحْمُوداً، فَبِحَقِّ مَنْ اخْتَصَّكُمْ بِأَمْرِهِ، وَارْتَضَاكُمْ لِسِرِّهِ، وَ بِالشَّأْنِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَهُ، سَلِ اللَّهَ تَعَالَى فِي نُجْحِ طَلِبَتِي وَ إِجَابَةِ دَعْوَتِي وَ كَشْفِ كُرْبَتِي.»<sup>۱</sup>

۲. طریقه این نماز که به «نماز حضرت امام زمان (عج)» معروف است، به این صورت است که شخص حاجتمند با نیت و قصد توسل به حضرت صاحب (عج)، دو رکعت نماز - به نحو زیر - بخواند و پس از اتمام آن، حاجت خود را بخواهد، که این شاء الله برآورده است.

شکل نماز همانند نماز صبح، از قرائت «حمد» و «سوره» و اذکار رکوع و سجود تشکیل شده است؛ ولی ترتیب و تفاوت‌هایی دارد که در زیر بیان می‌شود:

- در هر دو رکعت، وقتی که قرائت سوره «حمد» به آیه «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» رسید، نمازگزار باید این آیه را یکصد مرتبه تکرار نماید و پس از آن، بقیه آیات سوره «حمد» را تمام کند و آنگاه سوره «توحید» را یک مرتبه قرائت نماید.

- ذکر رکوع (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ) را هفت مرتبه قرائت کند.
- ذکر سجود (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ) را هم هفت مرتبه قرائت کند.
- در قنوت این کلمات را بخواند: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَ رَبِّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَ مَا فِيهِنَّ وَ مَا بَيْنَهُنَّ وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ» که به «دعای فرج» معروف است.

• وقتی که نماز تمام شد و سلام آن گفته شد، ذکر «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را به هر تعداد که بخواهد، ولو یک مرتبه، قرائت نماید. (البته هر چه بیشتر قرائت کند، بهتر خواهد بود).

• تسبیحات معروف حضرت زهرا علیها السلام را بخواند.

• به سجده برود و در حال سجده، یکصد مرتبه صلوات بفرستد.

• در پایان هم حاجت بخواهد، که إِنْ شَاءَ اللَّهُ برآورده است.<sup>۱</sup>

۳. این نماز به دستور شخص حضرت صاحب (عج) برای کسانی که مشکلی دارند، تجویز شده است. در این دستورالعمل، ضمن بیان نحوه نماز و ترتیبات آن، حضرت فرموده‌اند: «اگر حاجتمندان به همین روش عمل نمایند، خداوند به واسطه لطف و مرحمت خود بر بندگان و بر ما، خواسته آنها را برآورده خواهد کرد؛ مگر آنکه خواسته قطع رحم باشد، که مستجاب نخواهد شد.»

روش عمل به این نماز، با اندک اختلافی، همانند طریقه نماز قبلی است؛ ولی به جهت استفاده عموم و برای آنکه همگان به سادگی از آن بهره‌مند گردند، ترتیبات آن را در زیر یادآور می‌شویم:

• این نماز اختصاص به شب جمعه دارد و وقت آن هم بعد از نیمه شب است.

• شخص گرفتار، به هنگام نیمه شب، به قصد توسل به حضرت صاحب (عج) و

انجام دستورالعمل آن حضرت، غسل می‌کند - چه بهتر در هنگام غسل، از همه گناهان گذشته خود توبه کند و متعهد شود که در آینده گناهی مرتکب نگردد - و پس از آن، وضو می‌سازد.

• اکنون با داشتن غسل و وضو، به نیت توسل به حضرت مهدی (عج)، با

ترتیبات ذیل دو رکعت نماز می‌خواند.

۱. رجوع شود به: نجم‌الشاغب، تألیف مرحوم حاج میرزا حسین طبرسی نوری، (قم، ۱۳۷۵ ش)، ص ۳۸۵.

• در هر دو رکعت، وقتی که قرائت سوره «حمد» به آیه «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» رسید، نمازگزار باید این آیه را یکصد مرتبه تکرار نماید و پس از آن، بقیه آیات سوره «حمد» را تمام کند و آنگاه سوره «توحید» را یک مرتبه قرائت نماید.

• ذکر رکوع (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ) را هفت مرتبه قرائت کند.

• ذکر سجود (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ) را هم هفت مرتبه قرائت کند.

• در قنوت این کلمات را بخواند: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَ رَبِّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَ مَا فِيهِنَّ وَ مَا بَيْنَهُنَّ وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ» که به «دعای فرج» معروف است.

• تسبیحات اربعه معروف حضرت زهرا علیها السلام را بخواند.

وقتی که نماز به شکل بالا تمام شد، بلافاصله این دعا را بخواند:

«اللَّهُمَّ إِنْ أَطَعْتُكَ فَأَلْحَمِدُكَ لَكَ، وَ إِنْ عَصَيْتُكَ فَالْحُجَّةُ لَكَ، مِنْكَ الرَّوْحُ وَ مِنْكَ الْفَرَجُ، سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَ شَكَرَ، سُبْحَانَ مَنْ قَدَّرَ وَ غَفَرَ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ عَصَيْتُكَ فَإِنِّي قَدْ أَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَ هُوَ الْإِيمَانُ بِكَ، لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَلِداً وَ لَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكاً مَنْناً مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ لَا مَنْناً مِنْي بِهِ عَلَيْكَ. وَ قَدْ عَصَيْتُكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمَكَابِرَةِ وَ لَا الْخُرُوجِ عَنْ عُبُودِيَّتِكَ وَ لَا الْجُحُودِ لِرُبُوبِيَّتِكَ وَ لَكِنْ أَطَعْتُ هَوَايَ وَ أَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَ الْبَيَانُ فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي غَيْرِ ظَالِمٍ لِي، وَ إِنْ تَغْفِرْ لِي وَ تَرْحَمْنِي فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ. بعد از آن، تا نفس یاری می‌کند، یا کریم یا کریم را مکرر بگوید. سپس بگوید: یا آمناً مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ خَائِفٌ حَذِرٌ أَسْأَلُكَ بِأَمْنِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ خَوْفٍ كُلِّ شَيْءٍ

مِنْكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُعْطِيَنِي أَمَانًا  
لِنَفْسِي وَ أَهْلِي وَ وَلَدِي وَ سَائِرِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ حَتَّى لَا  
أَخَافَ وَ لَا أَخْذَرَ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ  
حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ يَا كَافِي إِبْرَاهِيمَ نُفْرُودًا يَا كَافِي  
مُوسَى فِرْعَوْنَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

اکنون وقت آن است که به سجده برود و در حال سجده، ضمن تضرع به  
خدای سبحان و استعانت از حضرت صاحب الزمان، حاجت بخواهد، که  
إن شاء الله خدای مهربان، با لطف و کرم خود و شفاعت مولا - حضرت  
صاحب (عج) - حاجتش را برآورده خواهد کرد.<sup>۱</sup>

۴. از فصل مربوط به نماز مشخص می شود که در متون روایی و قصص  
وارد، «نماز حضرت صاحب (عج)» به طرق مختلفی مطرح شده است. بر همین  
اساس، مرحوم آیه الله سید محمدتقی اصفهانی، مؤلف کتاب ارزشمند  
مکیال المکارم، در مقام جمع و عمل به همه روایات وارده، به شرح سطور آتی  
روش نوی را مطرح کرده و تصریح نموده اند که اگر این گونه عمل شود، هم به  
مجموعه روایات عمل شده و هم إن شاء الله زمینه تسریع استجاب دعا و  
برآورده شدن حاجتها فراهم می گردد.<sup>۲</sup>

در این روش، شخص حاجتمند به هنگام نیمه شب جمعه به قصد توسل به  
حضرت صاحب (عج) «غسل» می کند و پس از اتمام غسل، «وضو» می سازد و آنگاه  
به نیت توسل به حضرت مهدی (عج)، با ترتیبات ذیل دو رکعت نماز می خواند:  
• در هر دو رکعت نماز، وقتی که قرائت سوره «حمد» به آیه «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ  
الْمُسْتَقِيمَ» رسید، آن را یکصد مرتبه تکرار می نماید و پس از آن، بقیه آیات سوره

۱. رجوع شود به: مهج الدعوات سید ابن طاووس، (چاپ بیروت)، ص ۳۵۱.

۲. مکیال المکارم، ج ۲، صص ۴۱۱-۴۱۲.

«حمد» را می خواند و آنگاه سوره «توحید» را یک بار قرائت می نماید.

• هر یک از ذکر رکوع (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ) و سجود (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ) را هفت مرتبه تکرار کند.

• در قنوت این کلمات را بخواند: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَ رَبُّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَ مَا فِيهِنَّ وَ مَا بَيْنَهُنَّ وَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ» که به «دعای فرج» معروف است.

وقتی که نماز به شکل بالا تمام شد، ادعیه و تسبیحات ذیل را با ترتیب آتی قرائت نماید:

۱. «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حُدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَ يُمِيتُ، وَ يُمِيتُ وَ يُحْيِي وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

۲. «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حُدَّهُ وَ حُدَّهُ وَ حُدَّهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَ نَصَرَ عَبْدَهُ، وَ أَعَزَّ جُنْدَهُ وَ هَزَمَ الْأَحْزَابَ وَ حُدَّهُ، فَلَهُ الْمُلْكُ، وَ لَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

۳. قرائت تسبیح معروف حضرت زهرا علیها السلام، یعنی سی و چهار مرتبه «الله اکبر»، سی و سه مرتبه «الحمد لله» و سی و سه مرتبه «سُبْحَانَ اللَّهِ».

۴. «سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ الشَّامِخِ الْمُنِيفِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْبَازِخِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاجِرِ الْقَدِيمِ، سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْبَهْجَةُ وَالْجَمَالَ سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ، سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلِ فِي الصَّفَا، سُبْحَانَ مَنْ يَرَى وَقَعَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا لَا هَكَذَا غَيْرُهُ»

٥. قرائت يكصد مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد عليه السلام .

٦. «اللَّهُمَّ إِنَّ أَطَعْتُكَ فَأَلْحَمِدُكَ لَكَ، وَإِنْ عَصَيْتُكَ فَالْحُجَّةُ لَكَ، مِنْكَ الرَّوْحُ وَ مِنْكَ الْفَرَجُ، سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَ شَكَرَ، سُبْحَانَ مَنْ قَدَّرَ وَ غَفَرَ، إِلَهِي إِنْ كُنْتُ عَصَيْتُكَ فَإِنِّي قَدْ أَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَ هُوَ الْإِيمَانُ بِكَ، لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَ لِدَاً وَ لَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكاً مَنْناً مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ لَا مَنْناً مِنِّي بِهِ عَلَيْكَ. وَقَدْ عَصَيْتُكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمَكَابِرَةِ وَ لَا الْخُرُوجِ عَنْ عُبُودِيَّتِكَ وَ لَا الْجُحُودِ لِرَبُّوبِيَّتِكَ وَ لَكِنْ أَطَعْتُ هَوَايَ وَ أَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَ الْبَيِّنَاتُ فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَيَذْنُوبِي غَيْرُ ظَالِمٍ لِي، وَإِنْ تَغْفِرْ لِي وَ تَرْحَمْنِي فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ بَعْدَ أَنْ، تَا نَفْسِ يَارِي مِي كَنْد، يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ رَا مَكْرَر بگوید. سپس بگوید: يَا آمِنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ خَائِفٌ حَذِرٌ أَسْأَلُكَ بِأَمْنِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ خَوْفٍ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُغَطِّيَنِي أَمَاناً لِنَفْسِي وَ أَهْلِي وَ وَ لِدِي وَ سَائِرِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ حَتَّى لَا أَخَافَ وَ لَا أَحْذَرَ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ يَا كَافِي إِبْرَاهِيمَ نَمْرُودَ وَ يَا كَافِي مُوسَى فِرْعَوْنَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

٧. اللَّهُمَّ عَظَمَ الْبَلَاءُ وَ بَرِحَ الْخِفَاءُ وَ انْقَطَعَ الرَّجَاءُ وَ انْكَشَفَ الْغِطَاءُ وَ ضَاقَتِ الْأَرْضُ وَ مُنِعَتِ السَّمَاءُ وَ إِلَيْكَ يَا رَبُّ الْمُشْتَكَى وَ عَلَيْكَ الْمُعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَ الرَّخَاءِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، الَّذِينَ أَمَرْتَنَا بِطَاعَتِهِمْ وَ عَجَّلْ اللَّهُمَّ فَرَجَهُمْ بِقَائِمِهِمْ وَ أَظْهِرْ إِعْزَاذَهُ، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ، إِكْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَانِي، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا

روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۸۳

مُحَمَّدُ أَنْصِرَانِي فَإِنَّكُمْ نَاصِرَائِي، يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا  
مُحَمَّدُ إِحْفَظَانِي فَإِنَّكُمْ حَافِظَائِي، يَا مُوَلَائِي يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ  
(سه بار)، اَللُّغُوْثُ، اَللُّغُوْثُ، اَللُّغُوْثُ، اَدْرِ كُنِي، اَدْرِ كُنِي، اَدْرِ كُنِي،  
اَلْاَمَانُ، اَلْاَمَانُ، اَلْاَمَانُ.»

اکنون هنگام استجاب دعاست. با توسل به حضرت ولی عصر (عج) آنچه از  
خدای خود می خواهید، بخواهید، که این شاء الله مستجاب خواهد شد.

### از طریق استغاثه

استغاثه، به معنای پناهندگی است. پناه بردن، به معنای قطع امید از همه کس و  
از همه چیز است. وقتی که از همه کس و همه چیز قطع امید کردید، به امام  
زمانتان پناه ببرید، که او باذن الله «غیاث المُستغیثین» است.

اگر شخص دردمند باشد، می تواند درد خود را با هر زبان و بیانی مطرح سازد  
و حتی اگر آن را به زبان هم نیاورد، با حرکات چشم و ابرو و... قادر است گرفتاری  
خود را نشان دهد. از این رو می شود گفت در استغاثه و پناهندگی و عرض  
حاجت، نیازی به واژه خاصی نیست؛ ولی به پیروی از سالکان راه و پویندگان  
طریق دوست، شایسته است شخص دردمند با ملاحظه زمانهای اختصاصی  
حضرت صاحب الامر (عج) و حضور در یکی از مکانهای مقدس، با استفاده از  
جملات ذیل، عرض حاجت نماید، که این شاء الله به استجابت قرین خواهد شد:

۱. یا مُوَلَائِي يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ اَنَا مُسْتَعِيْثٌ بِكَ.
۲. یا صَاحِبَ الزَّمَانِ اَعْثِنِي يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ اَدْرِ كُنِي.
۳. یا صَاحِبَ الزَّمَانِ اَدْرِ كُنِي فَقَدْ بَلَغَ مَجْهُوْدِي.
۴. یا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا فَاطِمَةُ و یا صَاحِبَ الزَّمَانِ اَدْرِ كُنِي و  
لا تُهْلِكُنِي.

۵. الْمَسْتَغَاثُ بِكَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ.
۶. يَا مَوْعِدَ الْمُنتَظِرِ أَنْظِرْ إِلَى الْمُحْتَضِرِ.
۷. يَا أَبَا الْقَاسِمِ أَغْنِنِي يَا أَبَا صَالِحٍ الْمَهْدِي أَدْرِكْنِي  
أَدْرِكْنِي وَلَا تَدْعِنِي فَإِنِّي ذَلِيلٌ عَاجِزٌ.<sup>۱</sup>
۸. «اللَّهُمَّ عَظَمَ الْبَلَاءُ وَبَرِحَ الْخِفَاءُ وَانْقَطَعَ الرَّجَاءُ  
وَانْكَشَفَ الْغِطَاءُ وَضَاقَتِ الْأَرْضُ وَ مُنِعَتِ السَّمَاءُ وَإِلَيْكَ يَا  
رَبَّ الْمُشْتَكِي وَ عَلَيْكَ الْمَعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَ الرَّخَاءِ اللَّهُمَّ صَلِّ  
عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أُولَى الْأَمْرِ الَّذِينَ فَرَضْتَ عَلَيْنَا  
طَاعَتَهُمْ فَعَرَّفْتَنَا بِذَلِكَ مَنْزِلَتَهُمْ فَفَرَّجْ عَنَّا بِحَقِّهِمْ فَرَجاً عَاجِلاً  
قَرِيباً كَلِمَةَ الْبَصْرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ يَا  
مُحَمَّدُ اكْفِيَانِي فَإِنِّي كَافِيَايَ، وَانصُرَانِي فَإِنِّي نَاصِرَايَ، يَا  
مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ الْغَوْثَ الْغَوْثَ أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي  
أَدْرِكْنِي»<sup>۲</sup>

### الف) آداب و شرایط استغاثه

شایسته است که قبل از استغاثه، امور آتی را مد نظر قرار دهید:

- اول اینکه امام شما را می بیند و حرفهایتان را می شنود.
- دوم اینکه امام باذن الله بر هر امری قدرت دارد.
- سوم اینکه اگر آن وجود مقدس نباشد، نه عالم برقرار است و نه فیض و رحمتی نازل می شود.
- چهارم اینکه عطوفت و مهربانی امام عصر به شیعیان خود، بیش از مهربانی پدر به فرزندان خود است.

۱. رجوع شود به: فوز اکبر در توسلات به امام منتظر، صص ۶۲۶۱.

۲. رجوع شود به: نجم الثاقب، مرحوم طبری نوری، (انتشارات مسجد جمکران قم)، صص ۲۶۳.



گذشته از موارد یادشده، توجه داشته باشید که اگر انتظار دارید امام خواسته‌هایتان را انجام دهد، او هم از شما انتظاراتی دارد:

- انتظار اینکه از گناهی که کرده‌اید، توبه کنید.
  - مصمم باشید در آینده گناه نکنید.
  - واجبات خدا را انجام دهید.
  - اگر به کسی ظلم کرده‌اید و یا حقی از کسی ضایع نموده‌اید، آن را جبران کنید.
- حال با شناختی که از امام عصر و انتظارات آن وجود مقدس یافته‌اید، همانند عبد ذلیل، در مقابل مولای مقتدر مهربان استغاثه کنید، که *إن شاء الله* خواسته شما انجام خواهد شد.

### (ب) وقت و عدد استغاثه

اکنون این سؤال مطرح می‌شود که آیا استغاثه وقت خاص و عدد مخصوصی دارد یا خیر. در توسل و عرض حاجت، عمده توجه به حضرت *حجت و تضرع و عجز و لابه به آن وجود مقدس است که با دلشکستگی همراه است. ولی رهروان سالک بر این باورند که وقت و عدد و مکان، تأثیر شگرفی در استجاب دعا دارد. از این رو، دستور داده‌اند با ملاحظه زمان و مکان، به صورت یکی از اعداد ذیل استغاثه شود:*

۱. ده

۲. چهل

۳. هفتاد

۴. صد.

### از طریق عهد و پیمان

امام صادق و امام باقر علیهما السلام فرموده‌اند: «درجه محبت و نظر مرحمت امام را به

خودتان، از آن درجه و محبت و توجه و یادآوری‌ای که شما به ایشان داشته باشید، استنباط کنید.» بهترین الگو همین است که درون خود را به دقت و ارسی کنید و ببینید چه مقدار به حجت خدا علاقه دارید و در پیروی از منویات وی، تا کجا استقامت خواهید داشت. اگر این کنکاش درونی را همچنان ادامه دهید و راز درونی خود را کشف کنید و از زوایای آن آگاهی کامل یابید، می‌توانید با امام زمان (عج) «پیمان» ببندید. پیمان اینکه برای همیشه او را امام واجب‌الإطاعه بشناسید، هیچ‌گاه از او امرش سرپیچی نکنید، و همیشه و در همه حال یاری و نصرتش نمایید.

۱. معصومین علیهم‌السلام «دعای عهد» را به همین منظور انشاء فرموده‌اند. شما می‌توانید همیشه صبح‌هنگام با قرائت آن، با امام زمان (عج) پیمان ببندید و از این طریق به خواسته‌ها و حوایج خود نیز نایل گردید. اکنون متن آن را با هم می‌خوانیم:

«اللَّهُمَّ رَبَّ النُّورِ الْعَظِيمِ وَ رَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيعِ وَ رَبَّ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ وَ مُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ رَبَّ الظُّلِّ وَ الْحَرُورِ وَ مُنْزِلَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَ رَبَّ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ بِنُورِ وَجْهِكَ الْمُنِيرِ وَ مُلْكِكَ الْقَدِيمِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَشْرَقَتْ بِهِ السَّمَاوَاتُ وَ الْأَرْضُونَ وَ بِاسْمِكَ الَّذِي يَصْلُحُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَ الْآخِرُونَ يَا حَيُّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ وَ يَا حَيُّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ وَ يَا حَيُّ حِينَ لَا حَيٍّ يَا مُحْيِيَ الْمَوْتَى وَ مُمِيتَ الْأَحْيَاءِ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا الْإِمَامَ الْهَادِيَ الْمَهْدِيَّ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ عَنْ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا سَهْلِهَا وَ جَبَلِهَا وَ بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا وَ عَنِّي وَ عَنِ الْوَالِدِيَّ وَ وَاوَالِدِيَّ وَ

إِخْوَانِي مِنَ الصَّلَوَاتِ زِنَةَ عَرْشِ اللَّهِ وَ مِدَادَ كَلِمَاتِهِ وَمَا أَحْضَاهُ  
 عِلْمُهُ وَأَخَاطَ بِهِ كِتَابُهُ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَجِدُّ لَكَ فِي صَبِيحَةِ يَوْمِي  
 هَذَا وَمَا عِشْتُ مِنْ أَيَّامِي عَهْدًا وَ عَقْدًا وَ بَيْعَةً لَكَ فِي عُنُقِي لَا  
 أَحُولُ عَنْهَا وَ لَا أَزُولُ أَبَدًا. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ  
 وَالذَّابِينَ عَنْهُ وَالْمُسَارِعِينَ إِلَيْهِ فِي قَضَاءِ حَوَائِجِهِ وَالْمُؤْتَمَتِلِينَ  
 لِأُؤَامِرِهِ وَ نَوَاهِيهِ وَ الْمُحَامِلِينَ عَنْهُ وَالسَّابِقِينَ إِلَى إِرَادَتِهِ  
 وَالْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ. اللَّهُمَّ إِنَّ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ الْمَوْتُ الَّذِي  
 جَعَلْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِي مُؤْتَرًّا  
 كَفَنِي شَاهِرًا سَيْفِي مُجَرَّدًا قَنَاتِي مُلَبِّيًا دَعْوَةَ الدَّاعِي  
 فِي الْخَاضِرِ وَالْبَادِي، اللَّهُمَّ أَرِنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ وَالغُرَّةَ  
 الْحَمِيدَةَ وَ أَكْحُلْ نَاطِرِي بِنَظْرَةٍ مِنِّي إِلَيْهِ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَ سَهِّلْ  
 مَخْرَجَهُ وَ أَوْسِعْ مِنْهَجَهُ وَ اسْلُكْ بِي مَحَجَّتَهُ وَ انْفِذْ أَمْرَهُ وَ اشْدُدْ  
 أَرْزَهُ وَ قَوِّ ظَهْرَهُ وَ اعْمُرِ اللَّهُمَّ بِهِ بِلَادَكَ وَ أَحْيِ بِهِ عِبَادَكَ فَإِنَّكَ  
 قُلْتَ وَ قَوْلِكَ الْحَقُّ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ  
 أَيْدِي النَّاسِ فَأَظْهِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَ لِيكَ وَ ابْنِ بِنْتِ نَبِيِّكَ الْمُسَمَّى  
 بِاسْمِ رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ حَتَّى لَا  
 يَظْفَرَ بِشَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ إِلَّا مَرَّقَهُ وَ يُحِقِّقَ الْحَقَّ وَ يُحَقِّقَهُ وَ اجْعَلْهُ  
 اللَّهُمَّ مَفْرَعًا لِمَظْلُومِ عِبَادِكَ وَ نَاصِرًا لِمَنْ لَاجِدٌ لَكَ نَاصِرًا  
 غَيْرَكَ وَ مُجَدِّدًا لِمَا عَطَلَّ مِنْ أَحْكَامِ كِتَابِكَ وَ مُشِيدًا لِمَا وَرَدَ  
 مِنْ أَعْلَامِ دِينِكَ وَ سُنَنِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اجْعَلْهُ  
 اللَّهُمَّ مِمَّنْ حَصَّنْتَهُ مِنْ بَأْسِ الْمُعْتَدِينَ، اللَّهُمَّ وَسِّرْ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا  
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ بِرُؤْيَيْتِهِ وَ مَنْ تَبِعَهُ عَلَى دَعْوَتِهِ وَ ارْحَمْ  
 إِسْتِكَانَتَنَا بَعْدَهُ، اللَّهُمَّ اكْشِفْ هَذِهِ الْغُمَّةَ عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ  
 بِحُضُورِهِ وَ عَجِّلْ لَنَا ظُهُورَهُ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا وَ

نَرَاهُ قَرِيبًا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

سپس سه مرتبه دست بر ران راست خود می‌زنید و در هر مرتبه می‌گوئید: الْعَجَلُ الْعَجَلُ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ.<sup>۱</sup>

۲. دعای دومی هم از امام باقر علیه السلام نقل شده است. این دعا، علاوه بر اینکه تجدید عهد با امام زمان (عج) را در بر دارد، پیمان با بقیه معصومین هم محسوب می‌شود. پس اگر می‌خواهید با همه معصومین پیمان ببندید دعای ذیل را قرائت کنید، که ان شاء الله به مراد خود نیز نایل خواهید شد:

«اللَّهُمَّ يَا إِلَهَ الْإِلَهَةِ يَا وَاحِدُ، يَا أَحَدُ، يَا خِرَ الْأَخْرِينَ، يَا قَاهِرَ الْقَاهِرِينَ، يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ، أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْلَى عَلَوْتَ فَوْقَ كُلِّ عُلُوٍّ هَذَا يَا سَيِّدِي عَهْدِي وَأَنْتَ مُنْجِرٌ وَعَدِي فَصِلْ يَا مَوْلَايَ عَهْدِي، وَأَنْجِرْ وَعَدِي أَمَنْتُ بِكَ وَأَسْأَلُكَ بِحِجَابِكَ الْعَرَبِيِّ وَبِحِجَابِكَ الْعَجَمِيِّ وَبِحِجَابِكَ الْعَبْرَانِيِّ وَبِحِجَابِكَ السَّرْيَانِيِّ وَبِحِجَابِكَ الرَّومِيِّ وَبِحِجَابِكَ الْهِنْدِيِّ وَأَثْبِتْ مَعْرِفَتَكَ بِالْعِنَايَةِ الْأُولَى، فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا تُرَى وَأَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى، وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِرَسُولِكَ الْمُنْذِرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَبِعَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ الْهَادِي وَبِالْحَسَنِ السَّيِّدِ وَبِالْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ سِبْطِي نَسِيبِكَ، وَبِفَاطِمَةَ الْبِتُولِ، وَبِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ ذِي الثَّقَاتِ وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الْبَاقِرِ عَنْ عِلْمِكَ وَبِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ الَّذِي صَدَّقَ بِمِيثَاقِكَ وَبِمِعَادِكَ، وَبِمُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْحَاصِرِ الْقَائِمِ بِعَهْدِكَ، وَبِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا الرَّاضِي بِحُكْمِكَ، وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الْجَبْرِ الْفَاضِلِ الْمُرْتَضَى فِي الْمُؤْمِنِينَ، وَبِعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ

۱. رجوع شود به: المصباح کفعمی، (مطبعة عزیزى)، ص ۷۲۹.

الْأَمِينِ الْمُؤْتَمَنِ هَادِي الْمُسْتَرَشِدِينَ وَبِالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الطَّاهِرِ  
 الزَّكِيِّ خَزَانَةِ الْوَصِيِّينَ، وَاتَّقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالْإِمَامِ الْقَائِمِ الْعَدْلِ  
 الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ إِمَامِنَا وَابْنِ إِمَامِنَا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ  
 يَا مَنْ جَلَّ فَعَظْمٌ وَهُوَ أَهْلُ ذَلِكَ فَعَفَى وَرَحِمَ يَا مَنْ قَدَّرَ فَلَطَّفَ  
 أَشْكُو إِلَيْكَ ضَعْفِي وَ مَا قَصُرَ عَنْهُ أَمَلِي مِنْ تَوْحِيدِكَ وَ كُنْهَ  
 مَعْرِفَتِكَ وَ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِالتَّسْمِيَةِ الْبَيْضَاءِ وَ بِالْوَحْدَانِيَّةِ  
 الْكُبْرَى، الَّتِي قَصُرَ عَنْهَا مَنْ أَدْبَرَ وَ تَوَلَّى وَ أَمَنْتُ بِحِجَابِكَ  
 الْأَعْظَمِ وَ بِكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ الْعُلْيَا الَّتِي خَلَقْتَ مِنْهَا دَارَ الْبَلَاءِ  
 وَ أَخْلَقْتَ مَنْ أَحْبَبْتَ جَنَّةَ الْمَأْوَى أَمَنْتُ بِالسَّابِقِينَ وَ الصِّدِّيقِينَ  
 وَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الَّذِينَ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا  
 وَ آخَرَ سَيِّئًا أَلَّا تُؤَلِّينِي غَيْرَهُمْ وَ لَا تُفَرِّقَ بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ غَدًا إِذَا  
 قَدَّمْتَ الرِّضَا بِفَصْلِ الْقَضَاءِ أَمَنْتُ بِسِرِّهِمْ وَ عِلَانِيَّتِهِمْ وَ  
 خَوَاتِيمِ أَعْمَالِهِمْ فَإِنَّكَ تَخْتِمُ عَلَيْهَا إِذَا شِئْتَ يَا مَنْ أَتَحَفَّنِي  
 بِالْإِقْرَارِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ، وَ حَبَانِي بِمَعْرِفَةِ الرُّبُوبِيَّةِ، وَ خَلَّصَنِي مِنَ  
 الشُّكِّ وَ الْعَمَى، رَضِيتُ بِكَ رَبًّا وَ بِالْأَصْفِيَاءِ حُجَجًا وَ  
 بِالْمَحْجُوبِينَ أَنْبِيَاءَ وَ بِالرُّسُلِ أَدْلَاءَ وَ بِالْمُتَّقِينَ أَمْرَاءَ وَ سَامِعًا  
 لَكَ مُطِيعًا»<sup>۱</sup>

## از طریق نامه

همچنان که به دوست خود نامه می نویسد و خوشیها و گرفتاریهای خود را شرح می دهد، می توانید به امام زمان (عج) هم نامه بنویسد و از گرفتاریهای خود پرده بردارید و از آن بزرگوار بخواهید مشکلاتان را حل نماید.

متن نامه ای که به امام زمان (عج) نوشته می شود، به شرح زیر است:

۱. رجوع شود به: مهج الدعوات، سید بن طاووس، (چاپ بیروت)، ص ۳۳۵.

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَتَبْتُ يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ مُسْتَغِيثًا، وَشَكْوَتُ مَا نَزَلَ بِي مُسْتَجِيرًا بِاللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، ثُمَّ بِكَ مِنْ أَمْرِ قَدْ دَهَمَنِي، وَ أَشْغَلَ قَلْبِي، وَأَطَالَ فِكْرِي، وَ سَلَبَنِي بَعْضَ لُبِّي، وَ غَيَّرَ خَطِيرَ نِعْمَةِ اللَّهِ عِنْدِي، أَسْلَمَنِي عِنْدَ تَخِيلِ وَرُودِهِ الْخَلِيلِ، وَ تَبَرَّءَ مِنِّي عِنْدَ تَرَائِي إِقْبَالِهِ إِلَى الْحَمِيمِ، وَ عَجَزْتُ عَنْ دِفَاعِهِ حِيلَتِي وَ خَائِنِي فِي تَحْمَلِهِ صَبْرِي وَ قُوَّتِي، فَلَجَّاتُ فِيهِ إِلَيْكَ، وَ تَوَكَّلْتُ فِي الْمَسْئَلَةِ لِلَّهِ جَلَّ ثَنَاءُهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْكَ فِي دِفَاعِهِ عَنِّي عِلْمًا بِمَكَانِكَ مِنَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ لِي التَّدْبِيرِ وَ مَالِكِ الْأُمُورِ، وَ اِثْقَاءُ بِكَ فِي الْمُسَارَعَةِ فِي الشَّفَاعَةِ إِلَيْهِ، جَلَّ ثَنَاؤُهُ فِي أَمْرِي مُتَبَيِّنًا لِإِجَابَتِهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِيَّاكَ بِإِعْطَاءِ سُؤْلِي، وَ أَنْتَ يَا مَوْلَايَ جَدِيرٌ بِتَحْقِيقِ ظَنِّي، وَ تَصَدِيقِ أَمْلِي فِيكَ فِي أَمْرِي، دَرِ اَيْنِجَا حَاجَتِ خُود رَا بِنُويْسِيدِ فِيمَا لَا طَاقَةَ لِي بِحَمَلِهِ وَ لَا صَبْرَ لِي عَلَيْهِ، وَ إِنْ كُنْتُ مُسْتَحَقًّا لَهُ وَ لِأَضْعَافِهِ بِقَبِيحِ أَفْعَالِي، وَ تَفْرِيطِي فِي الْوَاجِبَاتِ، الَّتِي لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَأَغْنِي يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ عِنْدَ اللَّهْفِ، وَ قَدَّمَ الْمَسْئَلَةَ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي أَمْرِي قَبْلَ حُلُولِ التَّلَفِ، وَ شِمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ، فَبِكَ بَسِطَتِ النُّعْمَةَ عَلَيَّ وَ اسْتَسَلَّ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ لِي نَصْرًا عَزِيزًا، وَ فَتْحًا قَرِيبًا فِيهِ بُلُوغُ الْأَمَالِ وَ خَيْرُ الْمَبَادِي، وَ خَوَاتِيمِ الْأَعْمَالِ، وَ الْأَمْنُ مِنَ الْمَخَافِيفِ كُلِّهَا فِي كُلِّ حَالٍ، إِنَّهُ جَلَّ ثَنَائُهُ لِمَا يَشَاءُ فَعَالٌ، وَ هُوَ حَسْبِي وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ فِي الْمَبْدِئِ وَ الْمَأَلِ.»

پس از نوشتن نامه، می‌توانید به دو صورت عمل کنید:

اول آنکه در صورت امکان، نامه را به یکی از قبور ائمه علیهم‌السلام بیندازید.

اگرچه ان شاء الله مشکلاتان حل خواهد شد.

دوم اینکه نامه را در پاکتی دربسته بگذارید و مهر و موم کنید. پس خاک پاکی را گل بسازید و نامه را در درون گل قرار داده، آن را در نهر آب، چاه عمیق یا برکه آبی بیندازید، که **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** به امام زمان (عج) می رسد و مشکلاتان حل می شود. اگر خواستید به روش دوم عمل کنید، هنگام انداختن نامه به آب، یکی از نواب خاص حضرت را مخاطب قرار دهید، که اثر بهتر و سریع تری خواهد داشت. اسامی نواب خاص حضرت مهدی (عج) که چهار نفرند، چنین است:

۱. عثمان بن سعید العمری

۲. محمد بن عثمان

۳. حسین بن روح

۴. علی بن محمد السمری.

متن عبارتی که هنگام انداختن نامه به چاه، نهر یا برکه آب خطاب به یکی از نواب قرائت می شود، به شرح ذیل است:

«سَلَامٌ عَلَيْكَ. أَشْهَدُ أَنَّ وَفَاتَكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ أَنْكَ حَيٌّ عِنْدَ اللَّهِ  
مَرْزُوقٌ، وَقَدْ خَاطَبْتُكَ فِي حَيَاتِكَ الَّتِي لَكَ عِنْدَ اللَّهِ جَلٌّ وَعَزٌّ، وَ  
هَذِهِ رُقْعَتِي وَ حَاجَتِي إِلَى مَوْلَانَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فَسَلِّمْهَا إِلَيْهِ وَ أَنْتَ الثَّقَةُ  
الْأَمِينُ.»<sup>۱</sup>

**یادآوری اول:** سالکان راه تذکر داده اند که زمانی به این نوع توسل عمل می شود که سختی مانند تیغ و شمشیری بر گلو نشسته باشد.

**یادآوری دوم:** برای این توسل، عدد مخصوصی مطرح نشده است ولی سالکان طریق توصیه کرده اند که اولاً این توسل در روزهای پنجشنبه و دوشنبه انجام شود؛ ثانیاً اگر در مرتبه اول اثری ظاهر نشد، چهار مرتبه به عدد چهار نایب

خاص - عریضه نوشته شود؛ ثالثاً اگر باز اثری ظاهر نشد، به مدت چهل روز این عمل تکرار شود که ان شاء الله بی ثمر نخواهد بود؛ رابعاً هنگام عمل سعی کند کسی وی را مشاهده نکند.

## از طریق نذر

از دیگر طرق توصل به حضرت صاحب (عج) «نذر کردن» است. «نذر»، در واقع نوعی تعهد شرعی برای انجام دادن کار مشروع و خیر است، به گونه‌ای که شخص خود را شرعاً ملزم بداند چنان که خواسته‌اش محقق شود و یا گرفتاری‌اش برطرف گردید، تعهدش را انجام دهد.

شرعاً عمل به این گونه تعهد واجب و الزام‌آور است. این گونه نذر به صورت ذیل انجام می‌شود:

۱. هنگام پیش آمدن حاجت و یا گرفتار شدن در کار سخت، نذر کند که اگر خداوند خواسته‌اش را محقق نماید و یا گرفتاری‌اش را برطرف کند، یکی از کارهای ذیل را برای سلامتی امام عصر انجام دهد:

• چند روز روزه بگیرد (روز را مشخص کند).

• قرآن ختم کند.

• قربانی کند.

• به زیارت یکی از مشاهد مشرفه مشرف گردد (معین نماید مثلاً زیارت

حضرت رضا و یا کربلای معلّی).

• مبلغ معینی را به سادات یا صالحین، یا مضطربین شیعه پرداخت کند، یا

اینکه جهت تعزیه امام حسین علیه السلام خرج کند.

• بهتر است مبلغ به عدد چهارده باشد؛ مثلاً چهارده هزار تومان یا چهارده

یکصد هزار تومان یا چهارده سکه بهار آزادی و...



روشهای گوناگون ارتباط معنوی با حضرت صاحب الزمان (عج) / ۹۳

۲. هنگام پیش آمدن حاجت و یا گرفتار شدن در کار سخت، انسان نذر کند که اگر خداوند خواسته‌اش را محقق نماید و یا گرفتاری‌اش را برطرف کند، جهت رفع غم و حزن و آلم از قلب مقدس امام زمان (عج)، یکی از کارهای ذیل را انجام دهد:

• چند روز روزه بگیرد (روز را مشخص نماید).

• قرآن ختم کند.

• قربانی کند.

• به زیارت یکی از مشاهد مشرفه مشرف گردد (معین نماید، مثل زیارت امام رضا یا...).

• چند روز مجلس عزا برای یکی از معصومین تشکیل دهد (معین نماید، مثل حضرت امام حسین، حضرت زهرا و...).

• مبلغ معینی را به سادات یا صالحین، یا مضطربین شیعه پرداخت کند. در این گونه موارد، بهتر است مبلغ را به عدد چهارده معین کند؛ مثل چهارده هزار تومان، چهارده یکصد هزار تومان یا چهارده سکه بهار آزادی.<sup>۱</sup>

**یادآوری:** حضرت بقیة الله (عج) همیشه و در همه حال در کف حضرت حق قرار دارند و هیچ گونه نیازی به امثال من و شما ندارند که با نذر ما مشکلاتشان حل گردد و یا سلامتی شان تضمین شود. این گونه نذرها جهت اظهار ارادت به آن ساحت مقدس است و نفع آن نیز به خودمان خواهد رسید؛ مثل نمازی که می خوانیم و خمسی که می پردازیم و... پس به خاطر داشته باشیم نتیجه همگی این اعمال عاید خود ما خواهد شد، وگرنه خداوند سبحان به نماز و خمس و... نیازی ندارد.

۱. رجوع شود به: فوز اکبر در توسلات به امام منتظر، صص ۷۸-۸۰.

## از طریق هدیه

ما برای کسی که دوستش داریم، هدیه می‌بریم و سعی می‌کنیم که آن هدیه را به تناسب شخص او انتخاب کنیم. برای معصومین هم می‌شود هدیه فرستاد. هدیه معصومین - صلوة الله علیهم أجمعین - «عمل صالح» است؛ چون عمل صالح موجب رضایت خداوند است و معصومین هم از تحصیل رضایت خداوند خشنود می‌شوند.

بر این اساس، یکی از دیگر راههای توصل به حضرت صاحب(عج)، آن است که برای حضرت «عمل صالح» هدیه کنیم. برای مثال:

- به مکه مشرف شوید و ثواب آن را برای حضرت هدیه کنید.

- به زیارت حضرت امام حسین علیه السلام مشرف شوید و ثواب آن را برای حضرت هدیه کنید.

- مجلس عزای امام حسین علیه السلام تشکیل بدهید و ثواب آن را به آن وجود مقدس هدیه نمایید.

- به زیارت امام رضا بروید و ثواب زیارتتان را برای حضرت صاحب قرار دهید.

- چند رکعت نماز بخوانید و ثوابش را برای حضرت هدیه کنید.

و صدها عمل صالحی که پس از انجام آنها می‌توانید ثوابشان را به مولای خود - حضرت صاحب - (عج) تقدیم کنید.

مرحوم شیخ طوسی یکی از اعمال نفیسه را توصل به حضرات معصومین از طریق هدیه کردن نماز معرفی می‌کنند و شرح آن را به طریق ذیل بیان می‌فرمایند. طبق این روش، در ضمن دو هفته، توصل به همه معصومین علیهم السلام و حضرت حجت(عج) محقق می‌شود. این عمل از روز جمعه شروع می‌شود و به مدت دو هفته به شکل ذیل پایان می‌پذیرد:

## هفته اول

- جمعه: هشت رکعت نماز می خواند؛ چهار رکعت را به حضرت رسول ﷺ هدیه می کند و چهار رکعت را به حضرت زهرا علیها السلام
- شنبه: چهار رکعت برای امیرالمؤمنین علی علیه السلام
- یکشنبه: چهار رکعت برای حضرت امام مجتبی علیه السلام
- دوشنبه: چهار رکعت برای سیدالشهداء امام حسین علیه السلام
- سه شنبه: چهار رکعت برای حضرت سجاد زین العابدین علیه السلام
- چهارشنبه: چهار رکعت برای امام باقر علیه السلام
- پنجشنبه: چهار رکعت برای امام صادق علیه السلام

## هفته دوم

- جمعه: هشت رکعت، چهار رکعت برای حضرت رسول خدا ﷺ و چهار رکعت برای حضرت زهرا علیها السلام
- شنبه: چهار رکعت برای حضرت امام موسی کاظم علیه السلام
- یکشنبه: چهار رکعت برای حضرت امام موسی الرضا علیه السلام
- دوشنبه: چهار رکعت برای حضرت امام جواد الائمه علیه السلام
- سه شنبه: چهار رکعت برای حضرت امام هادی علیه السلام
- چهارشنبه: چهار رکعت برای حضرت امام حسن عسکری علیه السلام
- پنجشنبه: چهار رکعت برای حضرت حجت (عج)

## یادآوری:

۱. این نمازها مانند نماز صبح دو رکعتی است. پس نمازگزار باید هشت رکعت را چهار تا دو رکعتی بخواند و چهار رکعت را باید دو تا دو رکعتی بخواند.
۲. بهتر است تسبیحات رکوع و سجود سه مرتبه گفته شود و پس از آن بگوید:

«وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ.»

۳. بعد از هر دو رکعت بگوید:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَ مِنْكَ السَّلَامُ وَ إِلَيْكَ يَعُودُ السَّلَامُ حَيِّنَا

رَبَّنَا مِنْكَ بِالسَّلَامِ.»

سپس بگوید: خدایا، این نماز را هدیه می‌کنم به حضرت... (اسم ببرد) آنگاه

بگوید:

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ بَلِّغْهُ إِيَّاهَا وَ أَعْطِنِي أَفْضَلَ أَمَلِي وَ

رَجَائِي فَيْكَ وَ فِي رَسُولِكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ فِيهِ.»

آنگاه دعا کند هرچه را که خواست.<sup>۱</sup>

۴. ثواب همه نمازهای واجب را هم می‌شود به معصومین: هدیه کرد، و با این

هدیه، نه تنها چیزی از انسان کم نمی‌شود بلکه به ثواب مضاعف نیز نایل

می‌گردد.

## از طریق بذل مال

اگر کسی در جهت حفظ و سلامتی خانواده خود از بذل مال دریغ نکند، در عرف

جامعه، انسانی فداکار و خانواده دوست توصیف می‌شود. چنانچه این حرکت در

جهت حفظ و نگهداری باشخصیت‌ترین، محبوب‌ترین و مفیدترین عضو خانواده

انجام شود، قداست و حرمت بالاتری خواهد داشت.

در بینش پیروان ولایت، هیچ انسانی محبوب‌تر، عزیزتر، باشخصیت‌تر،

گرانمایه‌تر، مفیدتر، دوست‌داشتنی‌تر و... از ولی مطلق، حضرت حجة ابن الحسن

العسکری - صلوة الله علیه - نیست. بر همین اساس، اگر ثروتمندی، مخلصانه و در

۱. نجم‌الثاقب، صص ۴۵۸-۴۵۹ و مصباح‌المتهجّد شیخ طوسی، (چاپ اول بیروت)، صص ۳۲۲.

جهت حفظ سلامتی آن عزیز مطلق، مال خرج کند، از دیدگاه عاشقان امام و پیروان ولایت، عاشق مخلص معرفی خواهد شد. الحمدلله امروزه در جامعه اسلامی، نمونه این گونه افراد فراوان یافت می شود. در این مقال در صدد معرفی و بیان مشخصه های این گونه افراد نیستیم؛ بلکه می خواهیم از تأثیر این حرکت در استجابات توکل سخن بگوییم.

در لسان ائمه معصومین علیهم السلام بذل مال، از مصادیق «صله» محسوب می شود. همچنان که مؤمن وظیفه دارد به عنوان «صله رحم» بخشی از اموال خود را در جهت دلجویی از اقوام و فامیل خرج نماید، تکلیف دارد در جهت رضایت آل محمد صلی الله علیه و آله نیز از بذل مال دریغ ننماید. امام صادق علیه السلام در همین زمینه می فرمایند:

«صله نمودن به آل محمد صلی الله علیه و آله را از مالهایتان ترک نکنید. هر کس غنی است، بر حسب غنای خود، هر کس فقیر است، به قدر فقر خود، هر کس بخواهد که خداوند مهم ترین حوایج او را روا کند، پس باید آل محمد - صلوة الله علیهم أجمعین - را صله نماید.»<sup>۱</sup>

با تصریحی که در این روایت به عمل آمده، مشخص می گردد که بذل مال در جهت آل محمد صلی الله علیه و آله در برآورده شدن حاجت و دفع گرفتاریها نقش تعیین کننده دارد. همچنان که عبارت «هر کس بخواهد که خداوند مهم ترین حوایج او را روا کند» به روشنی نشان می دهد، این بذل نه برای آن است که امام زمان (عج) محتاج آن هستند و یا اینکه در زندگی آن وجود مقدس تأثیری دارد؛ بلکه به جهت تأثیری است که در زندگی دنیایی و آخرتی ما ایفا می کند.

از این رو، اگر ما می خواهیم گناهانمان بخشوده شود، قلبهایمان پاک گردد، روزیهایمان توسعه یابد، حوایجمان برآورده شود و گرفتاریهایمان دفع و

اندک گردد، یکی از راههای پیش رویمان این است که از بذل مال در جهت آل محمد علیهم السلام دریغ نکنیم.

اکنون این سؤال مطرح می شود که صرف مال در جهت آل محمد چگونه است و از چه راههایی می توان با بذل مال رضایت آل محمد و از همه مهم تر، رضایت امام زمان را تحصیل کرد. برای تحصیل رضایت امام زمان (عج) از طریق بذل مال، راههای مختلفی وجود دارد که در پی به ذکر برخی از آنها بسنده می کنیم:

۱. تشکیل مجلس عزای امام حسین علیه السلام و صرف مال برای برپایی این گونه مجالس، از موجبات تحصیل رضایت امام زمان (عج) است و قطعاً آن وجود مقدس با تشکیل مجلس عزای ابا عبدالله علیه السلام و صرف مال در جهت آن موافقت دارند و تشکیل دهندگان را مورد لطف و مرحمت قرار می دهند. بدیهی است چنانچه در این گونه مجالس با یادآوری امام زمان (عج)، برای فرج آن بزرگوار نیز دعا شود، نور علی نور بوده، تشکیل دهندگان و دعا کنندگان از مراحم مضاعف امام عصر (عج) بهره مند خواهند شد.

۲. تألیف، چاپ و نشر کتاب در جهت ترویج آل محمد هم از موجبات تحصیل رضایت امام زمان (عج) است. اگر شخصی در راه رسیدن به مقاصد مذکور، خالصانه و با نیت تحصیل رضایت امام عصر (عج) مبالغی هزینه کند، امام ناظر و شاهد، احسانش را بی پاداش نخواهد گذاشت.

۳. همان گونه که تشکیل مجالس عزای امام حسین علیه السلام باعث خشنودی امام عصر (عج) است، زیارت آن بزرگوار نیز مطلوب و مرضی آن وجود مقدس است. بر همین اساس، اگر شخصی به لحاظ آنکه دعای حایر حسینی مستجاب است، به قصد دعا برای فرج امام زمان (عج) در آن مکان مقدس، به کربلا مسافرت کند و در حایر حسینی برای فرج مولا امام عصر (عج) دعا کند، رضایت امام زمان (عج) را تحصیل کرده و اگر این عمل خالصانه انجام شود، قطعاً مخارجی که

در این راه نموده، در راه احسان به آل محمد علیهم السلام محسوب خواهد شد.

۴. امام زمان (عج) به لحاظ توجه و عنایت ویژه‌ای که به دوستان و شیعیان خود دارند، از خوشحالی آنان خوشحال و از گرفتاری و اندوه آنان رنجور می‌شوند. بر همین اساس، آن حضرت از بروز اختلاف، دشمنی و تشتت میان شیعیانشان که موجب برهم خوردن آسایش، امنیت و رفاه آنان می‌گردد، به شدت رنجور می‌شوند، و اگر شخصی در جهت رفع اختلاف و دشمنی و برای برقراری الفت و دوستی میان شیعیان تلاش کند و در این راه از بذل مال دریغ نرزد، رضایت امام زمان (عج) را تحصیل کرده و از ثمرات آن نیز بهره‌مند خواهد شد.

۵. بود و نبود همه انسانها به وجود مقدس امام عصر (عج) بستگی دارد. در کره خاکی، تنها واسطه فیض الهی، در وجود آن امام همام خلاصه شده است. اگر آن وجود مقدس نباشد، زمین حیات انسانها را تحمل نمی‌کند و همه را یکجا نابود می‌سازد. اگر زمین و زمان انسانهای گناهکار را تحمل می‌کند و بار سنگین زندگی گناه‌آلودشان را به دوش می‌کشد، به ملاحظه وجود مقدس آن بزرگوار است، که به تنهایی هستی را معنادار کرده و غایت آن را تحقق بخشیده‌اند و خدا هم از سر لطف، بندگی یکی را، با میلیاردها ناسپاسی و نافرمانی دیگران قبول فرموده است. وقتی که عظمت یک انسان در این حد دارای ارزش باشد، جا دارد که هر کس هر آنچه در توان دارد، برای سلامتی‌اش نثار کند و سلامتی آن وجود مقدس را بر سلامتی خود ترجیح دهد. چه خوب است مانیز برای ابراز محبت و علاقه‌مندی خودمان گه‌گاه برای سلامتی آن وجود مقدس صدقه دهیم و از این طریق نشان دهیم که او را ولی خود می‌دانیم و سلامتی‌اش را بر سلامتی خود ترجیح می‌دهیم. باشد که او با کرم خود قبولمان فرموده و در رسیدن به اهداف مادی و معنوی یاری‌مان نماید. صدقه دادن، بسته به امکانات و شرایط

صدقه دهنده است. هم با پرداخت پول به فقرا تحقق می یابد، هم با ذبح گوسفند و تقسیم آن بین فقرا عملی می شود، و هم با دعوت از فقرا و صلحا و اطعام آنان صورت می پذیرد.

۶. مهم تر و مؤثرتر از همه موارد گذشته، موردی است که با تشکیل مجلس عزای امام حسین و دعوت از فقرا و صلحا و ذبح و قربانی و اطعام مدعوین همراه است. در چنین مجلسی، ضمن روضه خوانی و گریه و ندبه برای مظلومیت امام حسین علیه السلام، جهت سلامتی و فرج آقا امام زمان علیه السلام دعا می شود و دعوت کننده، شخصاً در دعا برای امام زمان (عج) مدعوین را همراهی می نماید. از این نوع توسل، آثار غریبی در کشف مهمات به ظهور رسیده است.<sup>۱</sup>

---

۱. رجوع شود به: فوز اکبر در توسلات به امام منتظر، تألیف مرحوم آیه الله میرزا محمدباقر فقیه ایمانی، (انتشارات حضرت معصومه علیه السلام، صص ۱۶۶-۱۵۸).



از همین قلم منتشر شده است:

۱. دستاویزهای سیاسی در مسائل اسلامی

۲. گامی در مسیر شناخت (ج ۱)

۳. حجابهای معرفت، چ ۲ (تهران: اسوه، ۱۳۷۷)

۴. فلسفه تاریخ

۵. موازین قضایی از دیدگاه امام خمینی (ره) (ج ۱)

۶. حدود الهی (ج ۱)

۷. حدود الهی (ج ۲)

۸. آیین کشورداری از دیدگاه امام علی علیه السلام

۹. فرهنگ دادرسی

۱۰. جرمها و مجازاتها (عناوین و اعمالی که در قوانین ایران برای آنها مجازات

تعیین شده است)

۱۱. تجربه‌های سالکان